

NI DOVOLJ BITI PRVI DOMA - Predsednik države Milan Kučan je na torkovi slovesnosti ob 40-letnici Trima poudaril, da ni dovolj biti prvi doma in s tem poudaril, kako pomembno je, da so v Trimu pravočasno spoznali, kaj pomeni globalizacija. Trimo je s prodorom na številne tuje trge odprl vrata številnim drugim slovenskim podjetjem, s katerimi sodeluje in jih povezuje v končni proizvod. S tem ohranja in krepi življenjsko in razvojno moč. S takimi zdravimi in vitalnimi jedri lahko z veliko več samozavesti gledamo na svojo prihodnost v EU in tudi na možnosti v neusmiljeni bitki za tržne deleže na globalnem tržišču. Direktorica Trima je na sestanku z direktorji trebanjskih podjetij izročila kovinsko skulpturo, delo sevniškega umetnika Rudija Stoparja predsedniku Kučanu, tak kipec pa je na osrednji svečanosti v tovarniški hali podelila še svojima predhodnikom. Ivanu Goletu in Stanetu Velikonji. Med Trimovimi slavljenci oz. delavci so bili številni domači in tuji gostje oz. poslovni partnerji. (Foto: P. Perc.)

Vsa leta temelj razvoja zaposleni

Trimovih 40 let - Odkar je postal leta 1994 delniška družba, je Trimo povečal prihodek za trikrat, dobiček za petindvajsetkrat in kapital za več kot štirikrat

TREBNJE - Največje trebanjsko podjetje Trimo je iz majhnega kovinskega podjetja v štiridesetih letih zrastle v veliko podjetje z zelo ambicioznimi načrti, saj, kot je povedala glavna direktorica Trima Tatjana Fink na ponedeljkovi novinarski konferenci, želi Trimo postati vodilni evropski ponudnik celovitih rešitev na področju javnih zgradb.

Tudi Trimo je doživljal vzpone in padce, obdobje naglega vzpona podjetja pa se je pričela znova leta 1992 s prihodom Finkove na čelo firme. Trimovo ime in podoba naglo rastočega podjetja pa sta ponesla v svet že njena predhodnika Ivan Gole in Stane Velikonja. Da še tako dober general s slabo vojsko ne more biti uspešen, se v vodstvu Trima dobro zavedajo, zato poudarjajo, da so temelj razvoja vsa leta predstavljali zaposleni, predvsem tisti, ki so ostali lojalni podjetju tudi v najtežjih časih. Zato zaposlenim, posebej še vrhunskim strokovnjakom, posvečajo posebno skrb. Mlade strokovnjake podpirajo s štipendiranjem, možnost neprestanega izobraževanja pa

imajo vsi zaposleni. V zadnjih štirih letih je Trimo sodeloval v slovenskem projektu poslovne odličnosti in bil trikrat uvrščen med najboljša podjetja. Trimo ima certifikat kakovosti 9001 in okoljevarstveni certifikat 14001. Za nove proizvode in tehnologije so pridobili več patentov v številnih državah, zato tekmeči spoštljivo govorijo o pomembnem konkurentu iz Trebnjega.

Poleg skrbi za kupce, ki jim želi ponuditi najboljše izdelke in storitve, pa je pomembna tudi velika pozornost, ki jo posvečajo v Trimo sožitju v okolju, kjer skušajo utrjevati zlahtno idejo prijaznih odnosov do ljudi in narave. Delničarjem Trimo zagotavlja stalno rast naloženih

sredstev. Odkar je postal leta 1994 delniška družba, je povečal prihodek za trikrat, dobiček za petindvajsetkrat in kapital za več kot štirikrat.

Skupno vlaganje v proizvodnjo gradbenih plosč v Rusiji naj bi že letos jeseni omogočalo osvajanje ruskega trga s tam narejenimi plosčami. Po besedah direktorice Finkove lanskoletno širjenje prodajne mreže že daje prve sadove. V prvih letošnjih osmih mesecih so povečali izvozni prihodek za četrtno v primerjavi z lanskim enakim obdobjem, izvoz pa predstavlja že 64 odstotkov celotnega prihodka. Tega so letos ustvarili že za več kot 42 milijonov evrov (za 12,5 % več kot lani), za 1,5 milijona evrov dobička, to je za 19 odst. več kot lani, in za 11 odstotkov več, kot so načrtovali. Za petino so povečali dodatno vrednost na zaposlenega, ki znaša 4,2 milijona evrov. P. P.

Dr. Pavlin ni več predstojnik

Pretekli teden so ga razrešili - Od ponedeljka nova predstojnica - Preiskava o smrti novorojenčka še poteka

NOVO MESTO - Novomeško porodnišnico že od začetka letošnjega avgusta pretresa nova afera - smrt novorojenčka, za katero prizadeti starši sumijo, da se je zgodila 22. julija ponoči po krivdi porodničarja, dežurnega zdravnika Marjana Pavlina, dr. med., predstojnika oddelka. Sumijo, da zdravnik ni vestno opravil svojega dela, zato so na policiji podali ovadbo zaradi suma storitve kaznivga dejanja malomarnosti zdravniške pomoči po členu 190 KZ RS. Zahtevali so tudi ponovno obdukcijo umrlega otroka na Inštitutu za sodno medicino v Ljubljani. To je preiskovalna tudi sodnica odredila, rezultati

pa še zdaj niso znani. Kot so povedali na novomeškem tožilstvu, dokazov za utemeljen sum za omenjeno kaznivo dejanje še ni. Kronski dokaz bi bilo strokovno izvedensko mnenje, ki pa ga še ni.

Na nesrečni dogodek so se takoj odzvali tudi v Splošni bolnišnici Novo mesto. Imenovali so posebno strokovno komisijo, ki pa na vprašanja o strokovni napaki in utemeljenem sumu ni mogla odgovoriti. Suma staršev ni ne ovrgla ne potrdila. Strokovni vodja bolnišnice dr. Jože Smodej je takrat povedal, da je vso dokumentacijo poslal Zdravniški zbornici Slovenije, razširjenemu strokovnemu kolegiju za ginekologijo in porodničarstvo, ter Ministrstvu za zdravje.

Toda očitno v novomeški porodnišnici od takrat ni bilo mirno, saj so pretekli teden, 10. septembra, Marjana Pavlina, dr. med., predstojnika oddelka, razrešili te funkcije. Tekoče posle je začasno vodil dosedanj namestnik predstojnika Aleš Pišek, dr. med., v ponedeljek, 17. septembra, pa je mesto vršilke dolžnosti predstojnice prevzela prim. Alenka Fetih, dr. med., specialista ginekologije in porodničarstva iz Ginekološke klinike Ljubljana.

Kot je povedala direktorica novomeške bolnišnice Mira Retelj, je podana tudi zahteva za uvedbo disciplinskega postopka zoper dr. Pavlina, in sicer zaradi kršitve delovnih obveznosti. "Znano nam je, da se zadeva z zvezi z rojstvom mrtvega otroka po redni poti obravnava tudi pri Zdravniški zbornici Slovenije in jo je 11. septembra obravnaval Odbor za strokovna medicinska vprašanja, ki bo predlagal uvedbo postopka pri razsodišču Zdravniške zbornice Slovenije." L. M.

Menjava predsednika uprave v Iskri

SEMIČ - Nadzorni svet Iskre kondenzatorji, d.d., je na svoji prvi izredni seji v ponedeljek, 10. septembra, razrešil dosedanjega predsednika uprave družbe Milana Golobiča. Za novega predsednika je bil imenovan Karel Gerolt, za člana uprave pa Andreas Stettin, oba predstavnika nemške družbe KuW, ki je od 3. septembra večinska lastnica semiške Iskre kondenzatorji. Golobič ostaja član uprave kot delavski direktor.

Vabilo vojnim ujetnikom

LJUBLJANA - Odbor bivših vojnih ujetnikov pri ZZZB NOV Slovenije vabi nekdane vojne ujetnike starojugoslovanske vojske v nemških ujetniških taboriščih, med katerimi je bilo še posebej veliko Dolenjcev, na srečanje in posvet. Posvet o odškodninskih terjatvah ujetnikov bo v torek, 25. septembra, ob 10. uri v posebni sobi restavracije Šestica v Ljubljani, na Slovenski cesti 40 (nasproti nebotičnika).

Hertz
Kompas RAC d.d.

Zwittrava 1, Novo mesto
GSM 041 321 758
tel.: 07/338 26 80
NAJEM OSEBNIH IN TOVARNIH VOZIL

VREME
V soboto in nedeljo bo zmer-
no oblačno in suho, s tempera-
turami okrog 20° C.

Berite danes

stran 2:

• Južnoslovenska
gazeta je Eurotek

stran 3:

• Tudi Labod mora
šivati na jugu

stran 4:

• Odbrali tretjo
generacijo križancev

stran 9:

• Še vedno najboljše
striže Dolenjec

stran 11:

• Skrivnostno rojstvo
francoskega grenadirja

Konferenca o ruralnih območjih

ŽUŽEMBERK - Danes bo v nekdanji grajski vinski kleti v Žužemberku potekala mednarodna konferenca z nazivom Ruralna območja na prelomu tisočletja: problemi in izzivi. Udeleženci se bodo ob 11. uri srečali z lokalno oblastjo v Žužemberku, nato pa na konferenci govorili o perifernih območjih v Sloveniji, o demografski ogroženosti, o vlogi kmetijstva in izginjanju kmetov ter o posameznih primerih doma in na tujem (v Belgiji in Nemčiji).

122 milijonov tolarjev za OŠ Mirna

MIRNA - Na Mirni naj bi se te dni preselili v del prenovljene osnovne šole učenci predmetne stopnje, ki so pričeli pouk v poslovnih zgradbi Preventa. Tam bodo brezplačno gostoljubje tega podjetja do konca tega šolskega leta uživali učenci nižje stopnje, ki bodo morali počakati, da bodo mirnsko šolo, močno poškodovano v junijskem neurju s točo, deloma porušili in nato zgradili nov objekt. Direktor občinske uprave mag. Janez Slak nam je povedal, da so selitev višje stopnje predstavili na 26. septembra, ker so ugotovili, da bo potrebno prostore toplotno bolj izolirati, na novo so se lotili tlakov, kar pa je še vedno ceneje, kot bi morali dati za ogrevanje. Doslej je občina za temeljito prenovitev prostorov šole, kjer so učenci s prilagojenim programom prispevali že 40 milijonov tolarjev, skupaj pa bo izdatkov v tej fazi že za 122 milijonov tolarjev.

OB TERORISTIČNEM NAPADU NA ZDA

Ves svet je ena tarča

Tega, kar se je zgodilo prejšnji torek, 11. septembra, v Združenih državah Amerike, ne premore niti bogata hollywoodska filmska zakladnica. ZDA so doživele vrsto terorističnih napadov na njene vitalne simbole. Potem ko sta se v manj kot 20-minutnem razmiku v 110-nadstropni stolpnici Svetovnega trgovskega centra v New Yorku zaleteli potniški letali, sta se kmalu obe sesuli. V stolpnicih je imelo delo okrog 55.000 ljudi in večina jih je bila takrat že v službi. Tretja tarča najbolj brutalnega terorističnega napada v zgodovini ZDA, če ne kar sveta, je bila stavba ameriškega obrambnega ministrstva Pentagon v Washingtonu. Četrto letalo - letišča bomba - pa se je zrušilo v Pensilvaniji. V zločinskem napadu teroristov - pilotov samomorilcev je bilo mrtvih in ranjenih na tisoče nedolžnih ljudi. Zgodil se je najbolj grozen dan za Ameriko, ki ga kljub največji svetovni vojaški in gospodarski premoči ni mogla preprečiti, ker na kaj takšnega preprosto ni bila pripravljena. Kljub številnim mrtvim in ogromni materialni škodi pa je bil najbolj ranjen njen ponos.

Vse to se je zgodilo na svetovni dan miru, v začetku novega tisočletja, ki naj bi človeštvu prinesel več miru in medsebojnega sožitja. Tako brezumno, zločinsko teroristično dejanje nima nobenega opravičila, zagotovo pa bi brezobzirno maščevanje povzročilo le novo nasilje. Ta grozljiva katastrofa je združila dobršen del sveta, ki se zavzema za boj proti terorizmu. Samo kaznovanje krivcev in izboljšani varnostni sistemi pa za mir na svetu ne bodo dovolj. Bodo ZDA skupaj z ostalim razvitim svetom sposobne premisliti svoj odnos do drugih, predvsem revnejših držav in njihovih prebivalcev in ga tudi spremeniti? Vsi živimo na istem planetu, na katerem je zaradi hitrega naraščanja prebivalstva vse manj prostora. Če ne bomo znali živeti skupaj, bomo slej ko prej vsi ena tarča.

JOŽICA DORNIZ

TRIMOVE NALOŽBE V OPREMO IN LJUDI - Za naložbe, predvsem za proizvodno opremo (na posnetku sodobna proizvodna linija), za informacijsko tehnologijo in ureditev okolice Trima, so v letošnjih osmih mesecih porabili že 2 milijona evrov. Precej denarja so porabili tudi za nakup oz. ustanovitev podjetij v tujini: v Rusiji, kamor so prodali tudi svojo tehnologijo in opremo, v Angliji, Italiji, Luksemburgu in na Hrvaškem. Ocenjujejo, da bodo letos dosegli načrtovane cilje, to je za 70 milijonov evrov prihodka in 2,7 milijonov evrov dobička. (Foto: P. Perc.)

Košarka

KRKA TELEKOM : SPLIT ali TELEKOM Bonn

KK KRKA TELEKOM

KRKA
Telekom

Kvalifikacije za Evroligo

Novo mesto,
ŠD Leona Štuklja,
sreda,
26.9.2001, ob 18. uri.

ISSN 0416-2242

9 770416 224000

Amerika, nasilje in svet

Ob terorističnem napadu na Ameriko je bil svet pretresen in prvi trenutek je tudi Evropa skupaj z Združenimi državami Amerike napovedovala skupno trgovanje nad napadalci. Potem ko se je nad nekdanjim svetovnim trgovskim središčem razknil dim, so se ohladila tudi čustva na drugi strani Atlantika in brezpogojno sočustvovanje sta zamenjali gospodarska in politična logika nastajajočih združenih držav Evrope. To je stvarnost, ob kateri pa ni mogoče zmanjšati grozljivih razsežnosti pokola v Ameriki. Za množično pobijanje v Ameriki ni opravičila, vendar ga je mogoče razumeti. Potem ko so Američani zgradili mit, da so največji in najboljši na svetu, so doživeli odgovor, prav tako na planetarni ravni. Teroristični napad, ki ga je nedvomno organizirala civilizacija z nekega drugega konca planeta, je bil pričakovan glede na vse večje družbeno neenakost na svetovni ravni. Ko so k občutku razsežnosti ogroženosti primešali še versko blaznost, je nastala eksplozivna zmes, ki je počila pred dnevi nad simbolom svetovnega kapitalizma. Ta eksploziv še grozi. Žal na njegovo obnašanje nimajo vpliva povprečni prebivalci sveta, dokler seveda ne rečejo zbogom pameti in postanejo živo orožje. Kaj menite o terorističnem napadu na Ameriko, kakšno bo po vašem mnenju masovno ubijanje Amerike, ki je že povedala, da so jo teroristi prisilili v vojno? O tem govori današnja anketa.

LJUDMILA BAJC, radijska in televizijska voditeljica iz Novega mesta: "Teroristični napad na Ameriko ocenjujem kot nezasišano morijo. Človek si sploh ne more predstavljati slaboumnosti in izkrivljenosti ljudi, ki za tem stojijo. Grozljivo ob vsem tem pa je tudi to, da tako krut dogodek lahko cel svet prizadeto ali pa celo neprizadeto opazuje v istem trenutku, ko se ta dogaja."

SAŠO RIZNIČ, lastnik radijske postaje Odeon, iz Črnomlja: "Obsojam terorizem in takšen način doseganja ciljev. To, kar se je zgodilo v ZDA, je velika tragedija. Mislim pa tudi, da se je tokrat prvič kaj takšnega zgodilo na ameriških tleh in šele zdaj lahko dojamemo grozote, ki so se dogajale na Balkanu, v Čeceniji in drugod po svetu. Kar se tiče posledic, mislim, da te ne bodo dolgotrajne razen pri žrtvah tragedije in njihovih svojcih."

MARTINA BEZEK, upokojena gospodinja iz Metlike: "Zgodila se je huda tragedija. Posledice tega terorističnega napada so zelo velike, saj je umrlo toliko nedolžnih ljudi. Ne dvomim, da se Amerika mora odzvati na ta napad, vendar mislim, da bi bilo bolje to storiti z gospodarskim pritiskom kot z vojaškim napadom. Ob novicah o napadu sem bila predvsem zaskrbljena za svojo sestro in njeno družino, ki živijo v ZDA. Zelo me je pomirilo, ko smo zvedeli, da je z njo vse v redu."

BOGDAN AMBROŽIČ, podjetnik iz Kočevja: "Zaradi terorističnega napada bo marsikdo prizadel. Posebno bodo posledice občutili tuji v Ameriki in v arabski svet. Glede na to, da je kar 94 odst. ljudi za vojno, se bojim, da se bo nekaj zgodilo. Cena nafte se je dvignila, dolar pa je padel. Pričakuje se lahko še večji padec dolarja in na to vezane posledice."

ANAMARIJA HARAPIN, socialna delavka, s Senovega: To je tragedija brez primere. Vedno je žrtev nedolžen narod, tisti, ki naj bi se med sabo pripravili, se skrijejo. Težko ocenjujem, ali bodo pravi organizatorji napada kaznovani ali bodo našli samo grešnega kozla. Nikoli nismo pričakovali, da je kaj takega možno v Ameriki. Sočustvujem z ljudmi, naj bodo revni ali bogati."

SANDRA KEŽMAN, študentka, iz Dobove: "Ne občutim pretiranega sočutja do Američanov, češ kako so oni zdaj ubogi. Takrat, ko so oni napadli Beograd, ni nihče uvedel triminutnega molka. Napad jih bo postavil na realno tla. Oni živijo v oblakih. Mislim, da so pri vsem dogodku zraven tudi neke 'mucke' tudi z ameriške strani. Ne vem, kakšno bo masovno ubijanje Amerike."

MARJETA VOLAJ, prodajalka iz Stranske vasi: "Normalno je, da nas je po takih dogodkih strah, čeprav je vprašanje, kako se bo to poznalo pri nas. Masovno ubijanje se mi zdi kar nekako logičen odziv na nasilje in žrtve, pričana pa sem, da se bo ravno zato terorizem še vrnil. Masovno ubijanje in nasilje ni najboljša rešitev, a najbrž bodo Američani izbrali ravno to pot."

MAJA LAPAJNE, vodja marketinga v delniški družbi Trimo Trebnje: "Ne vem, zakaj bi se bala po tragičnih dogodkih v ZDA, ki jih seveda obsojam, potovati z letalom ali, denimo, v to državo? Nisem fatalistka, torej ne verjamem, da nam je že vse vnaprej usojeno. Verjamem v vsak novi dan in skušam se po najboljših močeh soočiti z izzivi, ki jih ponuja življenje."

ANDREJA ŽURAJ, gospodinja iz Sevnice: "Zgrožena in ogorčena sem nad terorističnim napadom na nedolžne ljudi v New Yorku, Washingtonu in na potnike ugrabljenih letal, ki so postali žrtve fanatikov. Bojim pa se, da ne bi vojna, ki so jo Američani napovedali mednarodnemu terorizmu, povzročila še več gorja nedolžnim ljudem, saj bo masovno ubijanje težko zaježiti."

Mednarodno sodelovanje sindikatov

Svobodni sindikati Dolenjske in Bele krajine že deset let sodelujejo s Samostalnimi sindikati Hrvatske, Povjereništvom karlovačke regije. Med obema regijskima sindikatom obstaja tudi podpisani sporazum o medsebojnem informiranju, izmenjavi izkušenj, predvidene pa so tudi morebitne skupne akcije.

Tokrat se je 14-članska delegacija sindikalnih zaupnikov in vodstva območne organizacije Dolenjske in Bele krajine odzvala vabilu hrvaških sindikatov in obiskala Karlovac. Razgovor med delegacijama obeh regijskih sindikatov so spremljali tudi številni karlovaški novinarji, ki so predstavnike sindikatov povprašali tudi o gospodarskem sodelovanju med državama, saj je na Hrvaškem več brezposelnosti in nižji osebni dohodki kot v Sloveniji, kar se kaže tudi v številu hrvaških delavcev, ki se na delo vozijo v Slovenijo. Prav zaradi teh približno tisoč delavcev pa je sodelovanje med obema sindikatom še pomembnejše.

Po uradnem delu srečanja so se sindikalisti obeh držav pomerili v malem nogometu in dosegli izenačen rezultat.

M. P.

Južnoslovenska gazela je Eurotek

Gospodarski vestnik je izbral najboljšo hitro rastočo podjetje južne Slovenije - Trebanjski Eurotek večino posla s 136 tovarnjaki opravi v tujini

OTOČEC - Gospodarski vestnik je v torek, 11. septembra, na prvi od šestih pokrajinskih prireditvev v restavraciji Tango na Otočcu proglasil najboljšo hitro rastočo podjetje oziroma gazelo južne Slovenije.

Za ta laskavi naslov se je letos potegovalo šest podjetij iz statističnih pokrajin jugovzhodna Slovenija in notranjsko-kraška: Pan - Jan, Prevent SPM, GPI Tehnika, Eurotek, Adria Mobil in SEP. Na osnovi več različnih kriterijev, med katerimi je prevladovala rast prodaje v zadnjih štirih letih, je Gospodarski vestnik za gazelo južne Slovenije izbral zasebno podjetje Eurotek iz Trebnja, ki bo južno Slovenijo zastopalo v vseslovenskem izboru zlate, srebrne in bronzaste gazele, ki jo bodo razglasili 4. oktobra v Cankarjevem domu v Ljubljani.

Začetki podjetja Eurotek segajo v leto 1984, ko je tedanji lastnik avtokleparske delavnice Branko Matjaš kupil prvi rabljen tovornjak in z njim začel voziti za IMV in Adrio. Njegov voznik park se v prvih letih ni kaj prida povečeval, pravi razcvet pa je podjetje doživelo v zadnjih petih letih. Danes ima podjetje Eurotek 136 tovarnjakov. Poslovna strategija Branka Matjaša, ki je 70-odstotni lastnik podjetja, je bila poleg povečanja

voznega parka usmerjena tudi v zmanjševanje stroškov vzdrževanja vozil, tako da je v okviru podjetja odprl servis, vulkanizersko delavnico in bencinsko črpalko, zaradi bližine avtoceste pa so zgradili tudi gostišče s prenočišči. Letos so kupili 24 novih tovarnjakov in 60 prikolic, v kratkem pa nameravajo zgraditi avtopralnico za tovarnjake

GAZELA JUŽNE SLOVENIJE - Naziv gazela južne Slovenije, ki ga Gospodarski vestnik podeljuje najboljšemu hitro rastočemu podjetju je dobil trebanjski Eurotek, prevzel pa ga je njegov lastnik Branko Matjaš (levo), ki je pred 17 leti začel z rabljenim tovarnjakom, danes pa njegovi vozniki sedijo za volanom 136 sodobnih tovarnjakov. (Foto: I. V.)

Slovo od mark, šilingov in lir

Dvanajstevica držav EU s 1. januarjem 2002 dobi evro in najpozneje do 28. februarja ukine stare valute

LJUBLJANA - Po scenariju o uvedbi nove skupne evropske denarne enote, ki so ga začrtali že pred šestimi leti, se nemškimi markam, avstrijskim šilingom, italijanskim lirami, francoskim frankom, španskim pezetami in še sedmim drugim evropskim valutam izteka rok trajanja. 12 držav, poleg naštetih še Grčija, Finska, Portugalska, Luksemburg, Belgija, Nizozemska in Irsko, bo namreč s 1. januarjem 2001 prvič dobilo v obtoč bankovce in kovance nove skupne valute - evra. Tako bodo dan prej, 31. decembra, tudi vse naše banke vse devizne vloge v omenjenih 12 valutah na deviznih hranilnih knjižicah in deviznih računih avtomatično in brezplačno spremenile v evro, lastnikom pa domov poslale obvestilo o novem stanju.

Menjalni tečaj je bil vnaprej določen že pred tremi leti in se ne bo spreminjal. Tako boste dobili en evro za 1,95583 marke ali za 1,93627 lire ali 13,7603 šilinga ali 6,55957 francoskega franka. Predstavniki Banke Slovenije in Združenja bank Slovenije so na novinarski konferenci v začetku minulega tedna priporočili vsem, ki imajo doma gotovino katerekoli od naštetih 12 valut, naj jo še pred koncem decembra položijo na svoj devizni račun ter se tako izognejo gneči in stroškom.

S 1. januarjem 2002 bo mogoče evro kovance in bankovce dobiti tudi pri vseh slovenskih bankah. Od začetka januarja in največ do konca februarja 2002 bo dvanajstevica držav še uporabljala vzporedno obe valuti, vendar so nekatere med njimi že napovedale, da bodo to prehodno obdobje skrajšale. Do konca februarja bo tudi pri nas še mogoče polagati stare valute na devizni račun brez provi-

zije ali pa z manjšo provizijo, kot pravijo v Združenju bank, za menjavo gotovine pa bodo stroški. V prvih dveh mesecih po novem letu pričakuje tudi gnečo pred bančnimi okenci.

Od marca naprej bodo države evro območja dokončno umaknile iz obtoka svoje stare valute, hkrati pa bo edino zakonito plačilno sredstvo postal evro. Po tem datumu bo menjava starega denarja potekala le pri centralnih bankah posameznih držav, kar pa je že povezano s stroški.

Velja torej premisliti in pravi čas poskrbeti za zamenjavo valute. Vsem, ki imajo raje doma gotovino, banke priporočajo, da položijo denar na račun vsaj čez novoletne praznike in se izognejo stroškom menjave. Če pa kdo želi tujo valuto iz evro območja raje zamenjati v ameriški dolar, švicarski frank, angleški funt ali kako drugo valuto, pa mora računati na običajne stroške pri menjavi denarja.

Predvidevajo, da bodo v slovenskih bankah zamenjavali tuje valute iz evro območja do 30. junija 2002, nato pa bo menjava možna le pri centralnih bankah v tuji državi. Te bodo menjavo še opravljale vsaj 10 let (Grčija, Francija, Italija, Finska), Portugalska še 20 in Nizozemska 30 let, medtem ko Avstrija, Nemčija, Luksemburg, Belgija in Irsko nimajo omejitve.

Banke še opozarjajo, da tudi v času zamenjave evropskih valut v evro veljajo predpisi o preprečevanju pranja denarja, kar pomeni, da je treba pri pologu ali menjavi gotovine pokazati osebni dokument, če vsota presega protivrednost 2,8 milijona tolarjev, če pa gre za več kot 4,6 milijona tolarjev pa je treba izpolniti poseben obrazec.

B. DUŠIČ GORNIK

POMOČ UNITEHNE - Na 34. mednarodnem obrtnem sejmu v Celju pogrešamo dolenjske obrtnike. Če ne bi bilo Unitehne, ki je ponudila roko svojim članom, bi bila prisotnost dolenjske obrti zgolj simbolična, saj smo tam videli le dva samostojna razstavljavca: Bojana Črtaliča iz Novega mesta in Anico Sluga iz Šentjerneja. Unitehna pa je ponudila prostor kar devetnajstim obrtnikom iz Novega mesta, Trebnja, Šentrupe, Mokronoga in Šentjerneja. Na sliki: razstavnih paviljon trebanjske Unitehne. (Foto: S. Dokl)

vržena rokavica

Romi enaki ostalim občanom

Pretekli teden je sekretar Sekretariata za okolje in prostor pri Mestni občini Novo mesto Jože Derganc našo rokavico vrgel novomeški policiji, in sicer v zvezi z romsko problematiko. Prestregel jo je direktor Policijske uprave Novo mesto Franci Povše.

Novomeška policijska uprava ima to posebnost, da so naselja Romov skorajda v vsaki občini. Obstaja torej romska problematika in kako jo ocenjuje policija?

"Romi so gotovo prepoznavni na svojstven način, vendar so občani in kot vsi drugi državljani Republike Slovenije. Tako jih policisti tudi obravnavamo. Vendar pa Romi predstavljajo le okrog 3 odstotke prebivalstva na območju PU Novo mesto, česar ljudje navadno ne vedo."

Kriminaliteta nasploh narašča. Ali pri njej Romi kot storilci posebej izstopajo in pri katerih dejanjih predvsem?

"Res je, da se število kaznivih dejanj večja, porast pa gre predvsem na račun manjših premoženjskih deliktov, zlasti tatvin prenosnih telefonov in avtoradijev. Pogosti so tudi vlomi v avtomobile, parkirane ob cestah, gozdovih in vinogradih, na kar velja opozoriti zlasti v času trgatve in nabiranja gob pa kraje poljščin ipd. Prav ta dejanja pogosto zagrešijo Romi, sicer pa zanje ne vodimo posebne statistike, ker se to ne sme. Romi so, kot sem že dejal, enakopravni državljani z vsemi pravicami in dolžnostmi. Zavedamo se, da takšne kraje zelo vplivajo na občutek varnosti občanov, zato je naš pristop vedno resen."

Ljudje vlome in kraje prijavljajo?

"V glavnem jih, kar je prav. Policija tudi vsako najmanjšo tatvino vzame resno, problem pa je, ker oškodovanci pogosto nečejo podpisati predloga za pregon, in tu se postopek ustavi. Tako policiji vzejemo pooblastilo, da bi v zvezi s tem izvajala kakršnekoli ukrepe. Raziskano tatvin pa je pri nas celo boljša od republiškega povprečja in v prvih osmih mesecih letošnjega leta znaša 57 odstotkov."

Rome pogosto srečujemo v pomanjkljivih in neregistriranih avtomobilih in delajo druge cestnoprometne prekrške. So kaznovani kot ostali vozniki?

"Seveda! Prav naša uprava je v zvezi s tem dala pobudo za

in večje skladišče. 30-odstotni lastniški delež v podjetju imata francosko in dve luksemburški podjetji.

Lanska prodaja podjetja Eurotek je znašala 2,1 milijarde tolarjev, kar 95 odstotkov prometa pa je podjetje ustvarilo v tujini. Število zaposlenih je od leta 1996, ko je v Euroteku delalo 14 ljudi, do lanskega leta naraslo na 107, kapitalški donos podjetja pa dosega zavidljivih 75,8 odstotka.

I. V.

Franci Povše

spremembo Zakona o prekršku. Mislim na možnost začasnega zasega vozila, če je voznik večkratni kršitelj cestnoprometnih predpisov in vozi tehnično pomanjkljivo vozilo. Zanimivo pa je, da večina zaseženih avtomobilov ni bila romska. No, ocenjujem, da je ukrep o začasnem zasegu že pripomogel k izboljšanju. Sicer pa z Romi v primeru, da gre za prekršek, ravnamo tako kot z ostalimi. Kaj se pa potem dogaja pri sodniku za prekrške, ni odvisno od nas. Res je, da se Romi dostikrat vabilu ne odzovejo in kazni ne plačajo... Predlog novega zakona o prekrških predvideva celo ukinitve denarne kazni z zaporno, čemur nasprotujemo."

Mnogi občani, ki živijo v bližini romskih naselij, se upravičeno počutijo življenjsko ogrožene, saj Romi primejo tudi za orožje. Tako je bilo na primer streljanje že večkrat na Muhaberju.

"Na prijavo o streljanju se vedno odzovemo. Skušamo ugotoviti, kdo je streljal, pridobiti odredbo za hišno preiskavo, in veliko smo jih že tudi uspešno izvedli. Prijaviteljem sporočimo svoje ugotovitve. Lani je bilo tovrstnih prijav na Muhaberju največ, letos se je stanje umirilo. Da bi se občani sami organizirali za obrambo proti romskemu nasilju, še nismo zaznali, res pa je tudi, da policija žal že nekaj časa ugotavlja, da se le ona ukvarja s to problematiko, zato pomoč drugih struktur le pozdravljamo."

Rokavico smo tokrat vrgli vodstvu Jedrske elektrarne Krško. Sprašujemo ga, kako je objekt zavarovan pred terorističnimi napadi.

L. MURN

KANALIZACIJA - Televizijski kanal se je te dni preselil v nove prostore v upravni stavbi Komunale na Cikavi. Tako vse glavne kanalizacijske poti vodijo na Cikavo. Tam bo tudi osrednja kanalizacijska kasa. Ker je kanalizacijsko omrežje treba speljati na čistilno napravo, bi bilo osrednjo regijsko najbolje zgraditi prav na Cikavi, ne pa v Breški vasi pod Belo Cerkvijo, kamor jo umeščajo idejni projekti.

SELITEV - Kmetijska zadruga Krka je v Zabji vasi pred dnevi odprla sodoben trgovski center. Tja bodo sčasoma preselili vse svoje trgovske dejavnosti, tudi hobi program. A očitno to ne gre čez noč. Tako je izložba njihove dosedanje trgovine s hobi programom na Rozmanovi cesti v Novem še vedno zgledno založena, le etiket opozarja, da so se preselili na novo lokacijo. Kar naj tako tudi ostane! To bo najboljši prispevek Kmetijske zadruge k oživitvi mestnega jedra ali vsaj odlog k njegovi dokončni izpraznitvi.

PODGANE - Regionalni sindikalist Jože Miklič je zadnji ponedeljek pripravil uro svojega službenega časa v prizadevanju, da bi priklical kakšnega od odgovornih občanarjev. Ni mu uspelo: odsotni, zasedeni, nedosegljivi, na službeni poti. Težka je občinarska! In kaj je sindikalist sploh hotel? Samo opozoriti, da iz sosednjega propadajočega Narodnega doma, občinske lastnine, bežijo podgane in da že dve povozni ležita na cesti. Podgane pač bežijo z vseh poplavljenih sedaj...

Ena gospa je rekla, da se bo v soboto, na evropski dan brez avtomobila, končno lahko mirno s kolesom popeljala po Novem mestu, kjer ni sicer niti metra kolesarske steze.

Evropski dan brez avtomobila

V soboto bo novomeški Glavni trg zaprt za promet

NOVO MESTO - 22. september je proglašen za evropski dan brez avtomobila. Letos pride ta dan na soboto. Mestna občina Novo mesto se je pridružila več kot 600 evropskim mestom, ki na ta dan zaprejo mestna središča za avtomobilski promet ter ob tem pripravijo razne prireditve. Glavni namen evropskega dneva brez avtomobila je na razne načine seznanjati prebivalce z ekološkimi, prometnimi in drugimi problemi, ki so posledica prenasitosti mest z avtomobilskim prometom. S to akcijo pobudniki spodbujajo prebivalce k uporabi ekološko sprejemljivejših in bolj zdravih oblik prevoza, kot sta kolo in javni potniški promet. Tako bo v soboto, 22. septembra, novomeški Glavni trg zaprt za promet, obvoz pa mimo glasbene šole in po Dlančevi ulici.

Dopoldne bo na Glavnem trgu potekal program za otroke in mladi, na kolesarskem sejmu bodo sodelovale vse novomeške trgovine s kolesi, popoldne bo turnir v ulični košarki, zvečer pa bo nastop glasbenih skupin sledila premiera filma Rock Otočec 2001.

Ta dan bodo avtobusi mestnega potniškega prometa na vseh linijah vozili brezplačno. Če bo deževalo, bo dopoldanski program potekal v BTC Cityju, večerni glasbeni nastop bo v klubu Lokalpatriot. Glavni trg pa bo odprt za promet.

Tudi Labod mora šivati na jugu

Od leta 1994 do danes se je v mukah preobrazbe število zaposlenih v koncernu Labod zmanjšalo od 1.747 na borih 500 - 40 odst. lastnih izdelkov šivajo v Bosni in Srbiji

NOVO MESTO - V novomeškem Labodu naj bi letošnje leto zaključili z 90 milijoni tolarjev dobička. Počasi ga povečujejo že od leta 1994, čeprav tekstilna podjetja v povprečju povečujejo - izgubo. Labod v panogi izstopa tudi po doseženi dodani vrednosti na zaposlenega in akumulativnosti. Prodajo na domačem trgu po lanskoletnem padcu letos zadržujejo na doseženi ravni, zato pa so lani za 23 odst. povečali izvoz. Letos bo povečanje 10-15-odstotno.

Ohranitev blagovne znamke, vrnitev na trge nekdanje Jugoslavije in temeljita preobrazba podjetja je le slaba tolažba za vse, ki so v zadnjih letih ostali brez službe. Sistem Labod je še v letu 1994 zaposloval skupaj 1.747 delavcev, že ob koncu lanskega leta niti ne več 1000, medtem ko je zdaj dela le še za manj kot 500 delavcev.

Labod je še vezan na dodelavne posle, pri katerih je danes težko najti kupca, ki bi kril stroške proizvodnje v Sloveniji, saj se proizvodnja seli v države s cenejšimi delavci. Tako se tudi Labod rešuje s 15 kooperanti na območju Bosne in Srbije, kjer ima že večletne izkušnje s proizvodnjo in kjer nastane kar 40 odst. izdelkov Labodovih blagovnih znamk, v bodoče pa jih bo še več.

Zaradi premikov proizvodnje, nujnega zmanjševanja stroškov in nedonosnosti dodelavnih poslov so na hitro ugasnili Labodovi obrati po Sloveniji: zelo odmevna in kruta je bila "smrt" na Ptuj, sledil je stečaj v idrijski Zali, pa konec ljubljanskega Tip-Topa in preselitev dela zaposlenih v Trebnje. Zdaj bo dokončno zaprla vrata tudi trebanjska "Temenica", 100

Andrej Kirm

zaposlenih pa se bo vozilo na delo v Novo mesto. Dve tujski invalidski podjetji, ki zaposlujeta skupaj do 100 oseb, in krška družba Libna, kjer je ostalo še 150 zaposlenih (julija letos še 183), so uspešno prestali prisilno poravnavo in trenutno poslujejo pozitivno. Kako dolgo še, ne ve nihče povedati.

Lani je Labod iz Ljubljane preselil službo tehnične priprave in skladiščenje. V Novem mestu bo

po preselitvi trebanjskih delavcev še okrog 300 zaposlenih v proizvodnji, njihova delovna mesta pa bodo še naprej odvisna od dodelavnih poslov, ki po količini v družbi še vedno dosegajo skoraj 60 odst. Delajo pretežno za nemške partnerje in zdaj poskušajo dobiti take, ki bi poleg dodelave potrebovali tudi kaj razvojnega dela.

V gospodarstvu trga in kapitala se mora podjetje prilagajati in boriti za obstoj, kajti vprašanja o tem, kaj bo z delovnimi mesti, trg ne

• Poleg kadrovskih premikov so v Labodu na vseh področjih zniževali stroške ter vzporedno razvijali tudi lastne izdelke in v zadnjih petih letih dosegli 15-odstotno rast prodaje izdelkov ženske konfekcije lastne blagovne znamke, na področju moške konfekcije pa imajo, kot pravi generalni direktor mag. Andrej Kirm, še precej rezerv, iz njem srajc. Kot je dejal, so izgrajevali kompletno proizvodnjo, ki ustreza franšiznim prodajalnam, ki jih še naprej odpirajo po Sloveniji in v državah bivše Jugoslavije. "Pri srajcah smo na tem območju absolutno konkurenčni v smislu razmerja med ceno in kakovostjo, kupci pa nas tudi poznajo. Zdaj bomo odprli franšizno prodajalno v Podgorici, v kratkem pa še eno ali dve v Srbiji," napoveduje.

priznava. S socialnega vidika pa je dogajanje v Labodu tragedija, saj kar polovica vseh zaposlenih v podjetju ni imela izobrazbe. Tisti, ki so se upokojili ali našli delo drugje, so jo še dobro odnesli, drugi so končali na Zavodu za zaposlovanje, večinoma kot težko zaposljive osebe.

B. D. G.

Zbornik naravnega zdravilstva

Nedavno je izšel zbornik Komplementarnega in naravnega zdravilstva Slovenije - 2. kongres KONAZA konec oktobra

NOVO MESTO - Lani junija je v Slovenskih Konjicah potekal 1. kongres, na katerem so bili sprejeti dokumenti o ustanovitvi združenja zdravilcev, ki deluje kot sekcija za komplementarno in naravno zdravilstvo (KONAZ) v okviru Slovenskega ekološkega gibanja (SEG). Sprejeli so tudi načrte za nadaljnje delo omenjenega združenja, kot so legalizacija dela zdravilcev z dopolnitvijo zakona v zdravstvu z zdravilstvom ter priprava pravilnika za delo zdravilcev, metode znanstvenega preverjanja uspešnosti njihovega dela, kodeksa etike in usmeritev za šolanje in izobraževanje zdravilcev.

Vsi omenjeni dokumenti so zapisani v nedavno izdanem Zborniku 1. kongresa KONAZ. V njem boste našli zbrane vse znane slovenske metode ter več zdravilcev in

učiteljev, ki zdravijo, predavajo in delujejo. Na kongresu se je pokazalo, da je pri nas 35 vej zdravilstva, gotovo pa jih je še več. Z nekaterimi se lahko seznanite prav v zborniku, ki ga lahko naročite na SEG-u v Prečni ulici 2 v Ljubljani ali v novomeškem Centru Popolno zdravje v Koštialovi ulici 10a.

Združenje KONAZ pripravlja 2. kongres, ki bo 26. in 27. oktobra v hotelu Habakuk v Mariboru. Pred kongresom bodo v hotelu od 19. do 27. oktobra "Zdraviljski dnevi". Zdravilci bodo zdravili individualno in skupinsko. Vzporedno bodo v Mariboru potekala predavanja različnih tem s področja zdravilstva.

ANICA JANEŽIČ-MIKEC

Arhitekturna razstava

NOVO MESTO - V knjigarni Goga bodo danes, 20. septembra, ob osmih zvečer odprli razstavo diplomskih dela Petre Ostanek o prenovi stare porodnišnice v Novem mestu.

DELA V BRUSNICAH - Središče Velikih Brusnic je zaradi del že nekaj časa zaprto za promet, obvoz za Gabrje je urejen preko Suhadola. Te dni naj bi opravili tlačni preizkus kanalizacijskega omrežja, konec meseca pa bodo cestišče asfaltirali. (Foto: A. B.)

SREJEM NAJBOLJŠIH MATURANTOV - Ob zaključku srednje šole in pred začetkom novega študijskega leta se je z najboljšimi maturanti novomeških srednjih šol v Hotelu Krka srečal novomeški župan Anton Starc s sodelavci. Na sprejem je bilo poleg ravnateljev šol povabljenih šest gimnazijcev ter po pet dijakov iz Šolskega centra in Ekonomske šole, med slednjimi je Aleksandra Tonič dosegla najvišje možno število točk - 34 in je bila tudi ena izmed 11 slovenskih dijakov, ki jim je na letošnji maturi to uspelo. Maturanti so v spomin na svoj uspeh in srednješolska leta v Novem mestu prejeli knjižno darilo: najboljša maturantka nacionalni Atlas Slovenije, ostali pa knjižo Novo mesto na razglednicah 1897-1950. (Foto: M. Ž.)

RIKOVA HIŠA - Prvo montažno leseno masivno hišo na Dolenjskem je Riko postavil v Cerovcih pri vasi Krka v neposredni bližini Novega mesta. Ta dogodek je vzbudil veliko zanimanja zlasti med mladimi družinami. (Foto: A. B.)

Prva Rikova hiša na Dolenjskem

Firma Riko hiše, katere proizvodnja poteka v Ribnici, jo je postavila v Cerovcih pri Novem mestu

NOVO MESTO - Družba Riko hiše s sedežem v Ljubljani, katere proizvodnja je v Ribnici, je zadnjo nedeljo pripravila dan odprtih vrat v Cerovcih pri vasi Krka. Pravzaprav je šlo za dan odprte hiše. V tem kraju na desnem bregu Krke nasproti Mačkova je namreč Riko postavil svojo prvo montažno leseno masivno bio hišo na Dolenjskem in ta dogodek je kljub deževnemu dnevu privabil številne obiskovalce, še posebej mlade družine.

Firma Riko hiše deluje od l. 1995; sprva je proizvajala le za nemški trg, od l. 1998 pa je prisotna tudi na domačem in danes v Sloveniji stoji kakih 30 individualnih stanovanjskih hiš, ki jih je postavila ta firma. "Osnovna konstrukcija naših hiš je iz 10 cm debele lepljene stene iz smrekovega lesa, obdane z 12 cm debelo izolacijo iz lesenih vlaken, fasada pa je lahko klasična, lesena ali kombinacija obeh," je na kratko povedala

la Aleksandra Šopar, vodja marketinga. Vsaka njihova hiša je drugačna, saj ne delajo po tipskih projekti, marveč se povsem prilagajajo željam in potrebam kupcev. "Vsaka hiša je drugačna, le material in tehnologija sta enaka," pravi. Firma Riko hiše, v kateri je zaposlenih 32 ljudi, od tega 27 v proizvodnji v Ribnici, ima tudi patent in licenco za izdelovanje takih hiš.

Največ Rikovih hiš stoji v okolici Ljubljane, sicer pa so po vsej Sloveniji; povprečna velikost je okoli 170 m², ta, ki so jo postavili v Cerovcih pri Novem mestu, pa je z 220 m² med večjimi. "Specializirani smo za gradnjo individualnih stanovanjskih hiš višje cenovnega razreda; tu smo konkurenčni. Največkrat zgradimo objekt do 3. podaljšane faze, dokonča pa ga naročnik, prevzamemo pa tudi gradnjo na ključ," je še povedala Šoparjeva.

A. B.

KS Brusnice kot podgorski pušelj

Gradnja kanalizacije in drugih infrastrukturnih objektov v KS Brusnice poteka že tri leta in bo še vsaj dve - Naslednja je na vrsti regulacija Vrtaškega potoka

BRUSNICE - Zadnja tri leta je krajevna skupnost Brusnice eno samo gradbišče; in tako bo vsaj še dve leti. Glavna stvar je gradnja kanalizacije, ob tem pa opravljajo še druga infrastrukturna dela. Ko bo vse zaključeno, bo ta krajevna skupnost, ki obsega 9 vasi, v katerih živi blizu 1.800 ljudi, pravi podgorski pušelj.

"Glavno delo je gradnja kanalizacije," je povedal Tone Deželan, predsednik sveta krajevnega skupnosti. Gradnjo primarnega kanalizacijskega voda financirajo ministrstvo za okolje in prostor, novomeška občina in Komunala, prav tako je država zgradila čistilno napravo v Malih Brusnicah, za priključke pa svoje prispevajo tudi krajevna skupnost iz rente, ki jo dobiva na račun komunalne deponije v Leskovcu, in sveda krajin; vsako gospodinjstvo prispeva za priključitev na kanalizacijo dobrih 100 ti-sočakov. Zgrajeno je primarno kanalizacijsko omrežje za Male in Velike Brusnice ter Leskovec. "Do sedaj so za kanalizacijo država in

občina s Komunalo prispevali 90 milijonov tolarjev, krajevna skupnost in krajin pa 100 milijonov," je povedal Deželan. "Ob tem je treba pohvaliti občino in Komunalo, ki si res prizadevata, da ta dela potekajo tako hitro in dobro."

Ob teh delih krajevna skupnost v Velikih Brusnicah ureja še ostalo infrastrukturo, tako javno razsvetljavo, vaške poti s pločniki, s Telekomom pa kabelsko telefonsko napeljavo.

Te dni bodo opravili tlačni preizkus, do konca meseca pa naj bi bila asfaltirana cesta skozi Velike Brusnice, kjer je letos potekalo največje delo, zaradi katerega je cesta skozi kraj že lep čas zaprta, obvoz za

Gabrje pa urejen skozi Suhadol.

A s tem v Brusnicah ne mislijo končati. Pred časom so začeli graditi kanalizacijo v naseljih Ratež, Gumberk in Sela pri Ratežu, kar naj bi letos tudi dokončali. Za ta del kanalizacije bodo prihodnje leto zgradili čistilno napravo ob Rateškem potoku pod Gumberkom.

"Naslednje večje delo, ki nas čaka, je regulacija Vrtaškega potoka skozi Velike Brusnice ter ureditev pločnikov ob regionalni skozi vas," napoveduje Deželan. V načrtu je tudi razširitev ceste od začetka Rateža pri gostilni Mrak do komunalne deponije pri Leskovcu z ureditvijo pločnika in javno razsvetljavo v naseljih. Če bodo uspeli za to prihodnje leto dobiti gradbeno dovoljenje, bodo dela stekla leta 2003.

A. B.

SELEKCIJSKO DELO - Pri selekciji tretje generacije križancev pri oblikovanju nove čiste pasme šentjernejskega petelina so od 315-ih odbrali 58 križancev. V društvu Gallus Bartholomaeus želijo pridobiti pasmo z dobrimi proizvodnimi lastnostmi, da jo bodo kmetijam ponudili tudi kot program dopolnilne dejavnosti. Na sliki od leve proti desni: vodja projekta v društvu Vinko Sajtl, doc. dr. Antonija Holcman, član društva Slavko Novak, Danilo Osovnikar in predsednik društva Stane Bregar. (Foto: M. D.)

DEŽ SKRAJŠAL TABOR KONJENIKOV - Minuli konec tedna je Društvo šentjernejskega konjenika v Šentjernej na tretji dvodnevni tabor povabilo konjenike iz vse Slovenije. Odzvalo se jih je 47. Prvi dan tabora je šentjernejski konjenik uspešno izpeljal zastavljeni načrt: podali so se proti Ržišču, nato do Javorovice, po vinorodnem okolišju Stražnika do sejmišča v Šentjernej, kjer so jim vojaki iz novomeške vojašnice za druženje in prenočevanje postavili ogromen šotor. Naslednji dan so namenjavali goste popeljati še v sosednjo škocjansko občino, a jim je te namere preprečil dež. Do 11. ure so po besedah predsednika omenjenega društva Janeza Kavška še upali, da se bo razjasnilo, potem pa so, malo razočarani, sklenili, da predčasno končajo svoje druženje. Po zabavnem druženju, igranju in izmenjavi izkušenj so se proti večeru poslovili. Na sliki: pot skozi Šentjernej v sončnem petkovem jutru. (Foto: M. R.)

VABIJO LASTNIKE TRAVNIŠKIH SADOVNJAKOV - "Korak naprej je že, če začnemo vsaj malo obrezovati, saj drevesa sicer rodijo samo na zgornjih, bolj sončnih vejah, rodnost je izmenična na dve leti, jabolka pa so slabša in manj zdrava. Pomembno je, da se nasadi oskrbujejo tudi spodaj, kjer je najboljše, da travo popasejo živali: krave, koze, ovce, morda tudi kokoši," je nekaj Suhokranjecem, ki so kljub slabemu vremenu prišli na predstavitev, med drugim povedal organizacijski vodja projekta oživiljanja travniških sadovnjakov Jani Gačnik. (Foto: B. D. G.)

Oživili naj bi stare sadovnjake

Po vsej verjetnosti bodo travniški sadovnjaki začeli novo življenje tudi po Suhi krajini - Podpora občine in javna dela - Predstavitev projekta in povabilo k sodelovanju

TREBČA VAS PRI ŽUŽEMBERKU - Žužemberška občina je podprla nacionalni projekt oživiljanja travniških sadovnjakov in sadnih vrtoev ter se tako pridružila občinam, kjer se na tem področju nekaj že dogaja in kjer so vidni že prvi rezultati. Tako bodo tudi v Suhi krajini potekala javna dela, v okviru katerih bodo obrezovali dreve v starih travniških sadovnjakih.

Topliška in žužemberška občina imata skupno ekipo, ki jo sestavljata dva delavca iz Žužemberka in trije iz Dolenjskih Toplic. Vsi so usposobljeni za osnovno rez v nasadih, z delom pa so prvi teden začeli na območju topliške občine, že v tem tednu pa naj bi nadaljevali v Suhi krajini. Pretekli petek je kmetijski svetovalec Jani Gačnik, specialist za sadjarstvo in organizacijski vodja projekta oživiljanja travniških nasadov, pripravil srečanje na Jarčevi kmetiji v Trebči vasi pri Žužemberku.

K projektu bi radi pritegnili tudi tukajšnje lastnike travniških sadovnjakov, ki naj bi jih čimveč oživili in pozneje morda celo zasadili nove ter s tem ohranili krajino, z možnostjo dodatnega zasluga pa morda tudi poseljenost podeželja.

S projektom vzpodbujajo predelavo jabolk v sokove, jabolčni kis in vino ter žganje, za začetek pa naj bi v vsaki občini pridobili vsaj enega pridelovalca, ki bi kupil opremo in opravil še storitve za druge. V okviru projekta naj bi skrbeli za skupno promocijo ter uporabljali skupno etiketo in ime izdelkov.

Lastniki travniških sadovnjakov v Suhi krajini tako vabijo k sodelovanju, saj bo ekipa javnih delavcev pomagala ne le pri rezi, temveč tudi pri pobiranju in predelavi sadja. Za vse, ki se bodo lotili oživiljanja sadovnjaka, svetovalna služba pripravlja štiri letna srečanja: spomladi o obrezovanju, potem pa še o korekcijski rezi, vzdrževanju nasadov, cepitvi ter o predelavi jabolčnega soka ali tudi žganja. Pomembno je še, da lastniki travniških

Odbrali tretjo generacijo križancev

Projekt oblikovanja nove čiste pasme šentjernejskega petelina prehaja v četrto leto vzreje - Pred kratkim opravili selekcijo tretje generacije križancev - Stroški vzreje vse večji

GORENJE GRADIŠČE PRI ŠENTJERNEJU - Začetek projekta oblikovanja nove čiste pasme šentjernejskega petelina sega v leto 1998, ko so v takrat nastajajočem šentjernejskem društvu Gallus Bartholomaeus zastavljali njegove temelje, naslednje leto, okoli velike noči, pa so se izvalili prvi križanci. Z nedavno selekcijo tretje generacije križancev šentjernejskega petelina projekt prehaja v četrto leto oz. drugo polovico njegovega izvajanja.

V društvu želijo z vzrejo šentjernejskega petelina ta simbol občine dopolniti z etnološkega in kulturnega vidika ter pripomoči k promociji in prepoznavnosti njihove občine. Zaradi zahtevnosti in obsežnosti projekta so k sodelovanju povabili rejce perutnine in strokovnjake. Med slednjimi so se odzvali: doc. dr. Antonija Holcman, vodja katedre za perutnino na Biotehniški fakulteti, Robert Vadnjal, vodja selekcije na omenjeni fakulteti, dr. Janez Kebe, strokovnjak na področju genetike, in Danilo Osovnikar, državni in mednarodni sodnik na razstavah malih pasemskih živali, specialist za področje perutnine. Ker pa je projekt primeren tudi za izobraževanje dijakov, se mu je lani pridružila novomeška Kmetijska šola Grm, ki ga naj bi vključila v učni program višje šole.

Selekcijsko delo vzreje nove pasme bo predvidoma trajalo do 6 let, s strokovnjaki iz Biotehnične fakultete pa so oblikovali pravilnik o vzreji ter sistem strokovnega spremljanja reje in statistične obdelave podatkov. Nasilca vzreje šentjernejskega petelina sta petelin ameriške pasme newhampshirske in kokoši pasme jerebičasta italijanka, po drugi selekciji križancev pa so za izpopolnitev genske slike tretje generacije uporabili odbrane kokoši druge generacije in petelina čiste

barnevelderske pasme. V letošnjem letu se je zvalilo 315 križancev tretje generacije, katerih selekcijo so 17. in 23. avgusta opravili dr. Holcmanova, dr. Kebe in Osovnikar. "Posebnost letošnje selekcije je tipiziranje vseh treh linij, ki jih vzporedno redijo različni rejci. Iz vsake smo odbrali svetli in temni tip križancev ter s tipiziranjem vzpostavili šest matičnih jat, zato se bo projekt zaradi povečanja zahtevnosti in obsega strokovnega dela ter večjega števila križancev, potrebnih za nadaljnjo selekcijsko delo, razširil. S križanjem istega tipa bomo že pri naslednji generaciji lahko ugotovili, kateri od izbranih tipov prenaša recesivne in kateri dominantne gene, ki jih želimo pri oblikovanju nove čiste pasme potrditi kot prepoznavne lastnosti, določene v projektnih izhodiščih," je na novinarski konferenci pri reju Žanu Krhinu v Gorenjem Gradišču minuli četrtek med drugim povedal predsednik društva Gallus Bartholomaeus Stane Bregar.

• Za mnoge očitno zgodovina pomeni fasadno prevleko za napake sedanjosti.

• Dragi politik, če imaš tako rad v rokah škarje in platno - zakaj nisi šel za krojača.

Nedelja za štiri kandidate

Ajdovška fara kot prva slavila nedeljo svetniških kandidatov: škofov Barage, Gnidočca in Vovka ter Grozdeta

AJDOVEC - Minulo nedeljo je bilo v župnijski cerkvi Sv. Trojice v Ajdovcu slovesno obhajanje nedelje svetniških kandidatov ljubljanske nadškofije: škofa Friderika Barage, škofa Janeza Gnidočca, škofa Antona Vovka in mučenca Ljuzeta Grozdeta. Množico vernikov in duhovščino, ki je v Ajdovec prišla iz vseh strani Slovenije, je pozdravil domači župnik Andrej Sever. Med duhovščino sta bila tudi mariborski škof dr. Franc Kramberger in ljubljanski nadškof dr. Franc Rode, ki je vodil bogoslužje in slovesnost za beatifikacijo vseh svetniških kandidatov.

Ni naključje, da je bila prva slovesnost prav v Ajdovcu, saj je bil v tej župniji, točneje v Velikem Lipovcu, rojen svetniški kandidat Janez Gnidočec. Nadškof Rode je orisal delo in življenje vsakega od štirih

kandidatov in dejal, da "mora poznati naša slovenska identiteta poleg številnih pesnikov, pisateljev, ne nazadnje tudi narodnih herojev, ki pa niso prodrli v našo dušo, tudi svetnike, katere moramo prišteti med velike moze našega naroda". Dodal je še, da je za našo identiteto nujno, da tudi svetništvo postane del narodne zavesti.

SLAVKO MIRTIC

AKADEMIJA O SVETNIŠKIH KANDIDATIH - Po končani maši se je pričela akademija, v kateri so postulatorji dr. France Šuštar, Anton Pust, dr. Ivan Merlak in Franci Vrhunc predstavili vse štiri svetniške kandidate. Po vsaki predstavitvi je zapel tudi otroški pevski zbor iz ajdovske fare (na sliki), ki ga vodi Aleš Makovac. (Foto: S. M.)

TEŽKO ČAKAJO NA DOM NA FRATI - V zadnjih poletnih dnevih je dom na Frati že precej v drugačnem stanju, kot je bil pred časom, ko ga je uničil požar, kar je dobro razvidno tudi iz priloženih fotografij. Lastnik Ludvik Legan je v obnovi v zadnjem letu vložil že kar lep kup denarja, med drugim pa je ohranil nekaj starih zidov in spominsko ploščo, gostje pa si bodo na fasadi lahko ogledali podobo nekdanjega doma na Frati. Obiskovalci vedno znova sprašujejo, kdaj bo dom odprt. Lastnik upa, da se bo to zgodilo še pred novim letom, ko naj bi začel obratovati spodnji, gostinski del. Zgoraj namerava kmalu zatem urediti še sobe in skupna ležišča. Upa, da z obiskom ne bo težav, saj povpraševanja že zdaj ne manjka. Ob sobotah in nedeljah je obiskovalcev toliko, da se Ludvik pred vprašujočimi pogledi raje umakne, saj jim ne more še nič ponuditi. (Foto: J. D., B. D. G.)

Šentjernejske črepinje

PETELIN KONČAL V LONCU - Med karakteristike šentjernejskega petelina - Gallus Bartholomaeus so v istoi-menskem društvu, ki se je lotil projekta njegove vzreje, tudi nasteli, da mora biti najlepši, najhitrejši in da mora najlepše peti, mi pa moramo dodati, da je tudi zelo dober. Nekaj pečeni-bartolomejskih tretje generacije križancev, ki niso prestali nedavne selekcije, so zbranim ponudili na novinarski konferenci, z odlično pripravljenimi petelinčki (za to so poskrbeli na turistični kmetiji v Gorenjem Gradišču) pa se žal niso posladkali domači župan in večina občinskih svetnikov, ki so bili nanjo sicer tudi povabljeni. V društvu nameravajo namreč v prihodnosti poskrbeti, da bo šentjernejski petelin postal tudi kulinarčna promocija občine - k sodelovanju bodo povabili strokovnjake s področja kulinarike, naj se udeležijo natečaja za pripravo edinstvenega petelinjega menija. Pa dober tek!

ŽUPAN ŠELE TRETJI - S konjeniki je v petek jezdil tudi šentjernejski župan Franc Hudoklin. Konja mu je za en dan prijazno odstopil predsednik Društva šentjernejskega konjenika Janez Kavšek, ki se je s tem hočeš nočeš odpovedal petkovi ježi, v soboto pa ga je za to prikrajšal dež. Moč šentjernejskega prvega moža pa ni zadostovala, da bi si priboril tudi častno prvo mesto v povorki: bil je šele tretji.

Mirnopoško zijalo

VSE SFRIZIRANO - V mirnopoški deželi si bodo kmalu tako rekoč na domačem ozemlju lahko zdravili telo, duha in zobe. Vse se bo dogajalo v novih zdravstvenih ordinacijah, ki bosta končno dovolj primerni, da bo zdravstvo vanje namestilo sodobno opremo za splošnega zdravnika in za zobozdravnika. Pred kratkim so si oddahnile tukajšnje dame, morda tudi možje ali celo njihovi potomci. Za vse, ki nekaj več dajo na zunanost, je novi frizerski salon dobra popestritev vsakdanjika.

Ličkarija letos v Gorenjem Polju

GORENJE POLJE - Turistično društvo Dolenjske Toplice pripravlja v sodelovanju z domačini z Gorenjega Polja tradicionalno ličkanje. Prirediteljev se bo začela to soboto, 22. septembra, ob 19. uri pod kozolcem Jožeta Lavriča. Organizatorji pripravljajo bogat program, v katerem bodo nastopili: mešana pevska zbor KUD Dolenjske Toplice in upokojenski zbor iz Straže ter priložnostni vaški pevci iz Polja. Kmečke žene iz vse občine in domače gospodinjice bodo pripravile prigrizke, organizatorji pa obetajo v kupu še ne zličkane koruze vrsto presenečen in nagrad. Ličkarijo, ki jo bodo spremljale igre in "zafkancije" po starih običajih, bo povezoval domačin Franc Molek, za zabavni likof po dolenjskem ličkanju pa bo poskrbel Tone Fink.

Suhokranjski drobiž

SLIKE IZ PESKA - V gradu Žužemberk je odprta vse do nedelje, 23. septembra, zanimiva razstava ljubiteljske likovne ustvarjalke Stanke Golob, ki je ustvarila vrsto zanimivih podob iz peska, nabranega v slovenskih vodotokih, meliščih in kamnolomih. Njene slike so polne privlačnih naravnih barv, ki nastajajo le v naravi. S pomočjo zrcal se njene podobe na pesku spremenijo v tridimenzionalne ploskve, ki sredi obokanih starih grajskih kleti ustvarjajo zanimivo sceno. Velja si jo ogledati.

TRGATEV - Suhokranjci so pričeli s trgatvijo. Morda zaradi toče in suše bo letos prej kot v običajnih letih, letina pa bo gotovo skromnejša in tudi manj kakovostna. Kmetovalci občine Žužemberk še do 28. septembra lahko prijavi škodo zaradi suše v letu 2001 za koruzo, travnino, sadojnake, vinograde, krompir in zelenjavo in sicer v občinski upravi.

Svečana otvoritev novega prizidka

Ministrica je izročila nove prostore njihovega namenu - Velik korak naprej za metliško osnovno šolo

METLIKA - Temeljni kamen za novi prizidek Osnovne šole Metlika je bil položen 8. septembra lani. Predračun za potrebna dela je znašal 413 milijonov tolarjev, vendar je bil projekt dozidave uspešno zaključen z nekaj deset milijoni manj. Svečana otvoritev novih prostorov, ki se ga je udeležila ministrica za šolstvo in šport Lucija Čok, je bila preteklo sredo.

Ministrica je izjavila, da je ta dan praznik ne le za metliško osnovno šolo in Metliko, temveč tudi za celotno Slovenijo, saj ta dogodek sestavlja "mozaik v tistemu, kar hočemo Slovenci doseči v novem tisočletju. Postati moder, prijazen in izobražen narod." Pohvalila je tudi pionirska prizadevanja ravnatelja metliške šole Jožeta Mozetiča na področju devetletke in poudarila, da je lahko zgled ostalim šolam, ki se za ta korak še niso odločile. Povedala je še, da je Metlika ravno tako pomembna kot katerikoli drug kraj in je ravno zato

pomembno, da se na tem koncu postori še marsikaj tudi na drugih področjih šolstva.

Ministrica Čokova je ob tej priložnosti obsodila nedavne teroristične napade v Združenih državah Amerike in izpostavila vlogo drugačnega izobraževanja, ki v najsikrajnejših primerih privede do tako resnih konfliktov.

Na prireditvi je spregovoril tudi župan metliške občine Slavko Dragovan in izrazil veselje ob zaključenem projektu, saj je bila Metlika po 35 letih tudi v šolstvu potrebna dodatnih pridobitev. Zahvalil se

je občinskemu svetu, ki je šolstvo postavil za prioriteto nalogo občine, in občinski upravi, ki je pomagala pri izpeljavi dozidave šole. Povedal je tudi, da imajo otroci dobre pogoje za delo in vse možnosti, da bodo enako uspešni kot predhodne generacije, ki so dosegale dobre rezultate tudi v nadaljnjem šolanju.

Zbrane je nagovoril še ravnatelj osnovne šole Metlika Jože Mozeč, ki je izrazil prepričanje, da je vlaganje v znanje najboljša naložba, in dodal, da čas, v katerem živimo, zahteva drugačno delo učiteljev in način učenja, ki bo se bo mlademu človeku pomagal vključevati v informacijsko družbo.

Tudi učenci so bili zadovoljni z novo pridobitvijo. Velikokrat jih je pri pouku motil hrup z gradbišča, vendar so sedaj toliko bolj zadovoljni z novo knjižnico, jedilnico itd. MARJETA PEZDIRC

POHVALA MINISTRICE - Ministrica za šolstvo in šport Lucija Čok je pohvalila prizadevanja metliške osnovne šole, predvsem na področju nove devetletke. (Foto: M. P.)

Sporen razvojni program

Črnomaljski svetniki so na nedavni seji obravnavali tudi predlog sklepa o razglasitvi mestnega jedra Črnomelj za kulturni spomenik

ČRNOMELJ - 25. redna seja občinskega sveta občine Črnomelj je potekala pretekli četrtek. Svetniki so razpravljali predvsem o četrti točki dnevnega reda: o predlogu sklepa o razglasitvi mestnega jedra Črnomlja za kulturni spomenik lokalnega pomena in o sedmi točki, ki je predstavljala Razvojni program občine Črnomelj za obdobje 2001 - 2004.

Pri razpravi o starem mestnem jedru so imeli nekateri svetniki predvsem pripombe o počasnosti arheoloških del, ki tam potekajo. Svetnik Jože Strmec pa je izrazil predvsem zaskrbljenost, da bi razglasitev mestnega jedra za kulturni spomenik pomenila neke vrste omejitve pri načrtih, ki bi jih morebiti imela občina ali posamezniki. Predlagal je, da bi bilo to ozemlje primerno za izgradnjo trga s parkirnim prostorom. Arheolog dr. Phil Mason je hitrost dela argumentiral s poudarkom na strokovnosti, ki bi se s pospešenim delom izgubila, s čimer bi celotno delo izgubilo pomen. Marinka Dražumerič iz Zavoda za varstvo naravne in kulturne dediščine pa je poudarila, da razglasitev mestnega jedra za kulturni spomenik ne bi prinesla nobenih omejitev, le priložnost za pridobitev denarja od države s prijavo projekta na razpis. Po tej obrazložitvi so svetniki predlog soglasno sprejeli.

Obširna je bila tudi razprava o Razvojnem programu občine Črnomelj za obdobje 2001 - 2004, saj je veliko svetnikov menilo, da so nekatere potrebe krajevnih

skupnosti v programu prezrte. Ob tovrstnih pripombah je župan, Andrej Fabjan, poudaril, da je program shema, ki kaže na potrebe celotne občine in je neke vrste orientacija, ki pa ni zaprta za dodatne predloge. Obenem je pripomnil, da vseh potreb ni moč zadovoljiti niti v veliko daljšem časovnem obdobju. Svetniki so program sprejeli pod pogojem, da bodo nekateri predlogi vneseni naknadno.

Svetniki so sprejeli tudi predlog za ustanovitev Lokalno podjetniškega centra za območje Bele krajine, pri katerem naj bi sodelovale vse tri belokranjske občine. Če se ostali občini za projekt ne bosta odločili, ga bo črnomaljska občina izpeljala sama.

Seja se je zaključila z vprašanji in pobudami članov sveta, ki so večinoma opozarjali na slabo stanje nekaterih mostov v občini, saj so potrebni temeljite obnove. Omenili so most v Sodevcih, most na cesti proti Kočevju in mostiček prek Lahinje na Majer.

MARJETA PEZDIRC

Slomškova nedelja v Kovači vasi

KOVAČA VAS - 23. septembra ob 15. uri bodo v cerkvi sv. Antona nad Kovačo vasjo pri Starem trgu ob Kolpi praznovali Slomškovo nedeljo. Ob tej priložnosti bodo blagoslovili novo oltarno sliko blaženega Antona Martina Slomška. To olje na lesu je že šesto delo, ki ga je starotški župniji daroval slikar Maksim Sedej ml.

Dan odprtih vrat v IMP Livarju

ČRNOMELJ - IMP Livar, d.d., iz Ivančne Gorice pripravlja v soboto, 22. septembra, dan odprtih vrat v proizvodnem centru v Črnomlju, ki si ga bo mogoče ogledati od 7.30 do 11. ure. Ob 8.30 bodo odprli nov del obdelovalnice, podpisali pa bodo tudi štipendijske pogodbe.

pis pogodb posebnega pomena, saj je s tega vidika v prisotnosti črnomaljskega župana kot predstavnika lokalne skupnosti. Pri bodočih razvojnih korakih Livarja je namreč pomembna podpora lokalne skupnosti pri investicijah, gradbenih projektih in soglasjih, zanašajo pa se tudi na moralno podporo skupnosti pri novih projektih na tem prostoru. Osterman ni pozabil omeniti ekološkega vidika, saj je nova proizvodnja veliko bolj prijazna do okolja.

Novi stroji že obratujejo v proizvodnih prostorih Livarja v Črnomlju, prenovljena pa je bila tudi stara stavba sama. Direktor Osterman je poudaril svoje zadovoljstvo ob podpisu pogodb, saj prihod teh dveh podjetij pomeni, da bodo kmalu sledila tudi druga tuja podjetja.

MARJETA PEZDIRC

Temeljni kamen za loški vrtec

ČRNOMELJ - V petek, 21. septembra, bodo ob 11. uri položili v Kidričevi ulici v Črnomlju temeljni kamen za prizidek k vrtcu Loka. Del vrta so namreč zaradi pogreznosti morali podreti.

Zgodovinske podobe v lesu

Kiparja Draga Koširja je navdihnila Valvasorjeva Slava Vojvodine Kranjske

METLIKA - Kipar samorastnik Drago Košir se je v Ganglovm razstavišču metliškega gradu tokrat predstavil že drugič, skupno pa je na tej razstavi že šestnajstič predstavljen ciklus reliefov v lesu. Motive za svoja dela je Drago Košir povzel po opisih in skicah iz Valvasorjeve Slave Vojvodine Kranjske.

Na otvoritvi razstave, ki je bila pretekli petek, je dela Draga Koširja predstavil Peter Svetik, ki je opozoril predvsem na tematske spole

v ciklusu: dela, ki ponazarjajo zgodovinske dogodke, obrt in domače dejavnosti, promet, kulturo in umetnost, vračevanje in božjo vsebino.

Na otvoritvi razstave je nastopil cerkveni moški zbor iz Metlike. M. P.

DRAGO KOŠIR ZNOVA V METLIKI - Že druga razstava kiparja samorastnika Draga Koširja v Ganglovm razstavišču po letu 1985. Njegove rezbarije krasijo tudi sode v metliški vinski kleti. (Foto: M. P.)

Pozabljena dediščina

Fotografska razstava Jožeta Zabukoška

ČRNOMELJ - Od leta 1956 do danes je Jože Zabukošek ustvaril obsežen fotografski arhiv. Na razstavi, katere otvoritev je bila pretekli petek v Špeličevi hiši v Črnomlju, je predstavljenih 27 fotografij z motivi starih belokranjskih hiš.

Razstava poteka v okviru Dni evropske kulturne dediščine in ravno zato jo sestavljajo fotografije, ki prikazujejo objekte nekdanjega belokranjskega stavbarstva, večinoma lesene belokranjske hiše, tudi nekatere, ki jih danes ni več. Del fotografij zastopa tudi ostalo dediščino: šola na Preloki, ostanke zvonika gradu Pobrežje in vodno črpališče ob Dobljici.

Fotograf Jože Zabukošek se z ljubiteljsko fotografijo ukvarja že od leta 1949, ko je v Mariboru spoznal Frana Hlupiča, mednarodno priznanega slikarja in fotografa, ki je v njem zbudil ljubezen do fotogra-

firanja. To ljubezen je Jože Zabukošek prenašal na nove rodove prek fotografskih krožkov, ki so delovali pod njegovim mentorstvom na Sinjem Vrhu in v Črnomlju, kjer je bil zaposlen kot učitelj.

Razstava, ki bo na ogled v Špeličevi hiši do 15. oktobra, ni prva razstava Jožeta Zabukoška. Prva razstava njegovih fotografij je bila leta 1958 na Sinjem Vrhu, kjer je razstavljal tudi lani, in sicer v velikem večjem obsegu kot tokrat, saj je bilo razstavljenih kar 400 fotografij.

M. P.

Podpis pogodbe s tujimi partnerji

Posodobitev oddelka obdelovalnice v Proizvodnem centru Črnomelj - Novi stroji že obratujejo

ČRNOMELJ - IMP Livar, d.d., Ivančna Gorica je z italijanskima podjetjema Officiele Srl in Rossi Motoriduttori Spa preteklo soboto podpisal pogodbi o sodelovanju. Italijanski partnerji prinašajo predvsem novo znanje, najnovejšo tehnologijo in sveži kapital.

Stanislav Osterman, direktor podjetja IMP Livar, je poudaril, da sta italijanski podjetji na svojih področjih med vodilnimi v Evropi in že dolga leta sodelujeta z Livarjem. Obe podjetji sta v IMP Livarju videli priložnost za svoj razvoj ter podjetju tako omogočili izpolnjevanje dolgoročnih ciljev, da postane velika livarna in pomembna obdelovalnica ulitkov. Italijanska partnerja posredujejo denar in nove stroje, kar omogoča razvoj Livarja, ta pa bo koristen ne le za podjetje, temveč tudi za lokalno skupnost. Kot je povedal Andrej Fabjan, župan Črnomlja, je v občini dovolj sposobnih ljudi z visokim znanjem, ki bodo v delu z

novimi tehnologijami našli svojo priložnost v domačem kraju. S tem se je strinjal tudi direktor IMP Livarja Osterman in omenil, da je visoka izobrazba tudi v tej veji industrije vse bolj dobrodošla, kar se kaže v povečevanju štipendiranja.

Obe italijanski podjetji sta izrazili zadovoljstvo nad dostopnostjo in razumevanjem njunega novega partnerja. Za sodelovanje sta se odločili na podlagi dolgotrajnih analiz in po preučevanju različnih možnosti, kjer se je IMP Livar izkazal kot najboljša izbira tudi prek predhodnega sodelovanja, ko je bil Livar njun glavni dobavitelj ulitkov.

Direktor IMP Livarja je še dodal, da je bilo to srečanje in pod-

OTVORITEV FOTOGRAFSKE RAZSTAVE - Tokratna razstava fotografij Jožeta Zabukoška predstavlja belokranjsko stavbarsko dediščino. (Foto: M. P.)

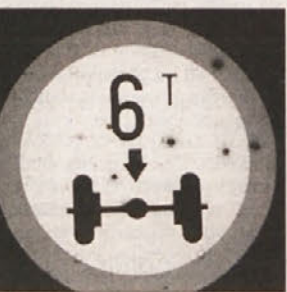
Črnomaljski drobir

BAGER - Na črnomaljski občinski seji so med drugim razpravljali o starem mestnem jedru in predvsem o arheoloških raziskavah, ki tam potekajo. Dr. Phil Mason je povedal, da leti precej pripomb občanov predvsem na hitrost oziroma počasnost arheoloških del. Dobil je že tudi predloge, da bi bager celotno zadevo precej pospešil. Črnomaljski očitno gledajo daleč v prihodnost, ko bodo bagri usposobljeni za ločevanje med neprecenljivimi pričami iz preteklosti in navadno črnomaljsko grudo. Dotlej pa se bodo morali sprijazniti, da je za takšno delo na voljo le nekaj parov za to usposobljenih in natančnih rok, predvsem pa kar nekaj časa.

KLAVSTROFOBIA - Če kdo slučajno ni seznanjen s pomenom te besede, lahko obišče kakšno razstavo v Špeličevi hiši, kjer bo lahko pomen izkusil. Klavstrofobija je namreč strah, ki ga nekateri ljudje doživljajo v majhnih prostorih. Podatek, da je na razstavi, ki trenutno poteka v Špeličevi hiši, 27 fotografij, je zgovorna priča o velikosti prostora. Ali bodo razstave v Črnomlju kdaj lahko zadihale s polnimi pljuči?

Semiške tropine

DIVJI ZAHOD - Posledice nedavnega spopada med kavbojci in indijanci na prerijah Semiča so še dobro vidne in resne. Prava priča

o dogodkih je nedolžni prometni znak, ki je skupil prave bojne rane.

PLOČNIK - Nedavno so se začela dela na pločniku od Semiča proti Trati. Novica sama po sebi ne bi bila nič posebnega, če ne bi teh del pričakovali kar cela štiri leta. Pomislite, koliko časa bi v Semiču trajale priprave na kaj bolj zahtevnega.

Vse bliže "Poslovni con Breg"

Razvojni center Pokolpje pripravlja poslovni načrt - Občina bo zemljišča pridobivala v sodelovanju in soglasju z Zavodom RS za blagovne rezerve

KOČEVJE - Na javni razpis ministrstva za gospodarstvo za sofinanciranje malih projektov je kočevska občina prijavila poleg projekta ureditve kolesarskih poti tudi ureditev poslovne cone Breg. V skladu z namero ministrstva, da podpre razvojne projekte manjšega obsega v občinah, ki mejijo s Hrvaško, so se odločili, da bodo sofinancirali tako prvi projekt, kot tudi izdelavo programa možnosti uvedbe gospodarskih dejavnosti na območju skladišča blagovnih rezerv na Bregu.

"Projekt poslovne cone Breg je eden izmed izvedbenih projektov regionalnega razvojnega načrta za območje JV Slovenije," pojasnjuje direktorica Razvojnega centra Pokolpje Milena Glavač. Gre za enega pomembnejših regijskih programov, saj naj bi kočevska občina na 7,75 hektarjev obsežnem območju,

bo, kot pravi Glavačeva, eden izmed dokumentov, s katerim naj bi občina dokazala, da res potrebuje kompleks zemljišč Zavoda RS za blagovne rezerve, na katerem že stojita dva po 2.800 kvadratnih metrov velika objekta. Poslovni načrt bo namreč vseboval ocenitev potrebnih vlaganj tako za nakup zemljišča kot za izgradnjo zunanje in notranje infrastrukture ter ostalo potrebno tehnično dokumentacijo pa tudi oceno učinkov rezultatov celotnega projekta za kočevsko občino in širše.

"Do sedaj so že trije investitorji podpisali pismo o nameri za potrebe po proizvodnih prostorih v poslovni con Breg," pravi Glavačeva in dodaja, da so med interesi tako domači kot tuji investitorji. Skupno so izkazali potrebo

po 6.500 kvadratnih metrih proizvodnih prostorov, kjer bi odprli okoli 100 novih delovnih mest. V občini razmišljajo, da bi poslovno cono namenili le nekaj večjim investitorjem, tako da bi jo morda razdelili le na 5 do 6 večjih parcel, medtem ko bi bila obstoječa podjetniška cona še naprej namenjena predvsem storitvenim dejavnostim in manjšim investitorjem. "Zavod RS za blagovne rezerve je del zemlje pripravljen takoj odstopiti občini, ostalo pa po dogovoru," navedla Glavačeva in dodaja, da bo dinamiko pridobivanja zemljišč potrebno prilagoditi potrebam lastnika oziroma da bo občina morala delati v sodelovanju in soglasju z Zavodom RS za blagovne rezerve. M. L.-S.

Vozači bodo dlje spali

KOČEVSKA REKA - Otrokom v podružnični šoli v Kočevski Reki (teh je v štirih razredih 50) tako imenovanim "vozačem" posledje ne bo treba vstajati zgodaj in se s starši v istem avtobusu voziti v službo oziroma v šolo. Zanje se je včeraj šolski zvonec oglašal ob 8. uri in ne slabo uro prej, kot se je doslej.

Občina Kočevje je namreč prislusnila stalnim zahtevam vodstva šole in staršem ter zagotovila denar za šolske prevoze. Na razpisu je bil izbran kočevski Integral. Prevoz 35 otrok od Kočevske Reke do večjih naselij bo občino na dan stal 22.360 tolarjev. Znesek ne bo dodatno obremenjeval proračuna, saj so ga zagotovili s prerazporeditvijo nekaterih postavk. Na zgodnje jutranje prevoze pa so se otroci v OŠ Stara Cerkev že navadili, tako da so letos tam denar namenili za obnovo kuhinje, na starem delu stavbe pa so zamenjali okna in vrata.

M. G.

Dom za invalide na Ponikvah

DOBREPOLJE - V prejšnjem mandatu je na razpisu za sredstva za izgradnjo doma upokojeencev na Vidmu kandidirala tudi občina Dobrepolje. Ker niso bili izbrani, se odpirajo druge možnosti. Država bo zgradila nov invalidski dom na Ponikvah, ki je že dalj čas v precejšnjem razsulu, na Vidmu pa je načrtovana izgradnja doma za starejše občane v okviru Karitasa in župnije.

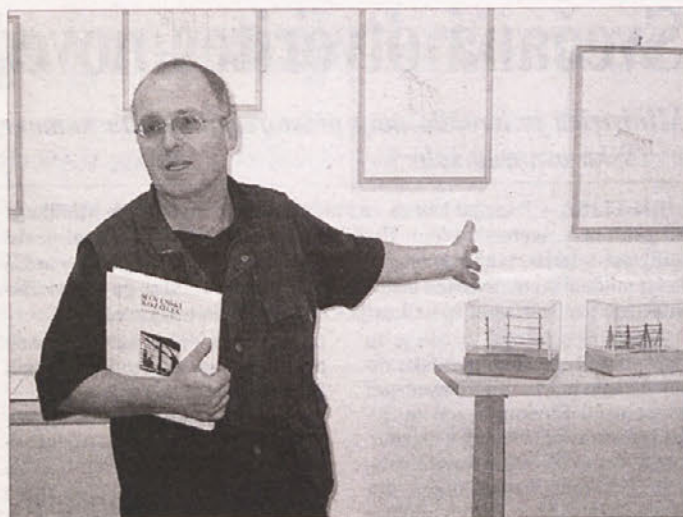
Fortina že četrto leto med gazelami

Največji zastopnik vodilnega evropskega proizvajalca stekla na tleh nekdanje Jugoslavije - Ob 80-odst. pokrivanju domačega trga želijo povečati predvsem izvoz

KOČEVJE - Podjetje Fortina iz Kočevja obhaja letos 10-letnico delovanja. Kot največji zastopnik vodilnega evropskega proizvajalca stekla in steklenih izdelkov na tleh nekdanje Jugoslavije pokriva kar okoli 80 odstotkov slovenskega tržišča, želi pa si, da bi v prihodnjih nekaj letih ob razširitvi ponudbe na domačem trgu povečalo predvsem izvoz.

Začetki podjetja, ki sta ga ustanovila družbenika Bogdan Ambrožič in Željko Drobnič, segajo v obdobje, ko je cvetela sindikalna prodaja "Od vrat do vrat". Podjetje se je ukvarjalo z več dejavnostmi, med katerimi je bil tudi uvoz moke iz Hrvaške za potrebe slovenskih pekov. Spremembe na trgu so narekovele, da so se pred osmimi leti preusmerili, da bi se, kot pravi direktor Željko Drobnič, izognili životarjenju. Danes se ukvarjajo skoraj izključno z uvozom in distribucijo stekla in steklenih izdelkov priznanega francoskega proizvajalca, firme J.G. Durand, ki si je pred nedavnim nadela ime ARC International.

Njihov osnovni uvozni artikel so izdelki iz arcopala, uvažajo pa tudi izdelke blagovnih znamk arcocor in luminarc. Skupno uvažajo okoli 2.000 izdelkov, med katerimi jih je najmanj iz kristala, so pa tudi izdelki, ki jih iz ponudbe blizu 10 tisoč izdelkov nabavljajo po naročilu. Med njihovimi strankami so vse največje blagovne hiše v državi, kot

Slavko Mežek: "Kozolci so pri nas tipsko različni in posejani po večini pokrajin."

Kozolci v občini Dobrepolje

Po Slovenji so doslej obnovili več kot sto objektov stavbarskokulturne dediščine - Nepozabno snidenje pod Strnadovim kozolcem

DOBREPOLJE - Ustanova Projekt kulturne dediščine Slovenija in projekt Slovenski kozolec ter občina Dobrepolje so minuli petek v sejni sobi na Vidmu odprli razstavo Slovenski kozolec - razstava arhitekturnih maket in risb avtorja Borana Hrelja. Razstava je kulturnoizobraževalnega in animativnega značaja. Doslej je bila postavljena v nekaterih evropskih državah in po Sloveniji. Hkrati so razstavili fotografije Kozolci v občini Dobrepolje avtorice Mojce Lovšin.

Po odprtju razstave se je snidenje več kot sto krajanov nadaljevalo pod kozolcem pri Antonu Strnadu v vasi Cesti, kjer so pripravili krajši kulturni program, v katerem so nastopili različni govorniki, Zagoriški fantje, skupina Scena in članice Društva podeželskih žena Dobrepolje-Struge, seveda s svojimi značilnimi sladkimi dobrotami. Čeprav je ves čas lilo kot iz škafe, je vduhuje pod prenovljenim kozolcem topeljarjem, ki je eden najlepših tovrstnih stavb kulturne stavbarske dediščine v Dobrepolju, spominjalo na davne čase, ko so bili kozolci simbol gospodarske moči posameznega kmeta. Marsikdo je znal oživiti šege ob ličkanju koruze ali kakšnem drugem opraviču na vasi. Po tamkajšnjih vaseh poznajo nekaj tipov kozolcev, ki so jih poimenovali s določnimi izrazi. "Kazuc"-kozolec, je ime za dvojni kozolec ali toplar, "precesija"-precesija je ime za stegeni kozolec, naj je le-ta samostojna zgradba ali pa podaljšek k toplarju. Z izrazom "samc"-samček imenujejo manjši kozolek z lopo. Etnologinja Ana Novak je zapisala, da se je njej znani najstarejši kozolec v dobrepoljskih

vaseh ohranil pri Lazarju v Hočevju in ima letnico 1796.

"S projektom Slovenski kozolec smo pričeli leta 1993 ob izidu priložnostne knjige. Kasneje je bilo pobud na to temo po družtvih in občinah zelo veliko. V tem času pa smo obnovili več kot sto objektov. Zato smo se odločili, da od 14. septembra pa do 16. oktobra v 121 občinah obiščemo 360 njihovih lastnikov, ki vzorno skrbijo za to kulturno dediščino, in jim izročimo skromna priznanja. Tako bomo vzpostavili transverzalo po pokrajinah slovenskih kozolcev. Na tej poti bomo na kozolce namestili znak: "Ohranimo slovenski kozolec," je povedal vodja projekta "Po poteh kulturne dediščine Slovenije" Slavko Mežek.

M. G.

Nova cesta se pogreza

TRAVA - Lanskega oktobra sta državni sekretar Zare Pregelj in potokski župan Janez Novak otvorila 2 km prenovljenega cestišča republiške ceste od Trave proti mejnemu prehodu Podplanina. Že takrat se je vedelo, da bo to zahtevna gradnja zaradi plaznega terena, te dni pa država že popravlja del cestišča. Domačini menijo, da je na videz močna gradnja slaba, da so ovinki speljani slabo celo tam, kjer je prostora dovolj. Posebno je nevaren okoli 200 metrov dolgi, zelo globoki kamniti jarek za odvod meteronih voda, v katerem je že končalo nekaj avtomobilov in bi ga zato morali prekriti z rešetkami. (ak)

Milena Glavač

ki je sedaj v lasti Zavoda RS za blagovne rezerve, pripravila pogoje za delo gospodarstva. V potrditev primernosti tega območja, na katerem naj bi občina investitorjem ponudila že komunalno opremljeno zemljišče, govori tako neposredna bližina podjetniške cone, železnice in ceste, kot tudi, da je območje v planskih aktih opredeljeno za proizvodne dejavnosti.

Izvajalec projekta je Razvojni center Pokolpje. Do 15. oktobra naj bi pripravil poslovni načrt, ki

"Delo pridnih rok"

KOČEVJE - Društvo upokojeencev Kočevje organizira v počastitev bližnjega praznika občine Kočevje razstavo ročnih del z naslovom "Delo pridnih rok". Razstavo bodo odprli danes ob 16. uri v Likovnem salonu. Na ogled bo vključeno nedelje, 23. septembra.

A. KOŠMERL

Prednost dali gradnji bloka

S pogovora o možnostih državnega sofinanciranja stanovanjske gradnje v Kočevju - Gradnja bi se lahko pričela že februarja

KOČEVJE - Na nedavnem pogovoru kočevskih občinskih moš z predstavniki republiškega Stanovanjskega sklada so preverili vse štiri možnosti državnega sofinanciranja stanovanjske gradnje v Kočevju. Kot so izvedeli predstavniki občine, bo imela prednost gradnja novega bloka v Turjaškem naselju. Strategija države namreč je, kot je povedal prejšnji četrtek na tiskovni konferenci župan Janko Veber, da bo sofinancirala gradnjo novih stanovanj.

Poleg gradnje novega bloka v Turjaškem naselju, ki bi bil zrcal na podoba zadnjega v Kočevju zgrajenega stanovanjskega bloka, je kočevska občina za sofinanciranje prijavila še gradnjo novega stanovanjskega bloka v Podgorski ulici, kjer bi bilo investitor kočevsko Gradbeno podjetje Gramiz, obnovo stavbe na Ljubljanski cesti 3 in pa tudi preureditev prostorov bivšega Zidarjevega samskega doma v stanovanja. Dokončna odločitev o tem, katerega od objektov, ki jih je predlagala občina, bo država pomagala zgraditi oziroma urediti, bo sicer znana novembra, vendar je že sedaj jasno, kot

je povedal župan, da ima največ možnosti gradnja novega bloka v Turjaškem naselju.

Na podlagi zadnjega razpisa iz konca lanskega leta v Kočevju ugotavljajo, da potrebujejo 90 socialnih in 60 neprofitnih stanovanj, kar je, kot je poudaril župan, glede na odstotek vseh prebivalcev veliko. Z izgradnjo novega bloka bi pridobili 26 novih neprofitnih stanovanj. Kot je povedal župan, imajo projekt za izgradnjo že narejen, in ko bodo pridobili še soglasje požarnega inšpektorja, bodo zaprosili za gradbeno dovoljenje. S samo gradnjo bi lahko, vsaj kar zadeva občino, pričeli že februarja prihodnje leto. Gradnja bloka bo stala predvidoma 214 milijonov tolarjev, od katerih jih bo občina zagotovila poleg denarja za komunalno opremljanje zemljišča in izdelavo projektov tudi 50 milijonov tolarjev za samo gradnjo. Upravljaavec bloka bo občina, ki bo v ta namen najela tudi kredit, država pa solastnik do zneska, ki ga bo vložila in je predviden kot vložek Stanovanjskega sklada v višini 86 milijonov tolarjev za gradbeno dela. M. L.-S.

Željko Drobnič

M. L.-S.

NEUPRAVIČEN PREPLAH - Pri javni predstavitvi idejnega projekta za izgradnjo dveh najpomembnejših lokalnih cest v Stari Cerki, in sicer poti od pokopališča do šole in od križišča pri soli proti Koblarjem, so nekateri vaščani dvignili preplah, češ da bodo pri urejanju cest odstranili tudi stare lipe v središču vasi, ki so v kraju svojevrsna zanimivost. Resnica pa je, kot smo preverili, ravno nasprotno! Lipe, pod katerimi so naše babice in dedki nekoč kot mlada dekleta in fantje preplešali cele noči, bodo namreč ponovno prišle do veljave. Po idejnem projektu je predvidena ureditev prostora pod lipami in okrog njih v večnamenski prostor za različne vaške prireditve, tako da ni izključeno, da bo pod njimi spet možno tudi zaplesati!

KOLESARSKÉ STEZE - Kar zadeva preventivne akcije za zagotavljanje varnosti v cestnem prometu so v Kočevju že dolgo dejavni predvsem po zaslugi prizadevanja dela članov sveta za preventivo in vzgojo v cestnem prometu. Ta je, denimo, tudi včeraj pripravil eno takšnih akcij pod nazivom "Dan brez avtomobila". Vendar pa bi akcije, kot je bila včerajšnja, le malo pomagale, če ne bi imeli primerno urejene tudi prometne infrastrukture. In v Kočevju gredo počasi v korak s časom tudi na tem področju. Tako so lani od urejanju ceste od pokopališča proti Cvišlerjem potegnili tudi črto, ki jo nekateri označujejo za prvo kolesarsko stezo in pešpot v občini, ureditev novih kolesarskih poti in pešpoti pa predvidevata tudi idejna projekta ureditve Stare Cerke in posodobitve Kolodvorske ulice od križišča z Ljubljansko do križišča s Kolodvorsko cesto. Projekta naj bi uresničili že prihodnje leto, če se bodo tako odločili občinski svetniki ob sprejemu proračuna kočevske občine za leto 2002.

Ribniški zobotrebc

HRUP IN BLATO - V Ortneku so skoraj z enoletno zamudo pričeli posodabljanje in širiti obstoječe skladišče naftnih derivatov za potrebe blagovnih rezerv. V razširjenem in posodobljenem skladišču bo trimesečna potrebna količina naftnih derivatov, kot zahteva Evropska unija. Trenutno je to eno največjih gradbišč ne le v ribniški občini, ampak tudi na celotnem območju od Turjaka do Kolpe. Vendar občani ribniške občine zaradi tega niso prav nič zadovoljni, saj, kot pravijo, od te investicije ne bodo imeli nič, motijo pa jih strahovit hrup, blatne ceste in ropot, ki se ne poleže, kot zatrjujejo nekateri domačini, niti ponoči!

Kostelski rižni

V SOBOTO PO KOLPI - Kajak, kanu in raft spust po Kolpi od Fare do Žage (10 km) - "Kolpa 2001" se bo začel v soboto, 22. septembra. Start bo ob 11. uri na kampu v Fari, zaključek pa okoli 3 ure kasneje v okrepčevalnici Samsa na Žagi. Spust sodi v okvir letošnjih prireditev "Slovenske reke" in bo rekreativno-ekološki, se pravi, da bodo udeleženci med spustom čistili Kolpo in njena bregova. Veslanje bo tokrat prijetnejše, saj je Kolpa zaradi zadnjih deževij primerno visoka.

ZA OBLETNICO PEŠPOT IN KNJIGA - Ob svetovnem dnevu turizma bo Turistično-sportno društvo Kostel 28. septembra ob 16.30 v prostorih Grajskega hrama v Kostelu pripravilo otvoritev kostelske trške pešpoti in predstavitev knjige Petra Svetika Kostelski biseri. Oba dogodaka sta posvečena 10-letnici TSD in letoma kulturne in naravne dediščine. V kulturnem programu na otvoritvi bodo sodelovali Zasavski rogisti, tamburaška skupina Dupljak in domača kulturna delavca Marjan Obranc in Jože Lisac, medtem ko bo prireditev z umetniško besedo povezoval in vodil dramski igralec Jože Logar.

FOTOGRAFIJE IZ NARAVE - V četrtek, 27. septembra, bodo ob 17. uri v prostorih NLB v vasi Potok odprli razstavo Slike iz narave, na kateri bodo razstavljene fotografije Janeza Konečnika. Posvečena bo svetovnemu dnevu turizma, odprta pa bo še vse do konca oktobra.

KOSTEL NA UNIVERZI - V okviru univerze za tretje življenjsko obdobje pri Ljudski univerzi Kočevje bo eno prvih predavanj v okviru novinarskega, zgodovinskega in turističnega krožka predavanje in razgovor o Kostelu in njegovi zgodovini. Glavni predavatelj bo domačin iz Kostela Branko Abramovič. Po predavanju si bodo udeleženci ogledali grad Kostel in zanimivosti Kostela.

NE BO SE RAZBURJAL - Predsednik sveta krajevnih skupnosti Peter Frelj je na zadnjem srečanju predstavnikov slovenskih krajevnih skupnosti, ki bi rade postale občine, v Šentrupertu dejal, da se nima smisla pretirano razburjati. Po njegovem naj bi v pogovorih z državo oz. tistimi, ki nasprotujejo ustanavljanju novih občin, prevladovali zlasti pravni argumenti. Bo Frelj hladnokrven tudi, ko bodo prišli k njemu jezni vaščani z Malega Cirknika, ker ni denarja KS za posodobitev ceste?

ZA PREDSEDNICO? - Novinarji so po ponedeljkovi novinarski konferenci direktorice Trima Tatjana Fink pohvalili za lep, rdeč kostim in smeje pristavili, da bi bil kar pravišen tudi za kakšno predsednico države. Finkova se je temu

namigu le nasmejala in si pri tem najbrž mislila, naj se s tem raje peča Milan in njemu podobni, jaz pa bolj plavam v gospodarskih kot v političnih vodah. Morda pa ji je Kučan med torkovim obiskom v Trimu tudi poslal kakšen signal... (Foto: P. P.)

Sevniški paberki

PRIHAJAJO DEKLETA - V terapevtsko skupnost Srečanje na Razborju bodo kmalu namesto fantov, ki se v tej šoli življenja odvajajo odvisnosti od raznih drog, v kratkem prišla dekleta. Tudi ta bodo šla skozi podoben program kot fantje, ki se bodo poslovlili in se preselili v druge komune. Na Razborju bodo pripravljene pričakali verjetno precej povečan promet iz doline. "Firbece" že zanima, kakšne so nove gostje komune... Gotovo so vse potrebne pomoči, a za to bo že poskrbel pater Karel s sodelavci in vaščani, ki so komuno lepo sprejeli.

GOLOB(ČK)A - Na srečanju skupin za samopomoč na Impolji je sevniški župan Kristijan Janc kritiziral, ker ni bilo nikogar iz sevnškega Centra za socialno delo, prišli pa so Krčani. Z direktorico Doma upokojevcem in oskrbo-

vancev Milko Cizelj pa je bil Janc zelo ljubezniv (oba v pomenku), tako da sta bila videti kot golob(čk)a - mirovnika, ne pa kot sprta tekmeča. Jancu, tudi direktorju Gostinskega podjetja Sevnica, naj bi šla gostinska dejavnost Impolje precej "na jetra". (Foto: P. P.)

Zanimiv naravoslovni dan

BLANCA - Dan jabolk in razstava pridelkov, ko učenci blanske šole prinašajo v šolo pridelke - rekorderje in tudi take, ki so zanimive oblike, postaja tradicionalen in zanimiv dogodek. Razstavo so si ogledali tudi starši. V ponedeljek so imeli učenci predstavitev plesne šole Fredi iz Ljubljane. Učenci 7. in 8. razreda pa so imeli naravoslovni dan, ko so si pod strokovnim vodstvom ogledali zanimiv botanični vrt pred Pohorskim dvorom v Mariboru, spoznali številna drevesa in okrasne rastline, kasneje pa si v akvariju in terariju v Mariboru ogledali še živalski svet.

Z devetletko so vsi zadovoljni

Začetek novega šolskega leta ob sprejemu prve generacije otrok 1. razreda devetletke na osnovni šoli Mokronog - Prostori šole na Trebelnem popolnoma preurejeni - "Ti prostori so enkratni!"

MOKRONOG - "Za nas je to velik izziv, pred nami je težko, odgovorno delo," je poudarila ravnateljica mokronoške osnovne šole Marica Murenc na slovesnem začetku novega šolskega leta ob sprejemu prve generacije otrok 1. razreda devetletne OŠ in zadnje generacije otrok 1. razreda osemletke. V matični šoli je devetletko pričelo 16, na podružnični šoli Trebelno pa 13 učencev, medtem ko je prvošolčkov osemletke 21 v Mokronogu in 11 na Trebelnem. Na obeh šolah je skupaj 333 učencev. Zaradi devetletke se je povečalo število oddelkov, ne pa toliko zavoljo povečanega števila učencev, čeravno je razveseljiv porast.

Gre za precejšnjo naložbo, saj so prostore šole na Trebelnem popolnoma preuredili in jih prilagodili učencem devetletke. Poleg učilnice imajo še igralnico, svoje sanitarije in svoj vhod. Ti otroci so popolnoma zase. Preureditev šol in opremo z novjšim računalnikom vred je financirala trebanjska občina. Predstavniki novomeške območne enote Zavoda za šolstvo na čelu s predstojnikom Ivanom Mirtom so ugotovili, da je tako opremljenih šol resnično malo. Mirt je v Mokronogu še povedal: "Starši, ki ste se odločili za devetletko, ste imeli prav, ker so starši, ki že imajo otroke v devetletki, vsi zadovoljni. Gre za nekaj novega. Ti prostori so enkratni. Želim si le, da se ne bi nihče bal tega izziva! Naj uživajo učenci in strokovni delavci in delavci. Danes je to že peta šola na Dolenjskem in v Po-

Marica Murenc, ravnateljica OŠ Mokronog

savju, na kateri se pričinja taka prenova." Na matični in podružnični šoli je 27 strokovnih delavcev, 6 jih je še v vrtcu. Tehničnega osebja pa je natanko 10. "Razveseljivo je, da je v našem šolskem okolišu zelo veliko rojstev, tako da je že za naslednje šolsko leto vprašanje, ali bo eden ali bosta celo dva oddelka devetletke. Že za naslednje leto je zelo velik vpis; na Tre-

Literarni večer v Galeriji Ana

SEVNICA - Lekos vabi drevo ob 20. uri v Galerijo Ana na literarni večer Odslikava rožnatih sanj Darinke Pavletič - Lorenčak in Slutnje luči Dragice Dani ob glasbeni spremljavi prof. Dražena Radakovića.

Bo iz Litije nastalo več občin?

Dve, tri ali štiri

LITJA - Občina Litija je ena največjih slovenskih občin. Ima veliko prebivalcev, raztresenih na prevelikem območju, ki imajo različne interese. Zato so se na svetu Mestne skupnosti Litija in svetih Krajevnih skupnosti (KS) Dole pri Litiji in Šmartno odločili, da predlagajo občinskemu svetu svoj model delitve občine na dve, tri ali štiri nove občine.

Svet Mestne skupnosti Litija je pripravil predlog delitve občine Litija na dve približno enaki občini. Občina Šmartno pri Litiji naj bi dobila KS Šmartno pri Litiji, Veliko Štango, Štangarske Poljane, Vintarjevec, Veliko Kostrevnico, Primskovo, Gabrovko, Dole pri Litiji in del Jablaniške doline. Preostala polovica sedanje občine Litija pa naj bi bila nova občina Litija.

Svet Krajevnih skupnosti Šmartno pri Litiji se je odločil za novo občino Šmartno, s sedežem v Šmartnem pri Litiji, v katero naj bi bile vključene KS Šmartno pri Litiji, Javorje, Kostrevnica, Jablaniška dolina, Štangarske Poljane in Vintarjevec.

Nova, urejena parkirišča

SEVNICA - Med prodajalno Izbiro Laško in OŠ Sava Kladnika v Sevnici se že pričenejo dela za ureditev parkirnih mest ter makadam-skega platoja pri železnici. Trgovski družbi Izbiro Laško in Mercator sta ob pobudi za izvedbo te investicije pokazali veliko razumevanja in bosta s sofinanciranjem investicije pomagali pridobiti nova, urejena parkirišča, ki bodo dobrodošla tako njihovi kupcem in kot drugim občanom. Pomembno pa je tudi to, da bo s preureditvijo tega prostora in izgradnjo pločnika zagotovljen varnejši dostop do osnovne šole in vrtca. Ta poseg bo tudi polepšal podobo središča mesta in zagotovil dodatna parkirna mesta.

belnem bo nekoliko manjši, mislim pa, da bo število otrok tudi začelo naraščati," pravi ravnateljica mokronoške osnovne šole, Marica Murenc.

Zdaj ne pričakujejo kakšne večje naložbe na šoli, ker so se po katastrofi, ki je prizadela mirno šolo, stvari zaobrile. Sicer je OŠ Mokronog računala še na vadbni prostor na Trebelnem, v programu je tudi razširitev telovadnice in izgradnja multimedijskega prostora na matični šoli v Mokronogu. Toda kdor je videl, kakšno razdejano je junjska ujma povzročila mirni šoli, mu ni potrebno še kaj posebno trkati na zavest in solidarnost, meni tudi Murenčeva.

P. P.

Darovali so si knjige

Bralni nahrbtniki za učence od 5. do 8. razreda na OŠ Blanca - V nahrbtniku zanimive knjige, tudi za družinske člane

BLANCA - V ponedeljek, 17. septembra je Bevkov dan in dan začetka tekmovanja za bralno značko. Učenci blanske osnovne šole so med seboj izmenjali domače knjige pod geslom Priporočam ti v branje. Pri tem so sodelovali tudi učitelji. Pri vseh predmetih so učitelji v ponedeljek prvih deset minut brali primerna besedila in tako učence motivirali za branje. Pripravljeni so sezname za domače branje in za bralno značko, tako da so učenci lahko že začeli z branjem.

Učenci višje stopnje so po besedah ravnateljice Ane Mešiček prinesli učencem nižje stopnje v dar kakšno svojo slikanico. Slikanice pa so med seboj izmenjali tudi učenci nižje stopnje. V torek so šli na pot bralni nahrbtniki za učence od 5. do 8. razreda. V nahrbtniku so bile zanimive in primerne knjige, ki so jih lahko ponudili v branje tudi družinskim članom. Kdor je imel bralni nahrbtnik doma, je izpolnil tudi anketni list in napisal,

kaj vse je nahrbtnik "doživel" pri njih doma. Knjige niso obvezne ne za domače branje ne za bralno značko, ampak so namenjene predvsem razvijanju tehnike branja in bralne kulture. V vsakem nahrbtniku je bil tudi priročnik, na primer: knjiga o bontonu, knjiga za fante, knjiga za dekleta, "Blazno resno o seksu" ipd. Svoje mnenje so lahko v anketo zapisali tudi starši.

P. P.

"Umetnost ne pozna meja"

SEVNICA - Tukajšnja območna izpostava sklada za kulturne dejavnosti vabi na otvoritev mednarodne likovne razstave "Umetnost ne pozna meja," ki bo v soboto, 22. septembra, ob 19. uri v galeriji na sevnškem gradu. S svojimi deli se bo predstavilo več kot 80 likovnikov iz raznih držav, sodelujejo pa tudi nekateri slovenski likovniki. Razstavo je posredovala znana galeristka iz Trsta Adrijana Scarizza. Pred razstavo bo izvedel krajši koncert oktet Jurij Dalmatin iz Sevnice.

Iskanje smisla življenja na jesen

Prijateljstvo olajšuje življenje na starost - V skupinah starih za samopomoč se spopadajo s problemom osamljenosti, duševne praznine in iskanja smisla življenja tudi v starosti

SEVNICA - Prijateljstvo je ena izmed tistih reči, ki daje vrednost tudi življenju na starost in ga olepšuje.

Tako razmišljajo in opredeljujejo pomen ustanavljanja skupin starih za samopomoč voditeljice treh takšnih skupin v Sevnici: Cvetka Biderman, Silva Podlesnik in Darja Borin, ki so pred enim letom pričele orati ledino na tem področju v tem koncu Slovenije. Teh začetkov so se spomnili na srečanju skupin prejšnji teden v dvorcu Impoljca, kjer se je voditeljicam zahvalil za družbeno koristno delo sevniški župan Kristijan Janc, svoje sodelavke pa je pohvalil tudi direktorica Doma upokojevcem in oskrbovancev Impoljca Milka Cizelj. Tudi v skupinah starih za samopomoč se spletajo prijateljske vezi. V njih se srečujejo stari ljudje, se pogovarjajo, spoznavajo in spoprijateljajo. Stari ljudje, zlasti v domovih upokojevcem, so že po naravi bolj osamljeni, težko se oprimejo česa novega, neznanega. Mnogokrat jih spremlja občutek nekoristnosti, nepomembnosti, potisnjenosti na rob življenja. Zaradi tega se potegnejo vase in postanejo malodušni.

V skupinah za samopomoč se tako spopadajo s problemom osamljenosti, duševne praznine in iskanja smisla življenja tudi v starosti. Starostnika skušajo ohranjati aktivnega in zadovoljnega kljub tegobam, ki jih prinaša starost. Vsak človek, torej tudi vsak član skupine, poudarjajo voditeljice, ima svoje življenjske izkušnje, vsak je drugačen, neponovljiv, vendar sprejemajo drug drugega takšnega,

kakršen je. V skupini lahko vsakdo razkrije pred drugimi svoje notranje bogastvo, svoje misli, čustva, svoje dvome in svojo nemoč. Vsak član skupine sprejema od drugih, kar potrebuje, in daje drugim, kar ima. Skupine za samopomoč tako postajajo most, preko katerega stari ljudje svoje dragocene izkušnje posredujejo drugim.

Oblikovanje in uvajanje modela skupin za samopomoč v Sloveniji se je začelo leta 1987. Ob koncu leta 1999 je število skupin preko-račilo število 400; od tega je bila

dobra polovica skupin v domačem okolju, 45 odstotkov pa v domovih za ostarele. Razvoj je, kot že rečeno, zajel tudi sevnško občino, kjer so lani Borinova, Bidermanova in Podlesnikova ustanovile tri skupine za samopomoč: skupina Rožmarin deluje v domačem okolju in šteje 10 članov, ki se vsak ponedeljek sestajajo v prostorih Društva upokojevcem Sevnica; prav tam delujeta skupini Tulipan in Vrtnica, ki štejeta skupaj 30 članov, sestajata pa se ob sredah. Za morebitne nove člane so seveda vrata na stežaj odprta.

P. P.

VODITELJICE - Silva Podlesnik, Darja Borin in Cvetka Biderman (na posnetku z leve) se strokovno usposablja na Inštitutu Antona Trstenjaka v Ljubljani. Pravijo, da jih delo v skupinah notranje bogati in jim omogoča, da spoznavajo stare ljudi na drugačen način. V veselje jim je, ko vidijo člane skupin odhajati s srečanj veselih obrazov in sproščene. (Foto: P. Perc)

V ŠOLI, V VRTCU - Osnovna šola Leskovec pri Krškem organizira šolo za Rome po svojih večletnih izkušnjah na tem področju. Romske družine največkrat zagotavljajo predšolskim otrokom navade, ki se v šoli pri pouku potem nekoliko spremenijo, vendar se take spremembe zgodijo šele v več zaporednih šolskih letih. Aleš, romski deček, bo nekaj podrobnosti o življenju in delu v osnovni šoli začel spoznavati že v vrtcu pri šoli v Leskovcu, kjer nanj del dneva pazijo zdaj. Nedavno ga je v šolski pisarni razveselil bonbonček iz rok pomočnice ravnateljice Helene Bizjak (levo). Aleš pobira prve besede, vendar še ne zna govoriti slovensko. (Foto: M. L.)

Romsko dekle pomočnica vzgojiteljice

Oš Leskovec 20 let z Romi

LESKOVEC PRI KRŠKEM - Letošnje jesen mineva 20 let, odkar so v osnovni šoli v Leskovcu pri Krškem prvič organizirali samostojen romski oddelk. Letos obiskuje v leskovski šoli 1. razred devetletke štirinajst Romov. V osemletki jih je v 1. in 2. razredu po deset, v 3. razredu jih prihaja dvanaest, trije

hodijo v 4. razred, v 5. razredu je enajst romskih učencev, v 6. so trije, v 7. in 8. razredu pa je po eden. Kot pravijo učitelji, vse kaže, da bo romska učenka 8. razreda končala vseh 8 razredov, in to v osmih letih.

Od leta 1981, tj. od ustanovitve romskega razreda do danes, sta v šoli v Leskovcu samo dve romski dekleti končali osemletko. Eni od teh bo šola omogočila, da se bo zaposlila v vrtcu pri šoli kot pomočnica vzgojiteljice še v tem šolskem letu. Dekle se v srednji šoli izobražuje za vzgojiteljico predšolskih otrok.

M. L.

V devetletko s štirimi razredi

Osnovna šola Leskovec ena od dveh šol v krški občini, ki letos uvaja devetletko - Tudi na podružnici in razred za Rome - Občina razumela potrebe - Pretekla vprašanja o šolskem okolišču

LESKOVEC PRI KRŠKEM - Osnovna šola Leskovec je ena od dveh šol v krški občini, ki letos uvaja devetletko; to šolsko leto so devetletno izobraževanje uvedli tudi v brestaniški šoli. Devetletno osnovno šolo obiskujejo učenci v štirih oddelkih 1. razreda.

Poleg dveh oddelkov na matični šoli v Leskovcu so uvedli tudi enega v podružnici v Velikem Podlogu. Zbrali so tudi dovolj učencev za romski razred. Po besedah Helene Bizjak pomočnice ravnateljice, vodje projektne skupine za devetletko v OŠ Leskovec, imajo z organiziranjem devetletke na njihovi veliki šoli verjetno vsaj nekaj več dela kot na drugih manjših. Letošnje šolsko leto jih ni našlo

Anton Bizjak

nepripravljene. "Učiteljice in vzgojiteljice smo pripravljali kar 5 let. V tem času, ko smo hodili na izobraževanja, so se nekako spontano oblikovali tandemi, kot jim pravimo, učiteljic in vzgojiteljic, ki delajo v razredih devetletke. Poleg kad-

ra smo morali zagotoviti tudi prostorske pogoje. Tu nam je stala ves čas ob strani občina Krško, kjer sta se zavzemala za naše načrte župan in takratni načelnik oddelka za družbene dejavnosti. Na občini so razumeli naše potrebe, ne samo želje, in s skupnimi močmi smo tudi uresničili vse zastavljene cilje," pravi Bizjakova. Občina je v celoti plačala opremo za vse 4 oddelke in skoraj v celoti računalnik in tiskalnik v vsakem od teh oddelkov.

Prostor, ki so ga za nemoteno šolsko delo potrebovali ob uvedbi devetletke, so našli na hodniku in v skupni predavalnici. Ta dva so pregradili ter s tem zagotovili učilnici in tudi nepogrešljiv kabinet.

Tudi v Leskovcu so v pripravi na novo šolsko leto posebno skrbno delali za devetletko. V vseh učilnicah, kjer je zdaj prva leskovska generacija "devetletnikov", so zbrusili parket, obnovili pa so tudi prostore za romske učence.

Kot pravi ravnatelj Anton Bizjak, se je leskovska šola prijavila za devetletni pouk že v prvem krogu njegovega uvajanja v Sloveniji. Takrat je imela prostorske in kadrovske pogoje, ob teh dveh pa ni zadostila tretjemu pogoju: imela je nereseno vprašanje šolskega okolišča.

Predvsem je šlo za meje šolskega okolišča med leskovsko in krško šolo. Zato takrat šole niso izbrali. Zdaj smo se prijavi v tretji krog devetletke in tako imamo 4. oddelke 1. razreda. Nimamo 7. razreda devetletke, ker je za njegovo uvedbo dalo soglasje premalo staršev. Vsekakor je šola že v preteklosti tako organizirala delo, da je zdaj lažje vstopila v devetletko," poudarja ravnatelj Bizjak.

M. L.

Ozara za pomoč v stiski

Nacionalno združenje za pomoč ljudem z duševnimi težavami pol leta v Brežicah

BREŽICE - Potem ko je Ozara Slovenija, Nacionalno združenje za kakovost življenja, ustanovila v Brežicah maja letos Pisarno za informiranje in svetovanje (PIS), je do danes ta ustanova že privabila krog ljudi, ki jih zanima njena dejavnost. "Ozara je neprofitno, nevladno socialno-humanitarno društvo, ki deluje v javnem interesu na področju duševnega zdravstva v Republiki Sloveniji. Svoje programe namenja ljudem z dolgotrajnimi duševnimi težavami po njihovem zdravljenju v psihiatričnih ustanovah ter ljudem v duševni stiski in njihovim svojcem. V okviru pisarne uporabnikom svetujemo, nudijo informiranje, osebno asistenco, podporo pri individualnem načrtovanju samostojnega življenja, spremstvo in druženje ter podporo pri vsakodnevnih aktivnostih," pojasnjuje dipl. socialna delavka Nuška Ogorevc, vodja pisarne Ozara v Brežicah.

Brežiška pisarna za informiranje in svetovanje namenja storitve uporabnikom, ki potrebujejo pomoč na domu ali tam, kjer se nahajajo trenutno. Ustanovili so jo za celo Posavje. Pisarna dela zlasti na terenu, s čimer želi pomagati ljudem, ki jim najbolj ustreza pomoč na domu. "Posebno pozornost posvečamo tudi svojim našim uporabnikom. Ti se srečujejo v klubu svojcev enkrat mesečno, kjer izmenjujejo izkušnje in nudijo podporo v krizah. Uporabniki se lahko vključijo tudi v skupino za samopomoč ali pa se dogovorijo za druženje s prostovoljci, ki se v okviru pisarne združujejo v klub prostovoljcev," pravi Ogorevcova.

Ozara želi ljudem z duševnimi težavami zagotoviti enake možnosti, zmanjšati njihove ponovne

Nuška Ogorevc

hospitalizacije, jim pomagati pri zaposlovanju in jih podpreti za njihovo samostojno in polno življenje. "Vsakega uporabnika obravnavamo posebej in tako, kot si želi. Uporabniki se v programe vključujejo brezplačno in prostovoljno. Kdor potrebuje pomoč, si želi

• **Ozara Brežice, Pisarna za informiranje in svetovanje, ima sedež v Gubčevi ulici 10a, tj. v prostorih Mladinskega centra Brežice. Interesenti se lahko tam ogledajo vsak delavnik od 9. do 15. ure, sta pa na voljo tudi telefon: 07/49 63 590 in spletna stran www.ozara.org.**

spremistvo ali druženje, izmenjavo izkušenj in pa se želi kot prostovoljec vključiti v naše programe, se lahko oglasi v brežiški pisarni," pravi Ogorevcova.

M. L.

Posavje na sejem v Zapršič

BREŽICE - Upravni odbor Območne obrtne zbornice Brežice je sklenil, da se bo zbornica predstavila na 3. sejmu gospodarstva v Zapršiču od 12. do 14. oktobra. Brežiška obrtna zbornica vabi člane, da se udeležijo sejma kot razstavljalci ali kot obiskovalci. Sejem organizira Združenje obrtnikov Zapršič, ki vsako leto povabi tudi podjetnike iz Brežic, Krškega in Sevnice.

Fotografije o okolju

BREŽICE - V galeriji Dolenjske banke v Brežicah bodo danes ob 19. uri odprli razstavo fotografij mag. Blaža Šegule "Znanilci ohranjenega vodnega okolja". Ob otvoritvi bodo gojenci Glasbene šole Brežice izvedli kulturni program. Razstava bo odprta do 19. oktobra.

načenja zob časa. Na šoli bi morali nemudoma obnoviti streho in pročelje ter okna in glavino lesenih zunanjih oblog.

Brez novogradnje, nad katero se ravnateljica torej ne navdušuje, in brez novih prostorov v obstoječi stavbi bo brežiška osnovna šola z uvedbo devetletke po mnenju ravnateljice pristala v dvoizmenskem pouku. Tedaj bodo, tako je pričakovano, učenci močno občutili pomanjkanje prostora.

Ravnateljica bi torej obdržala osnovno šolo na sedanjem mestu. Tu bodo po njenih napovedih sčasoma prilagodili potrebam zunanje športne površine, ki so zdaj travnate in zato manj primerne. "Če šola ostane na sedanji lokaciji, zunanjih

• **OŠ Brežice se za devetletko pripravlja kadrovske, oblikovala je tudi ekipo, ki dela programe za devetletko.**

športnih površin ne bomo zožili. Nasprotno: celo načrtujemo povečanje teh igrišč. To bomo lahko dosegli, če bomo bolj izkoristili prostor," pravi ravnateljica.

M. L.

SREČANJE V DOMU - Dom starejših občanov Krško je pripravil v soboto 4. srečanje s svojci in prijatelji. Stanovalci so v navzočnosti krškega župana Francija Bogoviča in podžupana Andreja Božiča skupaj s svojci, domskim osebjem in drugimi obiskovalci kljub deževnemu popoldnevju preživeli ob kulturnem programu in na družabnem srečanju prijetno popoldne. Direktorica doma Jožica Mikulanc je povedala, da si v ustanovi zelo želijo varovanih stanovalcev, ta želja pa se jim bo po županovih besedah tudi izpolnila. S ploščadi pred domom, kjer je bilo sobotno srečanje, je videti dom starejših posebno lep zaradi obilice bujnega cvetja na balkonih, za katero zgledno skrbijo stanovalke. (Foto: M. L.)

"Otroci čutijo, niso opeke"

OŠ Brežice in njene stiske pred devetletko - Ravnateljica proti sosedstvu dveh tako različnih šol - Sedanjo zgradbo načenja čas - Dvoizmenski pouk kot stvarna možnost

BREŽICE - Bodo Brežice zbrale dovolj moči, da bodo Osnovno šolo Brežice usposobile za devetletko? To je vprašanje, ki mu namenjajo čas občinski svetniki, delavci šole in starši šolarjev ter celo Brežičani, ki trenutno nimajo veliko skupnega z osnovnošolskim poukom.

Marija Lubšina Novak, ravnateljica Osnovne šole Brežice, pravi, da so opozorili na pomanjkanje prostora, ko so se začeli pogovarjati o devetletki. "Ko smo ugotovili, kaj vse še potrebujemo za devetletko, smo iskali pot, ki bi upoštevala psihološki in sociološki ter gospodarski vidik in ki bi nas ob tem prva pripeljala do cilja, saj

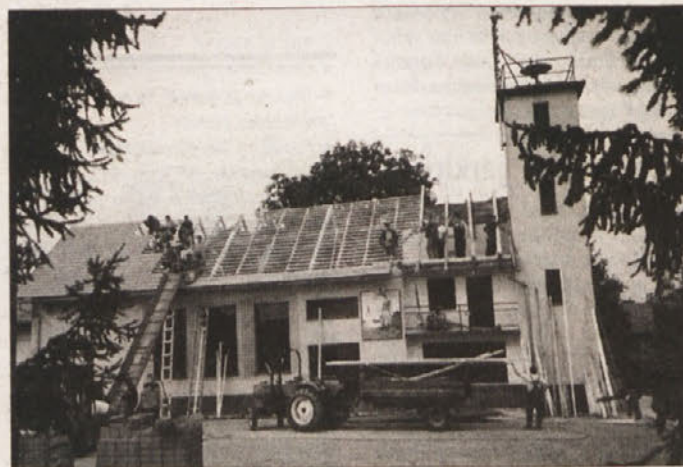
je malo časa, ker je devetletka tako rekoč tu," meni ravnateljica.

V Brežicah je v obtoku več predlogov o tem, ravnateljica Lubšina Novakova pravi o možnostih: "Stara trgovska šola bi bila za devetletko odlična rešitev, vendar je, ne vem zakaj, niso sprejeli. Novogradnja bi bila draga. Med predlaganimi lokacijami za novogradnjo je prostor pri srednji ekonomski in trgovski šoli, ki pa se mi zdi slab, saj je po mojem neprimerno dati osnovnošolske otroke k srednješolskem. Vem, da je potrebna gospodarnost, tudi pri gradnji, vendar zame otroci niso, brežčutna gmo-ta, ampak so zelo dojemljivi za vplive okolja, zato ne bi postavila osnovne šole k srednji."

Od predlogov, ki so nastali, se ravnateljica zdi najbolj tisti, ki predvideva dodaten prostor v obstoječih šolskih atrijih. Če bi preuredili te veže, bi v šoli pridobili - tako ravnateljica - uporaben prostor in hkrati izvedli zdaj nujna vzdrževalna dela na šolski zgradbi, ki jo po 30 let po gradnji vidno

Marija Lubšina Novak

NOVA STREHA - Gasilci z Viher pri Krškem so obnovili svoj 40 let stari dom. Zamenjali so ostreže in ga na novo prekrili. Les za ostreže je prispevalo 40 vaških gospodarstev, kritino pa so kupili z odškodnino, ki so jo dobili od tretjega slovenskega operaterja mobilne telefonije, ameriškega WWI, ki so mu dovolili na stolp doma postaviti anteno. Dela so opravili s prostovoljnimi delom in tako izpeljali obnovo za poldrugi milijon tolarjev. (Foto: M. Vesel)

KJE BO ČOLN? - V Kostanjevici z naraščanjem Krke narašča tudi mestno navdušenje za čolnarjenje po Krki. Meščani namreč radi veslajo po reki, seveda praviloma s čolni. Nekateri mestni čolni čakajo na lastnike privezani na vodi, drugi so povezani na lesene odre na rečnem bregu. Za ta odlagališča čolnov na suhem se včasih vname tudi omejena lokalna vojna. Takrat čolnarji ne omenjajo čolnov, ampak tudi njihove izdelovalce in njihove matere.

DENARJE, DENARJA NI - Krška občina dobi veliko denarja od jedrske elektrarne, vendar ji kljub temu zmeraj manjka financ v občinskem proračunu. Nauk zgodbe je: več ko imaš, manj imaš. Naj razume, kdor more.

ŠE PRAZNA - Krška srednja šola je ta čas podobna skladišču. V njej je veliko prostora, nekaj opreme in včasih pride vanjo kak človek. Zato pa je še vedno precej obljubljena njena okolica. Čeprav je še nekaj zunanje opreme na igriščih in v bližini teh ostalo nepokodovane.

LABODOV LET - Labod menda v zadnjem času lažje leti pod južnim nebom nad nekdanjo zvezno državo kot kje severneje, v Posavju. Ali to drži ali ne, je vprašanje, vsekakor nima več prave moči za letenje krški Labod. Govori se, da bo prejel slej padel. Žal. Kaj bo s tistimi, ki so bili in ki so še z največjim veseljem v njegovi družbi?

Vse tri posavske občine razstavljajo skupaj

KRŠKO - Na letošnjem 34. Mednarodnem obrtnem sejmu v Celju so pod okriljem posavske območne gospodarske zbornice pripravili razstaveni prostor Občinska turistična zveza Brežice kot glavni koordinator, občine Brežice, Krško in Sevnica, Podjetniški in Turistično-informacijski center Krško in Terme Čatež. Na razstavnem prostoru se skupaj predstavljajo vse tri posavske občine - Brežice, Krško in Sevnica - na temo aktivne počitnice v Posavju. Za večeraj so napovedali, da bosta skupni posavski razstaveni prostor obiskala predsednik Gospodarske zbornice Slovenije mag. Jožko Čuk in predsednik združenja za gostinstvo in turizem pri GZS Borut Mokrovič.

Novo v Brežicah

BREŽIŠKI BALON LETI - V Brežicah imajo telovadno površino, pokrito s ponjavo. Tej telovadnici pod platneno streho domačini pravijo balon, nekateri iz spoštovanja do objekta in dogajanja v njem balon pišejo z veliko začetnico. Ta balon nekako leti. Nekaj časa ga upravlja občina, nekaj časa šola, nekaj časa kdo tretji.

OTROCI, ČIGAVI STE? - V brežiški občini je zdaj čas ograj, ograjen čas, čas, ko so Brežice v ogradah, nekateri temu obdobju pravijo ograjeni novi vek. Ker ograja pomeni tudi mejo, nekateri pravijo, da je to čas, ko so Brežice omejene. In za katere ograje tega časa gre? Ogradili so igrišče pri šoli v Globokem, ogradili so igrišče pri šoli v Brežicah, ograjujejo dvorišče otroškega vrtca v Brežicah. Za ograje je bil skrajni čas. Brez njih so namreč znani in neznani krajevni vandali splošne prakse po igriščih in dvoriščih šol in vrtca razbijali in se tam, namesto da bi se igrali z mivko v peskovniku, omamljali z zvarki lokalnih dobaviteljev.

DRŽAVNA MEJA, DRŽAVA IN BREŽIČANI - Občinski predstavniki so šli v Ljubljano na vlado, in sicer na informiranje o nastajanju državne meje. To je bolje, kot da bi vsi Brežičani šli na vlado vpraševati, kako bo z mejo v brežiški občini, in slabše, kot da bi vladni veljaki prišli v Brežice pojasnjevati domačinom, kje bo v brežiški občini državna meja. V zvezi z mejo bi domačini radi slišali uradno izjavo državnikov vsaj o tem, ali bodo morali pri Rigonah v bodoče imeti potni list za hojo med hišo in hlevom.

Srečanje rejcev govedi za meso

ŽURKOV DOL - Društvo rejcev govedi za meso Slovenije priredi v soboto srečanje na Lončarjevi kmetiji v Žurkovem Dolu pri Sevnici. Lončarjevi se ukvarjajo pretežno z živinorejo. Redijo okrog 80 glav živine in imajo eno bolj-ših selekcijskih čred pasme šarole v Sloveniji.

Z NOVOMEŠKE TRŽNICE

Na novomeški tržnici so branjevke v ponedeljek ponujale: koren, kolerabo in črno redkev po 250 do 300 tolarjev kilogram, rdečo peso po 180 do 300, radič, solato, šalotko in por po 400, krompir po 70, stročji fižol po 600 do 700, fižol v zrnu po 1000, paradižnik po 200 do 300, papriko in čebulo po 200 do 250, rdečo čebulo in feferone po 300, kumare po 350, melancane in ohrovt po 200, zelje po 150 do 200, česen po 500, travniške šampinjone in jurčke po 2000 do 3000 tolarjev ter dežnikarice po 500. Šopek peteršilja je stal 50 in blitve 150 tolarjev, zavitek suhih jabolč 300, kilogram hrušč 250 do 300, jabolč 150, sliv in grozdja 300, liter borovničevca 1000, liter in pol sadjevca 1200 in domačega kisa 200, liter medu 1000 do 1100 in steklenička propolisa 400 tolarjev.

sejmišča

BREŽICE - Na sobotnem sejmu so imeli naprodaj 67 do 3 mesece starih prašičev, 49, starih 3 do 5 mesecev in težkih po 40 do 70 kg, in 15, težkih po 100 kg. Prve so prodajali po 400 do 480 tolarjev kilogram, kar je 9.000 do 14.000 tolarjev za žival, druge po 360 do 390, kar pomeni 18.000 do 24.000, in tretje po 340 do 370 tolarjev kilogram, kar znaša 34.000 do 37.000 tolarjev za žival. Na dobro obiskanem sejmu je kupčija cvetela.

Še vedno najbolje striže Dolenjec

Šentjernežčan Alojz Novak je minulo nedeljo na Menini planini že tretjič zapored postal državni prvak v električnem striženju ovac - Kam z volno?

ŠENTJERNEJ, MENINA PLANINA - Šesto državno prvenstvo si je ogledalo precej gledalcev, čeprav je prireditelj oviralo slabo vreme. Dež, ki je na 1500 metrov visoki Menini planini že skoraj prehaljal v sneg, je nagajal tudi tekmovalcem. Konkurenca na tekmovalstvu, ki ga organizirata Zveza rejcev drobnice Slovenije in revija Drobna, je bila podobna lanskeletni pa tudi med uvrstitvami ni bilo večjih sprememb.

V ročnem striženju je bil najbolj natančen in najhitrejši Boris Repc iz Pivke, pri električnem pa, kot že rečeno, Šentjernežčan Alojz Novak. Ta nam je dan po tekmovalstvu zaupal, da je letos še povečal prednost pred ostalimi tekmeči, vendar osebnega rekorda ni zrušil, verjetno zaradi izjemnih vremenskih razmer.

V predtekmovalstvu so morali tekmovalci ostriči šest ovac, najboljši striže v vsaki kategoriji pa so se v finalni tekmi pomerili v striženju 10 ovac. Upoštevali so čas striženja pa tudi kakovost, saj morajo biti ovce ostrižene čim lepše in s čim manj urezninami. Najboljši tekmovalci nalogo opravijo v 13 do 14 minutah, s kazenskimi pribitki pa imajo na koncu za minuto do dve slabši rezultat.

Najboljši dolenski in tudi slovenski strižec ovac upa, da bo Zvezi rejcev drobnice le uspelo organizirati tudi udeležbo na kakšnem od mednarodnih tekmovalj v bližnjih državah ter da bo med udeleženci seveda tudi sam. "Tako bi stopili preko meje in morda na naše tekmovalce pritegnili kakega

Alojz Novak

tujca, kar bi popestrilo domače državno prvenstvo, privabilo več in tudi nove tekmovalce ter jih spodbudilo k hitrosti in kakovosti pri striženju," meni trikratni prvak.

Striženje in prodaja volne sta, odkar je reja drobnice postala pomembnejša kmetijska dejavnost, ki daje vsaj dodaten zaslužek tudi marsikomu na Dolenjskem, v Beli krajini in na Kočevskem, spet pogosteje predmet pogovorov. Čeprav na Dolenjskem, kjer prevladujejo manjši rejci, ovce najpogo-

steje strižejo rejci sami, pa Alojz Novak pravi, da ima dela vedno več.

Slovenski rejci se podobno kot drugod po svetu soočajo s problemom, kam z volno. Podjetje, ki pri nas edino odkupuje volno za predelavo, rejcem plačuje z izdelki, blazinami in prešitimi odejami. Ko bodo rejci odbarili vse sorodnike, se bodo, če bo šlo tako naprej, prisiljeni preleviti tudi v prodajalce posteljnine.

"Pri nas imajo rejci manjše količine volne, medtem ko iz Evrope ponujajo veliko boljše in poceni volno. Kupec trdi, da bi bil pripravljen odšteti tudi nekaj gotovine, če bi bile ovce dobro ostrižene in volna čista, kar pa ni ravno pogosto. Žal bi bilo plačilo za volno še vedno tako majhno, da ne bi krilo niti polovice stroškov, ki jih rejec odšteje za striženje, zato problem volne ostaja," meni Novak.

B. D. G.

Za kakovostno vino je potrebno dozorelo grozdje

Ne hitite s trgatvijo!

Spremljanje dozorevanja grozdja poteka tedensko od sredine meseca avgusta. Meritve opravljajo pooblaščenca inštitucija, Kmetijski inštitut iz Ljubljane, s tem da sta prvi dve meritvi opravljeni pri Kmetijsko-gozdarskem zavodu v Novem mestu. V letošnjem letu je dozorevanje grozdja pri posameznih sortah zelo različno tako znotraj vinorodnega okoliša kot tudi v posameznem vinogradu. Ravno tako je različno tudi zdravstveno stanje grozdja. Zato je potrebno v vsakem vinogradu izvesti meritve o dozorevanju grozdja in oceniti stanje ter določiti rok trgatve ne glede na razpisane roke trgatve. Razpisan rok trgatve za določeno sorto pomeni, da z dnem razpisa lahko trgamo določeno sorto, če je primer- no dozorela, v nasprotnem primeru grozdje še pustimo na trti.

Ker je za kakovostno vino osnova dozorelo grozdje, pre- zgodnja trgatve negativno vpliva na kakovost vina. Še posebej je to pomembno pri sortah, ki sestavljajo zvrsti (cviček, dolensko rdeče, dolensko belo). Ostale sorte, iz katerih pridelujemo sortna vina, pa morajo zagotavljati kakovost za vrhunsko vina. Zato priporočamo pridelovalcem, da ne hitijo s trgatvijo, predvsem ne poznih sort, in si tako zagotovijo ustrezno kakovost ob upoštevanju ustreznih zakonodaj.

Konzorcij tržnih pridelovalcev cvička

Pravljica o zobotrebcih

Mali klinček - knjiga pisateljice Darinke Kobal

VELIKE LAŠČE, LITJA - "O izdelovanju zobotrebcev nisem vedela nič, vendar sem na pobudo Edija Zgonca, ravnatelja šole v Velikih Laščah, napisala za srečanje zobotrebčarjev pravljico o zobotrebcih, ki ima naslov "Mali klinček," je povedala pisateljica Darinka Kobal iz Litije, ki je svojo najnovejšo knjigo

predstavila na srečanju zobotrebčarjev v Laščah. Seveda se je pred pisanjem pravljice dala temeljito podučiti o izdelavi zobotrebcev, orodju, ki je za to delo potrebno, in o vsem drugem v zvezi z zobotrebci.

Na vprašanje, kako je postala pisateljica, je povedala, da je temu botrovala nenavadna nesreča. Bila je učiteljica v Litiji in nekoč so ugotovili, da za boljše pevske vaje potrebujejo še instrument, ki ga prodajajo v diskoteki Ribče. Tudi ona je bila med tistimi, ki so šli ogledat instrument. Pri diskoteki pa so imeli tudi medveda. Videla je, kako so ga drugi krmili z jabolki, in poizkusila je tudi ona, a jo je medved zagrabil za desno roko in jo vlekel k sebi v kletko, ona in mož pa sta vlekla ven. Vse se je končalo tako, da ji je medved hudo poškodoval desno roko in je bila invalidsko upokojena. Zato se je še bolj posvetila pisateljevanju.

Pisala je v glavnem pravljice. V eni izmed tistih, ki je prva izšla v samozaložbi, pa je opisala tudi svoje neprijetno srečanje z medvedom. Knjiga ima naslov "Radovedni medvedek". Kljub neprijetni izkušnji ima še vedno rada medvede in rože in prav to so ji podarili na srečanju zobotrebčarjev v Laščah. Seveda je bil medvedek iz lesa.

Pisateljica Kobalova je napisala že več pravljic oziroma knjig, razen tega vodi otroške oddaje na radiu Litija, na Radiu Slovenija pa oddajo "Pravljice za lahko noč, otroci." Objavlja še v raznih drugih revijah in publikacijah, predvsem v tistih, ki so namenjene otrokom. Razen tega izvaja po šolah tudi ure pravljic.

J. PRIMC

Darinka Kobal

kmetijsko svetovanje

Pridelovanje oljne ogrščice

Ekonomsko in ekološko zanimiva poljščina

Oljna ogrščica je z uvedbo direktne finančne podpore v lanskem letu ter z uvajanjem Slovenskega kmetijskoškolskega programa, ki vključuje tudi ukrepe ohranjanja kolobarja in ozelenitve njivskih površin preko jeseni in zime, postala ekonomsko in ekološko zanimiva poljščina.

Z organizacijo odkupa preko zadrug, Zadrugne kmetijske družbe in Tovarne olja Gea, d.d., Slovenska Bistrica je v lanskem letu pridelava začela na 450 ha v Sloveniji. Letos pričakujemo, da bo posejanih trikrat več površin ob zagotovitvi, da bo še naprej ostala direktna finančna vzpodbuda. Za tovrstno pridelavo so se kmetje lahko dogovorili skoraj pri večini zadrug.

Oljna ogrščica ima v naših razmerah zelo dobre rastne pogoje, ki omogočajo visoke pridelke. Zanimiv je tudi stranski pridelek v obliki oljčnih tropin, ki so pri novejših "OO" sortah kvaliteten vir beljakovin za krmiljenje živali. V zadnjem času pa so vedno bolj aktualni postopki pridobivanja biodizel goriva iz semen oljne ogrščice. Pomanjkanje oljnic in beljakovinske krme rastlinskega izvora ne samo pri nas, ampak tudi v Evropi, narekuje spodbujanje pridelave oljne ogrščice in s tem ohranjanje določene stopnje samooskrbe.

Optimalni rok za setev se zaključuje (20.8. - 10.9.) in pričakujemo, da so se kmetje že odločili o uvedbi te oljnice na svojih kmetijah. Kljub temu pa navajamo nekaj osnovnih tehnoloških napotkov. Suša v avgustu je onemogočala pravočasno pripravo zemlje za setev, zato se bo setev nekoliko zakasnila. Oljna ogrščica v kolobarju najbolj uspeva za žiti, stročnicami in krompirjem. Koruza je manj ugodna, še posebej, če so uporabljali triazinski herbicidi. Dobro deluje na godnost tal z globokimi koreninami in visokim deležem organskih ostankov. S prisotnostjo na njivi preko zime zmanjšuje izpiranje nitratov v podtalnico. Večjo prednost uvajanja ogrščice na kmetije predstavlja tudi enostavna tehnologija, ki ne zahteva posebne mehanizacije. Setev in spravilo lahko opravimo z žitno mehanizacijo. Z ostalimi členi kolobarja si tudi časovno ne konkurira, saj je večina dela v obdobju, ko ni delavnih konic, zgodnje spravilo pa omogoča tudi prvi "poljedelski" zaslužek v letu.

MATEJA STRGULEC

VSE ISTENICEVE PENINE - Ob peti obletnici, ko je šampanjska klet Istencev iz Stare vasi na Bizeljskem dobila za eno svojih penin šampionski naslov na vinskem sejmu v Ljubljani in ob letošnjem naslovu prvaka penin v Gornji Radgoni, so v kleti pripravili dan odprtih vrat. Na brezplačno degustacijo so povabili svoje poslovne partnerje, prijatelje in vse, ki jim kaj pomeni druženje ob kozarcu iskrih vin. Istenceva klet penin z zmogljivostjo 200.000 steklenic na leto je druga največja v Sloveniji, penine družinskega podjetja Barbara International so uveljavljene na domačih in tujih tržiščih. (Foto: M. Vesel)

EN HRIBČEK BOM KUPIL...

Ureja: dr. Julij Nemanič

Predelava grozdja Biološki razkis vina

Vsak novi letnik vina je glavje zase, zato ne bomo dobro kletarili, če bomo ravnali v vseh postopkih enako kot z lanskim grozdom in vinom. Kislosti pomembno prispeva h kakovosti vina. V letošnjem grozdju opazimo velike razlike glede vsebnosti kislin. Nekatera vina bodo ravno prav kislja, druga preveč, nekaterim pa bo nekaj kisle svežine manjkalo. Kot vemo, stopnja kislosti vpliva na količino SO₂, ki ga dajemo v mošt in drozgo. Manj kislim je potrebno odmeriti več žvepla, bolj kislim manj, in to iz dveh vzrokov. Mošt z višjo kislino, ki se giblje nad 7 g/l, ne potrebuje toliko žveplaste zaščite.

Če se nam pa zdi, da bomo kislino nižali v vinu in to po naravni biološki poti, nas bo še višje skupno žveplo oviralo pri biološkem razkisu. Že vsebnost okrog 30 mg/l skupnega žvepla lahko zavre biološki razkis vina po končanem alkoholnem vrenju. Zato je žveplanje z 1 dcl 5 - 6-odst. žveplaste kisline na hl mošta preveč, če računamo z naravnim razkisom. Bolje je, da 2 hl mošta zaščitimo z 1 dcl tekočega žvepla.

Vprašanje o umestnosti biološkega razkisa za bela ali rdeča vina se postavlja še vedno. Vsekakor je tak razkis koristnejši pri rdečih vinih. Ne smemo pa postavljati ločnice med vini na osnovi barve. Ni nujno, da vsem rdečim vinom razkis koristi, lahko pa nekatera bela lepo popravimo po tej poti. V trgovinah s kmetijskimi potrebščinami bodo gotovo tudi letos ponujali štartne kulture mlečno-kislih bakterij in verjetno bo marsikoga zamikalo, da bi s to

novi tehniki pokušal. Mnogi vinogradniki pa vedo, da je v vsakem moštu veliko spontanij mlečnokislih bakterij, ki pridejo z grozdom in se zelo hitro razmnožujejo. Nekateri vinogradniki obvladajo biološki razkis vina z "naravnimi" bakterijami. Večji del vinogradnikov je pa takih, ki sicer vedo za ta pojav, včasih se jim "zgodi", ne računajo pa z njim kot možnostjo, da jim pomaga pri razvoju vina, ali pozabijo, da bi ga preprečili, če vinu razkis ni potreben.

Spontani razkis se lahko konča uspešno, ali pa skrene ne. Pri katerih pogojih lahko poteče z najmanj tveganja? Vino mora povreti popolnoma, do "suhega". Temperatura mladega vina od 16 do 18° C in pH vrednost vina nad 3,1 sta zagotovilo za dober štart. Praksa je že davno pokazala, da se vino na drožeh uspešneje samo razkisa. Odmrle kvasovke oddajajo hrano bakterijam, ki jo potrebujejo za razmnoževanje in pretvorbo kisle jabolčne v blažjo mlečno kislino. Zastoj na čakamo s prvim pretokom z namenom, da bi razkis sam stekel, če je temperatura mladega vina padla pod 14° C. Odbrane štartne kulture namreč zmorejo razkisavati vino tudi pri 14° C, toda ne vse. Če je temperatura mladega vina ta prava in vino leži na zdravih drožeh, pa razkis ne bo potekel, če je stanje pH vina pod 3,1. V takih primerih si lahko pomagamo z majhnim kemičnim razkisom, toda priporočam, da količino soli za kemični razkis določijo laboratoriji. Med potekom biološkega razkisa je nujno, da je sod dotočen.

Prihodnjič o tem, kdaj je pravi trenutek za dodatek štartne kulture bakterij.

Dr. JULIJ NEMANIČ

Informativni dan za odrasle

NOVO MESTO - V sredo, 26. septembra, bo na Kmetijski šoli Grm Novo mesto ob 16. uri informativni dan za izobraževanje odraslih za kmetijske in vrtnarske programe.

HELENA MRZLIKAR gospodinjski kotichek

Uporaba prehranske piramide

Med hrano uvrščamo vse snovi, ki jih organizem potrebuje za svoje delovanje in zdravje. Sestavljena je iz enega ali več osnovnih hranil, kot so beljakovine, maščobe, ogljikovi hidrati, minerali in vitamini. Tudi voda je življenjsko potrebna, čeprav je ne uvrščamo med hrano, ker telesu pomaga učinkovito izrabiti hranila. Pomembna sestavina zdrave prehrane so tudi vlaknine, ki pa imajo sicer majhno prehransko vrednost. Pri sestavljanju dnevnih obrokov hrane vse bolj upoštevamo prehransko piramido, ki prikazuje uživanje živil iz petih prehranskih skupin. Na spodnjem, najširšem delu piramide so škrobna živila, kot so žita in žitni izdelki (kruh, jedi iz različnih vrst mok, kaš, zdrobov, kosmičev) in krompir. Če želimo za- užiti čim več naravnih vitaminov, mineralov, vlaknin in antioksidativnih zaščitnih snovi, moramo vsak dan v obroke vključiti sadje in zelenjavo, ki v piramidi zastopajo drugo in tretjo prehransko skupino. Na naslednji ravni prehranske piramide sta dve skupini živil, ki sta pretežno živalskega izvora: mleko, jogurt, sir in drugi mlečni izdelki ter meso in mesni izdelki, perutnina, ribe, jajca, stročnice in lupinasto sadje, kot so orehi, lešniki in podobno. Z uživanjem teh živil telo dobimo z beljakovinami, kalcijem, železom in cinkom. Živila z malo hranilnimi snovmi in z visoko kalorično vrednostjo

pa so v vrhu piramide. V to skupino živil prištevamo masti, olja, smetano, maslo, margarin, sladkor, vse vrste sladkih pijač, sladkarije in sol.

Priporočila za dnevni izbor hrane so naslednja: prevladujejo naj živila, ki imajo manj maščob, izbirajmo pusto meso in mesne izdelke z manj maščobami, uživajmo delno posneto mleko, pri pripravi jedi dodajamo zmerno količino maščob sladkorja in soli. Vsak izmed nas si lahko izoblikuje svojo piramido. Ta prikazuje razpon števila enot za vsako skupino živil, kar je odvisno od tega, koliko kalorij potrebujemo. Število le-teh pa je odvisno od naše starosti, spola, telesne višine in mase ter od naše telesne aktivnosti. V povprečju potrebuje odrasla oseba mladina in odrasli od 1600 do 2800 kalorij.

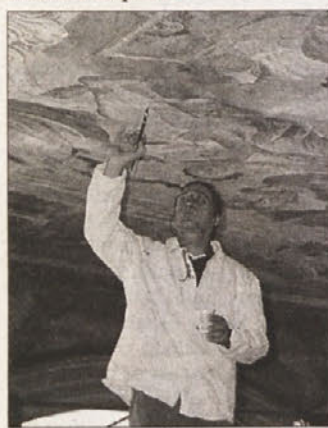
Če sodimo v skupino, ki potrebuje 2200 kalorij na dan, bo za nas primerno 12 enot iz prve skupine, 8 enot iz druge, 2-4 enote iz tretje in 4 enote iz četrte skupine živil. Na primer: eno enoto predstavlja 1/2 rezine kruha, 1 lonček kuhane zelenjave, 1 dl sadnega soka, 3 žlice skute, 1 jajce in podobno. Skupna količina vidnih in nevidnih maščob ne sme biti več kot 73 g in skupna količina dodanega sladkorja ne več kot 6 čajnih žličk. Naš glavni obrok bo uravnotežen, če bo na krožniku 40 % zelenjavne prikuhe, 40 % pri- loge in 20 % mesa.

Pomlajujejo večstoletne freske

Obnavljanje poškodovanih Flurerjevih fresk na stropu in ostenju dvoramnega stopnišča v brežiškem gradu - Največ škode je dragoceni dediščini naredila vlaga

BREŽICE - Freske v Viteški dvorani, na dvorannem stopnišču in v kapeli brežiškega gradu sodijo v reprezentančni del slovenske baročne kulturne dediščine, zato jim v Posavskem muzeju, ki domuje v gradu, posvečajo posebno pozornost. Že vrsto let tečejo priprave in analize za restavriranje poslikave Viteške dvorane, kar predstavlja izjemno zahteven strokovni poseg s primerno veliko finančno težo, zato čakajo na bodoča leta, ta čas pa že teče obnova poškodovanih fresk na dvorannem stopnišču.

Gre za iluzionistične poslikave, ki jih je ob temeljiti in skoraj tri desetletja trajajoči prenovi gradu naročil umetnosti zelo naklonjen grof Ignac Marija Attems. Reprezentančno stopnišče in grajsko kapelo v drugem nadstropju preurejenega zahodnega trakta je leta 1720 ali 1721 poslikal Franc Jožef Ignac Flurer, slikar iz Augsburga. Strop in ostenje je okrasil s perspektivno naslikanimi arhitektonskimi elementi, ki ustvarjajo izjemno prepričljivo iluzijo neskončnega prostora, vanj pa je slikar umestil motive iz antične mitologije, Herkula v družbi božanstev, ki ponazarjajo pet čutov, hkrati pa so prispodoba dobrega in zla, nasprotja med čednostjo in pregreho. Z ob časa je Flurerjevo delo, ki predstavlja vrh štajerskega iluzionističnega slikarstva, v skoraj treh stoletjih kar precej izdelal, zato so v šestdesetih letih prejšnjega stoletja strokovnjaki Republiškega restavratorskega centra že reševali freske pred propadanjem, vendar se je škodljivo delovanje predvsem

Ljubiša Milič pri obnavljanju poškodovanih fresk.

vlage nadaljevalo in freske so bile ob koncu tisočletja ponovno potrebne varovalnih in obnovitvenih posegov.

Kot so pokazale predlanske in lanske analize, so bile slikarje razpokane, na več mestih podmešurjene in z odlučnimi barvnimi plastmi. Štiričlanska restavrator-

ska ekipa, ki dela pod vodstvom mag. Ljubiše Miliča, restavratorskega specialista iz Restavratorskega centra v Ljubljani, se je zato lani lotila najprej osuševanja in priprave podlage, odstranjevanja umazanije in prahu in injektiranja podmešurjenih mest, nato pa tako imenovanega obšivanja kritičnih mest ter kitanja globljih poškodb z grobo in fino apneno maso. Letos na utrjeni in osveženi podlagi s tonskim podlaganjem in približevanjem originalnim barvnim odtenkom ter z doslikavami močno poškodovanih mest in retuširanjem vračajo znamenitim brežiškim freskam nekdanjo podobo.

"Nadaljujemo lani začeta dela in upamo, da bomo rekonstrukcijo fresk opravili letos, sicer pa bo treba z delom nadaljevati še prihodnje leto," pravi Ljubiša Milič.

M. MARKELJ

Otvoritev razstave naive in keramike

TREBNJE - Danes, 20. septembra, bodo ob sedmih zvečer v Galeriji likovnih samorastnikov odprli razstavo likovnih del, ki so nastala na letošnjem Mednarodnem taboru likovnih samorastnikov, in izdelkov keramične delavnice Velika forma, ki je potekala na turistični kmetiji Obolnar v Dolenji vasi. Otvoritev bo popestril pevski zbor Svoboda z Mirne.

Slikarska razstava v Krki

NOVO MESTO - V galeriji Krka na Šmarjski cesti bodo v ponedeljek, 24. septembra, ob sedmih zvečer odprli razstavo, na kateri bodo predstavili dela, nastala na 22. Krkinem srečanju slikarjev. Avtorje in njihova dela bo predstavila umetnostna zgodovinarica Tatjana Pregl Kobe. Večer bosta z besedo in glasbo popestrila pesnik Tone Pavček in violistka Maša Senčar.

KONCERT ZA RASTOČO KNJIGO - V trebanjski župnijski cerkvi je društvo Ragle v sodelovanju z Državnim svetom pripravilo v soboto, 15. septembra, zvečer koncert ljudskih nabožnih in cerkvenih pesmi z naslovom Sreča - biser življenja. Zapelo je sedem zborov, ki pri nas gojijo ljudsko petje: Ljudske pevke Solzice, Fantje s Preske, Ljudske pevke iz Rogatca, Zagoriški fantje, Ragle iz Trebnjega, Fantje v vasi in Štefanski fantje. Koncert, ki ga je izbranimi besedami povezovala prof. Andreja Tomažin, so posvetili projektu Rastoča knjiga in zanj darovali tudi zbrane prostovoljne prispevke. O Rastoči knjigi kot spomeniku slovenstva in kot o gibanju, ki naj bi dalo našemu narodu močnejše zavedanje lastne vrednosti in moč za ohranjanje istovetnosti v globalizacijskih tokovih sodobnega sveta, je govoril slavnostni gost, predsednik Državnega sveta Tone Hrovat. Ljudska pesem je ena od opek v stavbi slovenstva, njeno ohranjanje in gojenje pa kulturno pomembno poslanstvo. Na sliki: pevke Solzice in slavnostni govornik Tone Hrovat (levo zadaj). (Foto: MiM)

SLAVNOSTNI KONCERT ADORAMUSA - Novomeški oktet Adoramus je s slavnostnim koncertom in s predstavitvijo zgoščenke z naslovom O tebi sanjam v petek, 14. septembra, v grmki osnovni šoli proslavil desetletnico delovanja. Pevci so pod umetniškim vodstvom Tomaža Tozona in ob citrarski spremljavi Tomaža Plahutnika številno občinstvo navdušili s peštrim programom, ki so ga sestavljali trije različni tematski deli. Prvi je bil radoživ in namenjen dekletom, drugi povezan z naravo, zadnjega pa so sestavljale napitnice. Oktetu Adoramus, ki je bil na koncertu deležen mnogih čestitk drugih dolenjskih pevskih zasedb, je novomeški župan Anton Starc podelil plaketo občine, vodja novomeške izpostave Sklada RS za ljubiteljske kulturne dejavnosti Bojan Bencik pa je pevcem izročil Gallusove značke. Prireditev je na zanimiv način povezoval Robert Walzl. (Foto: L. Murn)

S harmoniko od Bacha do Zubitskyja

Koncert harmonikarja Adama Selija v Straži

STRAŽA - Zadnji koncert v ciklu Novomeških poletnih večerov in predzadnji 5. Novomeškega glasbenega festivala, ki ga je pripravil organizator Edition Bizjak v sodelovanju s tukajšnjim turističnim društvom, je potekal v petek, 14. septembra, zvečer v čudovitem, komorno uglasenem okolju podružnične cerkvice sv. Tomaža z znamenitimi baročnim zlatim oltarjem. Koncert je bil za ljubitelje glasbe nekaj posebnega, saj prav pogosto ni mogoče prisluhniti virtuoznemu igranju na klasično harmoniko. Občinstvu se je predstavil glasbenik Adam Seli, ki ima kljub mladosti za seboj že več odmevnih koncertov in je dobitnik več mednarodnih priznanj. V igranju na harmoniko se je izpopolnjeval v Italiji in Rusiji ter v sodelovanju s svetovno znanim harmonikarjem Vladimirom Zubitskyjem. Na koncertu je igral tako staro kot sodobno glasbo, od Bacha, Frescobaldija in Scarlattija do Zolotareva, Zubitskyja, Couperlina in Daquina, za zaključek pa še recitativ iz Ros-sinijeve opere Seviljski brivci.

Razstava Jakova Brdarja

KOSTANJEVICA - Jutri, 21. septembra, bodo ob šestih zvečer v stari samostanski cerkvi Galerije Božidarja Jakca odprli razstavo del Jakova Brdarja z naslovom Kobalt modra, zelena, oker. Avtorja in njegov projekt bo predstavil Andrej Medved.

Pestra prireditvena sezona

Prireditveni program nove sezone v novomeškem Kulturnem centru Janeza Trdine - Trije abonmajski sklopi

NOVO MESTO - V Kulturnem centru Janeza Trdine (KCJT) se je v torek, 18. septembra, z uprizoritvijo gledališke uspešnice Marca Camalettija Stevardese pristajajo začela nova prireditvena sezona, za katero v Centru upajo, kot je povedala direktorica Mira Maljuna, da bo prav tako, če ne še bolj uspešna, kot je bila minula, ko je pester program abonmajskih in drugih prireditev skupaj s filmskimi predstavami in prireditvami drugih organizatorjev pritegnil v KCJT več kot 102 tisoč obiskovalcev. V novi sezoni pripravljajo tri abonmaje, tradicionalna in tudi doslej dobro sprejeta gledališki in veliki koncertni abonma ter kot novost minule sezone otroški abonma, žal pa Kulturni center ne bo več soorganizator koncertov Mladi mladim, ker zanje ni bilo dovolj velikega zanimanja.

V gledališkem abonmaju je predvidenih šest predstav poklicnih slovenskih gledališč, tri komedije (L. Huebner: Marjetka, A. T. Linhart: Ta veseli dan ali Matiček se bo uožen, V. Moederndorfer: Podnamjemi) in tri drame (P. Vogel: Kako sem se naučila voziti, J. Berry: Lenny, S. Beckett: Čakajoč Godota). Na sporedu bodo ob ponedeljskih in torkih, eno od njih (Matička) pa si bodo abonenti ogledali na velikem

odru v Trstu. V velikem koncertnem abonmaju, ki ima iz leta v leto več privrženec, je predvidenih šest koncertov znanih in kakovostnih izvajalcev, od violinista Michaela Grubeja in pianista Igorja Dekele, orkestra Slovenske filharmonije, Peterburških solistov do Slovenskega citrarskega kvarteta, Slovenskega orkestra klarinetov in Godalnega kvarteta Tartini. V otroškem abonmaju, ki je bil lani deležen velikega odziva, bodo za najmlajše pripravili štiri lutkovne in tri dramske predstave, začele pa se bodo po željah mnogih staršev ob petih popoldan, torej uro kasneje kot v minuli sezoni. Vse potrebne informacije o abonmajskih predstavah, vpisovanju in ugodnostih so na voljo v lični brošuri, ki jo lahko dobite v KCJT, ogledate pa si jih lahko tudi na spletni strani www.kulturnicenter.com.

Zunajabonmajška ponudba bo pestra in prinaša za vsak okus nekaj zanimivega, omenimo koncert Slovenskega okteta za dan reformacije, tradicionalna novejeta koncerta Krkinega pihalnega orkestra, večer jaza z Alenka Godec in večer šansona z Vito Mavrič ter gostovanje zagrebškega Teatra u gostima. Zanimiv je tudi kulturno-vzgojni program, ki ponuja vrsto najrazličnejših prireditev za osnovno- in srednješolce.

MiM

Silvan Omerzu s svojimi angeli v galeriji Krško.

se ob risbah in ilustracijah kot avtorska jasno prepoznavna dela uvrščajo prav lutke, še posebej njegovi angeli, ki nimajo na sebi nič tistega, kar sicer po tradiciji pripada ljubkim nebeščanom. Omerzujevi angeli brezspolnih okornih teles in groteskni, dramatično karikiranih obrazov, ki spominjajo na živopisnost arhaičnih kultur, so prav toliko demoni kot angeli, doma tako v raju kot v peklu človekove duše. "So kakor starodavne maske z magično zarotitveno močjo in v svoji rudimentarnosti sugestivnejši od marsikatero postrešane estetske podobe," meni Judita Krivec Dragan v zapisu o razstavi. Angele je ob drugih simbolih zaslediti tudi v Omerzujevih risbah, prvinskih likovnih podobah v osnovni črtni risbi s tušem.

Za razstavo v Krškem je umetnik pripravil lutke angelov in risbe, oboje pa v razstavišču s sakralno zasnovano arhitekturo še posebej učinkuje.

M. MARKELJ

Arhitektura v objektivu

NOVO MESTO - V avli Kulturnega centra Janeza Trdine bodo v petek 21. septembra, ob šestih zvečer odprli fotografsko razstavo Sodobna arhitektura v Novem mestu, na kateri bodo predstavljena dela devetih ljubiteljskih fotografov, udeležencev fotografske delavnice. Na film so beležili arhitekturni novosti Novega mesta, prizidek Knjižnice Mirana Jarca in pokopališče Srebrnice.

Jesenske serenade

BRESTANICA - Na gradu Rajhenburg bo jutri, 21. septembra, ob osmih zvečer koncert iz cikla Jesenske serenade. Nastopil bo saksofonist Tadej Tomšič, literarna besedila pa bo brala Tina Uršič.

Preplet poezije in glasbe

Pri novomeški založbi Goga so izdali prvo zgoščenko Žabjak tria z naslovom Doktor piska počasni swing

NOVO MESTO - Žabjak trio, ki je v našem okolju že dobro znana in tudi priljubljena glasbena skupina, ima svoj izvor v dolgoletnem prijateljstvu in skupnem jazzovskem muziciranju kitarista, pevcu in pesnika Klemen Piska ter basista Roka Svetliča. Ko je gravitacijska moč ljubezni do jaza in sploh do glasbe k dvojici pritegnila še enega redkih slovenskih jazzovskih violinistov Marijana Doviča iz Novega mesta, je v ljubljanski četrti Žabjak začel trio, ki si je ime sposodil kar po predelu, kjer so za jazz navdušeni študentje vadili. Najprej so igrali jazzovske priredbe, potem pa so se začeli vse bolj posvečati glasbi, ki jo je na besedila lastnih pesmi ustvarjal Klemen Pisk, ta čas vse bolj uveljavljajoči se literat. V prepletu izvirnih besedil in izvirne glasbe, oplojene z latinsko ritmi in elementi jaza, je Žabjak trio našel svoj glasbeni izraz in prepoznavnost.

V zadnjih treh letih se je trio vse pogosteje pojavljal tudi v javnosti na različnih kulturnih prireditvah, na Trnfestu, festivalu šansona v Medani, slišali smo ga po radiu in videli na novomeški

televiziji. V tem času se je nabralo že tudi toliko izvirnih skladb, da je bil trio zrel za svojo prvo zgoščenko. Letos spomladi je v Domu kulture v Novem mestu steklo snemanje, h kateremu so žabjakovci pritegnili še nekaj gostov: Blaža Celarca (tolkala), Tino Dovič (glas) ter Benjamina Bernarda, Tonija Merlina in Matjaža Zupančiča (zbor menihov v skladbi Učenjak). Ob podpori Društva novomeških študentov in Mestne občine Novo mesto je cedejka z naslovom Doktor piska počasni swing pred kratkim izšla pri založbi Goga. Na nji je enajst skladb, med njimi tri instrumentalne (Pisk, Dovič, Svetlič). Avtor tako besedil kot glasbe je pri ostalih (razen ene priredbe) Klemen Pisk, aranžma pa je nastajal pri skupnem igranju. V ovitku cedejke, ki ga je oblikoval Jurij Kocuvan, je priložena štirilistna knjižica s fotografijami Sandija Baumkirherja in z vsemi besedili.

Predstavitve glasbene novosti je bila v petek, 14. septembra, zvečer, najprej v knjigarni Goga in nato še v klubu Lokal-Patriot.

M. MARKELJ

Žabjak trio na snemanju v novomeškem Domu kulture.

Janez Medvešek ob svoji sliki Predica.

Z besedo in barvo

Knjižni prvenec in razstava

DOLENJSKE TOPLICE - Bivanje v tukajšnjem zdravilišču, prijazno osebe, lepa okoliška narava, zelena doline reke Krke in gozdna pobočja bližnjih hribov so se tako globoko vtisnili v srce Janeza Medveška iz Dragomelj pri Domžalah, da si je letos, ko je v samozaložbi izdal svoj knjižni prvenec, knjigo pesmi in misli z naslovom Sanje, zaželel predstaviti sadove svoje ustvarjalnosti prav v Dolenjskih Toplicah. In ker je vsestransko nadarjen, je predstavitev knjige obogatil še z razstavo svojih slik.

V petek, 14. septembra, je Medvešek v dvorani hotela Kristal po pozdravnih besedah Jože Kotar prebral verzje iz svoje knjige, vmes pa je ubiral strune citer njegov prijatelj Klemen Matk iz Matkovega kota v Logarski dolini, nato pa so se obiskovalci kulturnega večera preselili v podhod, kjer so si ogledali Medveškove slike na razstavi, ki ji je avtor dal naslov Včeraj je bil lepši svet. Na svoji 19. samostojni razstavi je avtor razstavil izbor slik, s katerim je dokazal svojo privrženost realističnemu upodabljanju s smislom za detajle in dobro poznavanje sicer zahtevne pastelne tehnike. Motivno ga privlačijo motivi iz narave in starozitnosti iz človekovega sveta, podobno kot v verzih slavi lepoto slovenske zemlje in žaluje nad izginjanjem nekdanje klenosti in na naravo vezanega življenja.

MiM

IZ DOLENJSKE PRETEKLOSTI

Skrivnostno rojstvo francoskega grenadirja

Ko čebelarstva društva pripravljajo jubilejne razstave o svojem delu in dosežkih, kdaj pa kdaj povabijo na obisk tudi postavnega francoskega grenadirja, ki že desetletja domuje v Dolenjskem muzeju. Tako kot v mladih letih svojega življenja še vedno rad potuje. Z leti mu zaradi starosti raste ugled, kar se v današnjih časih nam, živim, ne dogaja. A v prejšnjih se mu ni dobro godilo, saj se celo ni vedelo, kdo je njegov oče in čigav je.

Morda so ga tudi zato (in ne zaradi pomanjkanja prostora) v Dolenjskem muzeju sprva skrili na podstrešje, da bi imeli čas za razmislek, kako in kaj z njim. Pa ga je kmalu zatem odkril Milan Šparovec in pod naslovom Ne navaden panj v Dolenjskem listu pred desetletji zapisal: "Ondani je tudi oko naše kamere pokukalo na podstrešje novomeškega muzeja. Ko smo filmski trak razvili, smo že na prvem posnetku opazili nenavadno zanimivo sliko, ki predstavlja lesenega vojščaka v naravni velikosti. V muzeju so nam pojasnili, da je to več kot sto let star čebelji panj, ki ga je v obliki francoskega grenadirja izdelal neznan kmet, domačin z Gorenjih Sušic pri Dolenjskih Toplicah.

Ljudski umetnik je celotno figuro iztesal iz enega kosa lesa, na hrbtne strani pa ji je izdelal odprtino ter vanjo vgradil dva čebelja panja. Res je, da leseni vojščak ne predstavlja posebne umetniške vrednosti, toda zaradi svoje originalnosti bi vsakoraz zaslužil bolj primerno mesto, kot pa so mu ga sedaj začasno odmerili." Za nedavno "najdbo" Milana Šparovca se je začel zatem zanimati Slavko Dokl, novinar Dolenjskega lista, in o njej zapisal: "Zanimiv primer čebeljega panja, ki upodablja francoskega grenadirja, še vedno leži na podstrešju novomeškega muzeja. 86-letni Martin Šmalc je povedal zgodbo, kako so prišli do zanimivega eksponata." In dodal še tele podrobnosti: V Dolenjskem muzeju, žal na podstrešju (zaradi znane stiske s prostorom), imajo velik lesen čebelni panj s upodobljenim francoskim vojakom. Muzej je kupil lesenega 'moža' od Martina Šmalca, ki je še pred leti živel na kmetiji na Gorenjih Sušicah pri Dolenjskih Toplicah. 86-letni kmet živi danes pri svoji hčerki Emilii v Cegelnici pri Novem mestu.

Martin Šmalc: "Kupila sva ga v Škrjančah"

Martin Šmalc je kljub osmim križem še dobrega spomina. Spominja se dogodkov, ki jih je čas že prekril s svojo tenčico. Mene je najbolj zanimalo, od kod Šmalčevim francoski vojak in kakšna je njegova zgodovina. Šmalčev oče se je zamislil in povedal naslednjo zgodbo: "Moža, tako pravimo pri nas francoskemu grenadirju, sva pred mnogimi leti, ko sem bil še otrok, z očetom pripeljala iz Škrjanč pri Novem mestu. Kupila sva ga pri Dularjevih. Ne spominjam se, koliko sva dala zanj. Vem le to, da je bil že precej obledel, njegova rdeče-modra barva se je precej zbrisala. Bil pa je trdnega 'zdravja', les je bil nepoškodovan in ga ni načel zob časa. Ne spominjam se, da bi kdo omenil, koliko je star. Čeprav je zdaj težko ugotoviti njegovo pravo starost, ne bi bilo nič čudnega, da so ga naredili tedaj, ko so bili pri nas Francozi. Saj je podobnost z resničnimi grenadirji lahko nastala samo ob gledanju pravega

predmeta. Pri nas smo ga postavili pred čebelnjak, kjer je čuval čebele. V njem pa so imele marljive živalce tudi svoj življenjski prostor, tudi rojile so. Med voj-

Francoski grenadir je več kot sto let star panj.

no je naš 'mož' bil dvakrat obstreljen. Enkrat so mu v telo pognali precej svinca Italijani, drugič so ga obdelovali Nemci. Tudi na partizanskih mitingih je sodeloval kot statist.

Ko je prišla starost, je pri nas postajalo vedno huje. Pritisk davkarje je bil zmerom močnejši. Ker nisem mogel poravnati davčnih obveznosti, mi je nekdo predlagal, naj dam 'moža' za davke. Bilo mi je hudo pri srcu. Končno sem se odločil, da gre od hiše. Prodali smo ga Dolenjskemu muzeju. Spominjam se, kako smo ga peljali z vlakom. Ljudje so se spogledovali, posebno pozornost pa je zbujal, ko so ga skozi mesto nesli do muzeja."

Francoski vojak je posebnost, ki je vredna, da je na ogled ljudjem. Prepričan sem, da bodo tudi v muzeju kmalu našli primeren prostor, kjer bo stal grenadir kot spomin na čase francoske okupacije naših krajev. Kaže, da je pobuda Slayka Dokla, naj novomeški muzealci najdejo bolj ugleden prostor za francoskega grenadirja, kot je podstrešje, naletela na "ugoden odmev", kot smo novinarji pisali v tistih časih; celo več, francoski grenadir je začel obiskovati slovenske čebelarje kraje kot njihov prijatelj (in ne kot vojak osvajalske vojske).

Ugleden gost ob 200. obletnici rojstva Antona Janše

O tem takole je poročal Janez Bogataj za Dolenjski list avgusta 1975 pod naslovom Novomeški Francoz v Radovljici. "V letošnjem letu praznujejo slovenski čebelarji pomemben jubilej. Pred dvesto leti se je iz-

teklo življenje velikega slovenskega čebelarskega strokovnjaka Antona Janše. V počastitev jubilejnega 'Janševega leta' se je zvrstilo že več proslav doma in v tujini. V prenovljeni radovljiški graščini, kjer ima svoje prostore Slovenski čebelarjski muzej, so avgusta odprli novo urejeno in dopolnjeno zbirko slovenskega čebelarstva. Razstava kaže, da je slovensko čebelarstvo v resnici originalno in da ima že nekaj stoletij pomembno mesto tudi v evropskem merilu, saj je bil ravno Janša eden najuglednejših čebelarskih učiteljev na Dunaju. Razstavi je prispeval svoj delež tudi etnološki oddelk Dolenjskega muzeja. Že pred leti je Dolenjski muzej odkupil v Gorenjih Sušicah pri Dolenjskih Toplicah zanimiv lesen panj - francoskega vojaka, visokega skoraj dva metra. Ta antropomorfni panj zastopa dolenjsko čebelarstvo na radovljiški razstavi. Poleg panja je Dolenjski muzej posodil v Radovljico tudi nekaj modelov iz lesa za odtiskovanje piškov iz medenega testa, ki so jih izdelovali v Murnovi medicarski in svečarski delavnici v Novem mestu.

Na Dolenjskem je opazno opuščanje čebelnjakov, zato je prav, da se ob tej pomembni obletnici dolenjski čebelarji zamislijo nad stanjem čebelarstva pri nas. Med našimi ljudmi je še tudi dosti starih panjev, diplom, čebelarskega orodja in panjskih končnic. Ti predmeti sodijo v Dolenjski muzej, kjer bi bili primerno shranjeni poznejšim rodovom v dokaz zanimive in pomembne dejavnosti dolenjskega kmeta."

Odkar je bil ta prispevek objavljen v Dolenjskem listu, se je veliko Krke izteklo v Savo, marsikaj se je spremenilo na boljše in tudi čebelarstvo uživa več ugleda kot še pred desetletji. O tem priča tudi zbornik Čebelarskega društva Straža-Dolenjske Toplice izdan ob 90-letnici društva leta 1998. In v tem zborniku je Ivica Križ objavila prispevek Antropomorfni čebelji panji - vojaki iz okolice Dolenjskih Toplic. Zapisala je: "Na Seliščih pri Dolenjskih Toplicah je živel in ustvarjal rezbar samouk Jakob Kobe (1882-1953). Predsem v zimskem času je iz lesa rezbaril stenska in namizna razpela - 'bogove'. Po naročilu je iz lesa napravil tudi tri poslikane čebelje panje v obliki vojakov v naravni velikosti. Vsak od teh treh panjev ima svojo zanimivo zgodbo in usodo.

Trije vojaki treh vojska

Panj, ki ima podobo francoskega vojaka, je bil izdelan za čebelarja Martina Šmalca z Gorenjih Sušic verjetno okoli prve svetovne vojne. Svojemu namenu je služil do petdesetih let tega stoletja, ko ga je za Dolenjski muzej pridobil takratni ravnatelj profesor Janko Jarc. Panj je bil nato restavriran in je od leta 1986 eden vodilnih eksponatov v etnološki stalni zbirki Dolenjskega muzeja, kjer žanje občudovanje obiskovalcev, posebej otrok.

Drugi panj, tokrat v obliki avstroogrskega vojaka pa je oblikoval iz lesa za Martinovega brata Janeza, kovača in vnete-ga čebelarja iz Podturna. Tudi ta panj ima svojo zgodbo. Po pripovedovanju nekdanjih lastnikov so ga med drugo vojno

skrili pod kozolec v koruznico. Italijani so med eno od preiskav vanj celo streljali, ker so menili, da gre za živega vojaka. Sledovi strelav se še danes poznajo. Po vojni je panj kupil Rudolf Kapš iz Občic, tudi sam čebelar, ki ga je nekaj let še uporabljaj. Zaradi izpostavljenosti vlagi je del glave precej poškodovan. Pred nekaj leti ga je oče Rudi podaril sinu Francu Kapšu iz Rumanje vasi, ki se tudi ukvarja s čebelarstvom. Franc ta drugi panj skrbno hrani.

Še tretji panj v obliki človeške figure je nastal pod rokami podobarja Kobeta, tokrat v uniformi starojugoslovanske vojske. Tega zadnjega je žal doletela žalostna usoda. Jakob ga je napravil po naročilu tedanjega poslanca Lutmana z Gorenje-ga Polja okoli leta 1941. V zamenjavo zanj naj bi dobil kravo. Italijanska vojska je spet posegla vmes. Že dokončani panj je moral rezbar sam pred njimi pežagati in s tem dokazati, da v njem ni skrito strelivo. Zaradi tega nesrečnega dogodka Jakobovo dleto ni več nikoli izklesalo čebeljega panja v človeški podobi."

Ivica Križ piše, da je francoskega grenadirja Jakob Kobe izrezal za čebelarja Martina Šmalca iz Gorenjih Sušic in ne za kmeta Dularja iz Škrjanč, o čemer je Slavko Dokl pripovedoval Martin Šmalc sam. Tudi pisatelj Jože Dular je moral Francoza videti pri svojih sorodnikih na Škrjančah, sicer bi ga ne omenil v eni svojih knjig. Jaz sem oba "vojaka" videl na straži pred čebelnjaki pri mojih stricah Martinu Šmalcu z Gorenjih Sušic in Janezu Šmalcu iz Podturna. In verjel, jasno, Jožetu Dularju, da je bilo prvo zatočišče francoskega grenadirja v Škrjančah in ne na Gorenjih Sušicah. Zato sem v opisu "moje doline" v reviji Rast leta 1990 zapisal: "Naše cerkve in kapelice so revne; v njih ni kaj najti. Moj stric Martin pa je pred čebelnjakom za hišo le imel nekaj imenitnega; imel je lesenega francoskega vojaka s čebelami v trebuhu. K nam na Sušice, k stricu, je menda po neznanih poteh prikorakal od Štularjev iz Škrjanč pri Novem mestu. Da je bil prej tam, trdi Jože Dular v knjigi Krka teče dalje. Leseni Francoz je zdaj v Dolenjskem muzeju. Čebel pa ni več v vasi. Tudi strica Martina ni več."

Da francoskega grenadirja ni več na Sušicah, temveč stoji na straži v Dolenjskem muzeju (kadar kam ne potuje), pa sem "kriv" tudi jaz, saj sem profesorju Janku Jarcu pred desetletji s ponosom govoril o tujem vojščaku pred čebelnjakom mojega strica v naši vasi. Poslušal me je in uspel francoskega grenadirja iz naše vasi ob primer-nem času pridobiti za Dolenjski muzej. Ni pa še povsem jasno, kod vse je ta pokončni 'mož', upodobljen tudi na naslovnici knjižice o etnološki zbirki Dolenjskega muzeja, korakal v svojih mladih, nemirnih letih. Kako (in kdaj) naj bi zašel v Škrjanče, če pa naj bi ga Jakob Kobe izrezal Martinu Šmalcu za stražo pred čebelnjakom? Ali pa so francoskega grenadirja naročili pri ljudskem rezbarju na Seliščih, najprej Dularjevi iz Škrjanč in ga kasneje res prodali Martinu Šmalcu iz Gorenjih Sušic?

VINKO BLATNIK

Skrita lepota ob Mirnščici

"Hodil po zemlji sem naši in pil nje prelesti," je davno tega, ko še nismo toliko govorili o turizmu, zapel pesnik Oton Župančič. In jih res lahko pijesh. Kamorkoli usmeriš korak, naletiš na podobe, ki te očarajo.

Tako sem zadnjič slučajno odkrila potok Mirnščico. Z Gorenje vasi pri Čatežu nad Trebnjem, kjer ima prijateljica vikend, smo se kar po gozdnih poteh spustile v dolino, da bi v ribogojnici, ki je nekje v dolini, za kosilo kupile ribe. Iz gozda pa stopimo naravnost na sončno jaso, na kateri zagledamo dva bazena, igrišče za odbojko na mivki, peskovnik in otroške gugalnice. Šele potem vidim, da smo pred kmečkim turizmom Obolnar, o katerem sem že slišala, tam pa še nisem bila, čeprav je od Čateža do njih le 3 km. Na perspektu, ki mi ga malo za tem ponudi prijazna lastnica Cveta Strajnar, preberem, da je to v resnici Dolenja vas pri Čatežu. Njena domačija stoji v nadvse prijazni dolinici ob potoku Mirnščica. Hkrati je ob gozdu in sredi travnikov. Prevzame me tišina, spokojnost in želja, da bi se še vrnila. Vsaj za nekaj dni. Tudi zaradi dobre kuhinje. Ta dan se pri njih le odžejamo, potem pa jo mahnejo kar preko travnikov do druge vasi, do Okroga 1, k ribogojnici Režek.

Pravzaprav je "živa" samo ta velika, lepa hiša, kjer je več kot sto let mlet njihov mlin.

"Do 1995. so se vrtela mlinska kolesa, a že dve leti, preden so se zaustavila, smo usposobili tudi ribogojnico. Pogoji zanje so bili že dani, samo še pregrade je bilo treba narediti pa ribe pripeljati," je ljubeznivo razlagal lastnik

Bojan. Povedal je, da je to že krajevna skupnost Gabrovka. Potok Dušica (Ste že kdaj slišali za tako ime?) ločuje občino Trebnje in Litijo. Malo nad njimi proti Čatežu je eno najboljših vodnih zajetij za vasi daleč naokrog. Prav od kvalitete vode pa je v glavnem odvisna tudi kvaliteta rib. Vsako leto jo najmanj dvakrat pridejo preverjati.

Približno pol leta stare mladice pripelje iz ribogojnice v Prečni pri Novem mestu. Potem ameriško postrv (vseh je v vodnih bazenih trenutno okrog šest tisoč) redi še leto in pol in ko so stare dve leti, jih šele začne prodajati. Poskušal jih je najprej hrantit z odpadki, ki jih je dobil v mesariji, pa to ribam ni ustrezalo. Vsaka živa stvar mora dobiti, kar ji pripada. Njegove ribe pa gredo dobro v promet. Do sedaj še ni potreboval nobene reklame. Kot gre slab glas v deveto vas, tako gre tudi dober. Včasih še hitreje. Zanimivo je, da jih kupujejo predvsem domačini, pa tudi iz kmečkega turizma in drugih gostiln pridejo. Vedno mu jih bolj zmanjkuje, kot ne.

Bojan pove, da je zaposlen, saj se samo od prodaje rib ne bi dalo živeti. Kadar ga ni doma, njegovo delo opravi mama, čuva pa jih velik ovčar Reks. Tudi ta ima rad ribe, vendar le, če mu jih dajo gospodariji.

Ob potoku Dušica smo se spet povzpeli na vrh grebena, kjer se je odprl prelep pogled na Čatež z mogočno romarsko cerkev pa na vasice in vikende, ki so kot šopki potreseni po sončnih bregih. Vse je kot na dlani, biser, ki sem ga spoznala ta dan, pa je bil skrit očem, zato je bilo odkritje toliko lepše.

IVANKA MESTNIK

ROCK OTOČEC - RAJ ZA FOTOGRAFE - Na letošnjem Rock Otočcu so že peto leto zapored pripravili foto natečaj za nagrado Foto Asje. Po fotografijah sodeč, je 36 fotografov, udeležencev natečaja, pri ustvarjanju najbolj navdihovalo blato. Komisija, ki so jo sestavljali Jean Christophe Cuet, Borut Peterlin, oba diplomanta FAMU v Pragi in absolvent te šole Luka Dekleva, je prvo mesto prisodila Anji Peternelj z Jesenic (na sliki ena od njenih fotografij), drugo Tomu Mežanu iz Trebnja in tretje Ljubljancu Petru Nosetu, nekateri od udeležencev pa bodo prejeli še posebne nagrade organizatorja. Ta največji slovenski festival na prostem bo prihodnje leto po napovedih Festivala Novo mesto, prireditelja Rock Otočca, potekal od 5. do 7. julija, tudi tokrat pa bo vključen v svetovna prizadevanja proti nasilju, nestrpnosti in uživanju prepovedanih drog. (F. K.)

M: lesnina

**garantiramo
NAJNIŽJE CENE
POHIŠTVA**

*pomembnejših slovenskih
proizvajalcev,*

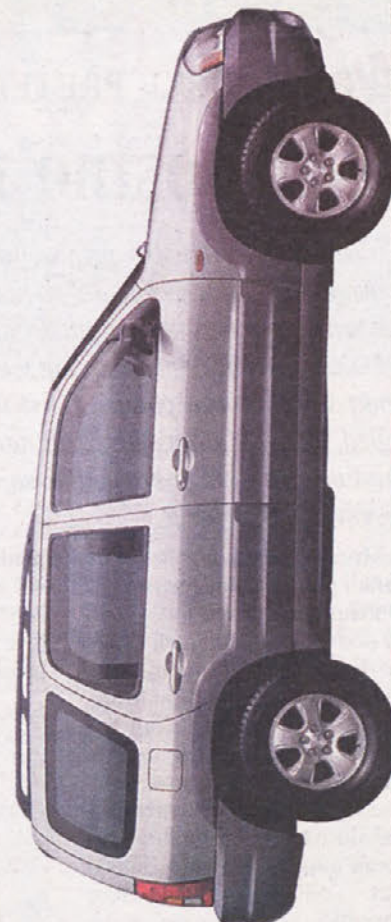
*ki ga do konca septembra nudimo tudi na
obročno odplačevanje*

do

**12 OBROKOV
brez obresti**

LESNINA NOVO MESTO, Ljubljanska c. 28, 07 37 19 850

**Kot bi vedno
vozili po
ravnem.**

V novi Mazdi Tribute boste imeli občutek, da svet le ni tako hribovit, kot se zdi na prvi pogled, saj s svojimi izrednimi voznimi lastnostmi zlahka premaga vse terene. Vse dodatne informacije o novi Mazdi Tribute, predvsem pa o njeni izredno ugodni ceni, lahko dobite na Mazdinih dnevih odprtih vrat, ki bodo med 20. in 22. septembrom pri vašem trgovcu z vozili Mazda.

Dnevi
odprtih vrat
20. do 22.
SEPTEMBER

Ljubljana: A COSMOS, 01/519 50 90; GAMA CENTER, 01/523 11 26; Maribor: AVTOCENTER ŠERBINEK, 02/450 35 50; Murska Sobota: AVTOCENTER LEPOŠA, 02/536 17 70; Celje: SELMAR, 03/424 40 17; Zagorje: AVTOHISA KRŽIŠNIK, 03/566 47 29; Velenje: AS AVTOMOBILI SKORNJEK, 03/891 90 77; Kranj: AVTO MOČNIK, 04/204 16 96; Koper: AVTOPLUS, 05/613 70 37; Nova Gorica: AUTORENT, 05/302 84 60; Nova mesto: MAKOMA, 07/393 42 12

www.mazda.mms.si

Jure Sešek RADIO OGNJIŠČE
dobitnik gonga popularnosti 2000/2001

**Imamo
najboljšega**

MANA
turistična agencija

Radio 100,2 MHz
DOLENJSKI LIST

RADIO SRAKA
94,6 MHz

STUDIO
103.0 MHz

VZAJEMNI POKOJNINSKI SKLAD ABANKA

Varčevanje in še več za zlato jesen

ZA VIŠJO POKOJNINO BO TREBA V ČASU AKTIVNE DOBE DODATNO VARČEVATI. SPREJELI SMO IZZIV ČASA IN USTANOVLJAMO AIII VZAJEMNI POKOJNINSKI SKLAD ABANKA. ZA UPRAVLJANJE IN PLEMENITENJE VAŠIH SREDSTEV, VLOŽENIH V AIII VPS, BOSTA JAMČILI ABANKA S SVOJO FINANČNO TRDNOSTJO, ZNANJEM TER BOGATIMI IZKUŠNJAMI IN ZAVAROVALNICA TRIGLAV KOT IZPLAČEVALEC. IZKORISTITE DAVČNE OLAJŠAVE, KI VAM JIH NUDI LE TOVRSTNO VARČEVANJE.

Mislite danes za jutri!

ABANKA D.D. LJUBLJANA
WWW.ABANKA.SI

**Odprta vrata
Mobitelovega centra**

Vabimo vas, da nas v **ponedeljek, 24. septembra, in v torek, 25. septembra, med 8. in 19. uro** obiščete in ob pomoči naših prijaznih svetovalcev spoznate nove storitve in izdelke mobilne telefonije ter razrešite morebitne zanke in uganke svojega mobilnika.

Deležni boste tudi posebnih ugodnosti: **25 odstotkov popusta** pri nakupu kateregakoli mobilnika iz naše redne ponudbe ter dodatno Mobikartico pri nakupu kateregakoli Mobipaketa. Za povrh pa vsi kupci dobite še Mobimajico. Veseli bomo vašega obiska!

**Novo mesto
Novi trg 11**

telefon: 07 33 26 111 ali 041 700 214

Stalno. Lokalno in globalno.

SVOBODEN KOT PTICA
WWW.MOBITEL.SI

NISSAN

RAZBURLJIVO!

Igra z zanesljivim dobitkom

Super Almera

[3 in 5 vratna]

**Dobitki ob nakupu vozila
do 400.000 SIT**

Paket Sonce v igri Super Almera
Ročna klimatska naprava, 2x varnostna
zračna blazina. Pri Almeri Comfort prihranite
250.000 SIT. VREDNOST DOBITKA: **250.000 SIT**

Paket Zabava v igri Super Almera
Vgrajen radio, ročna klimatska naprava in
ABS zavorni sistem.

VREDNOST DOBITKA: **325.000 SIT**

Paket Udobje v igri Super Almera
Sedeži v modrem usnju, ročna klimatska
naprava, vgrajen radio s CD - predvajalnikom,
ABS zavorni sistem.

VREDNOST DOBITKA: **400.000 SIT**

Paket Pol - Pol v igri Super Almera
50% plačate takoj, 50% po enem letu brez
obresti, ročna klimatska naprava.

VREDNOST DOBITKA: **250.000 SIT**

NISSAN FINANCE: Nissan Adria nudi vsem kupcem možnosti ugodnega financiranja.

Posamezni paketi ugodnosti veljajo samo za določene pakete opreme. Dobite lahko le enega od paketov pri posamezni izvedbi vozila.

NISSAN ADRIA d.o.o., pooblaščen uvoznik za vozila Nissan v Sloveniji, tel.: 01 47 10 800, <http://www.nissan.si>
Pooblaščen trgovci: LJUBLJANA: Avtoniss (01) 58 18 650, Avto Trunk (01) 58 80 910; DOMŽALE: Avtoservis Pizem (01) 56 27 100, Nissan servis
Kruš (01) 72 31 200; MARIBOR: Avtohiša Ferk (02) 33 381 00; MURSKA SOBOTA: Avtohiša Murska Sobota (02) 53 21 209; SENTJANZ PRI DRAVO-
GRADU: MG Center (02) 87 88 888; CELJE: Panadria Celje (03) 42 54 350; SLOVENSKE KONJICE: Avto Kuk (03) 75 80 900; KRANJ: Avto Močnik
(04) 20 42 277; SKOFJA LOKA: Pilek d.o.o. (04) 50 24 030; NOVA GORICA: Avtoservis Gorica (05) 33 55 721; KOPER: Avtoniss Koper (05) 66 82 451;
BRANIK: Avtoservis Fabjan (05) 30 57 840; SEVNICA: Avtomehanika Zierer (07) 81 40 389; OTOČEC: Avtomehanika Vidrih (07) 30 99 310.

Ničtujemo in izboljšujemo
že več kot 90 let.

LJUDSKA UNIVERZA KRANJ
v sodelovanju s
TEHNIŠKIMI FAKULTETAMI MARIBOR
organizira

visokošolski strokovni študij

- ✓ **FAKULTETA ZA STROJNIŠTVO**
- ✓ PROIZVODNO STROJNIŠTVO - vpis v 1. in 3. letnik
- ✓ **FAKULTETA ZA ELEKTROTEHNIKO, RAČUNALNIŠTVO IN INFORMATIKO**
- ✓ RAČUNALNIŠTVO - vpis v 1. letnik - **NOVO**
- ✓ ELEKTRONIKA - vpis v 1. in 3. letnik

univerzitetni študij

- ✓ **FAKULTETA ZA STROJNIŠTVO**
- ✓ PROIZVODNO STROJNIŠTVO - vpis v 3. letnik
- ✓ **FAKULTETA ZA ELEKTROTEHNIKO, RAČUNALNIŠTVO IN INFORMATIKO**
- ✓ ELEKTRONIKA - vpis v 3. letnik

INFORMACIJE ☎ 04 280 48 18
Splet: www.lu-kranj.si

RADIO
94,9 Mhz
VESELJAK

Festival Mercedes-Benz

Vabimo vas na festival Mercedes-Benz
na letališče v Prečni, 21. septembra 2001,
od 10. ure dalje.

Testne vožnje in veliko zabave.

AUTOCOMMERCE d.d.
AC-INTERCAR d.o.o.
PE Novo mesto

**SINTAL
PROTEKT**

družba za varovanje
Glavni trg 3, Novo mesto
tel.: 07/33 71 000, faks: 07/33 28 395

**„ČE JE NIMAŠ
NAD GLAVO,
SI MOKER.“**

10% POPUST OB 10. OBLETNICI!

Od 14. do 23. 9., v času Mednarodnega obrtnega sejma v Celju, podarja Bramac svojim kupcem na vseh prodajnih mestih 10-odstotni popust.

- Pri vprašanih sanacije strehe je Bramac še vedno pravi partner - za zanesljivo sanacijo vaše strehe nudimo kompletno paleto storitev in strokovno svetovanje.
- Na sejmu predstavljamo strešnike z novim izgledom in še boljše kakovostjo zgornjega sloja.

RECI STREHI PREPROSTO BRAMAC.

Obiščite nas na sejmu!
Za vse informacije
pokličite brezplačno
telefonsko številko
080 20 30

www.bramac.si

BRAMAC
ZAŠČITA S SISTEMOM

Jeep

KIA MOTORS IMPORT d.d.,
Ljubljana, P.E. Novo mesto

Šmarješka cesta 50, Novo mesto, tel.: 07 393-36-80, fax+386 7 393-36-89

Rio 1,3 - prihranek **100.000 SIT**

KIA SEPHIA
Prihranek **300.000 SIT**

Dobava takoj!

KIA PRIDE 1.3 GLXI
Prihranek **70.000 SIT**

GARANCIJA
3 LETA ali
100.000 km

MENJAVA
STARO
ZA
NOVO!

- UGODNI KREDITI
- PLAČILA
NA POLOŽNICE

Rio GARANCIJA PLUS 5 LET ali 160.000 km

Proč z jesenskimi skrbmi!

KRATKOROČNA POSOJILA Z NIŽJO OBRESTNO MERO

PO DOLGEM VROČEM POLETJU PRIHAJA
JESEN IN Z NJO IZDATKI, ZA KATERE VESTE,
DA SO NEIZBEŽNI.

ČEPRAY SKRIBNO RAVNATE Z DENARJEM,
UGOTAVLJATE, DA GA ZA VSE ŽELJE IN
POTREBE VAS IN VAŠIH NAJBЛИŽIJIH NE BO
DOVOLJ, IN NE VESTE KAJ STORITI.
NE OBOTAVLJATE SE STOPITI V NAJBЛИŽJO
POSLOVALNICO ABANKE IN SE POZANIMAJTE
ZA JESENSKO POSOJILO, KI JE UGODNO,
SAJ SMO ZNIŽALI OBRESTNE MERE.

ABANKA D.D., LJUBLJANA
WWW.ABANKA.SI

Hypo pokal 2001

SEVNICA - V sevnški športni dvorani bo ta konec tedna potekalo 4. odprto prvenstvo Slovenije v karateju za Hypo pokal 2001. Na največji mednarodni karate turnir v Sloveniji so se se prijavile ekipe iz 12. držav. V soboto bodo nastopili mladinci in člani, v nedeljo pa kadeti in osnovnošolci. Turnir se bo oba dneva začel ob 10. uri, ogled tekmovalcev je brezplačen.

Boštjan Šimunič 4. v Tunisu

DOLENJSKE TOPLICE - Najboljši atlet Dolenjskih Toplic in član AS Novoles Boštjan Šimunič je na Sredozemskih igrah v Tuniziju v troskoku osvojil odlično 4. mesto z rezultatom 16,34 m. Kljub težavam zaradi dehidracije in močnih krčev je Boštjan nastopil uspešno in bil najbolje uvrščen atlet v slovenski izbrani vrsti. Drugi toplotski atleti so nastopili na državnem mladinskem prvenstvu v Kranju. Tanja Prudič je zmagala v skoku in daljini, Tanja Praznik pa je osvojila naslov državne prvakinje v troskoku. Srebrni medalji sta osvojili Nina Šimunič v troskoku in Tea Martinovič v daljini, Andreja Žalec v teku 400 metrov z ovirami, Aleš konda v troskoku ter tekači v štafetu teku.

Mednarodni šahovski turnir

KOSTANJEVICA NA KRKI - Krajevni odbor SLS + SKD in ŠK Triglav iz Krškega sta organizirala 7. hitropotezni šahovski turnir za amaterje in kategorizirane. Nastopil je 48 šahistov iz Slovenije in Hrvaške. V močni konkurenci kategoriziranih šahistov je zmagal mojstrski kandidat iz Novega mesta Marjan Kastelic, ki je v 13 krogih zbral 11 točk. Z enakim številom točk je 2. mesto osvojil mednarodni mojster Toni Kos iz Krškega, tretji pa je bil z 9 osvojenimi točkami Sebastijan Jazbinšek iz Šentjurga. Med amaterji je zmagal Jože Tomažin iz Kostanjevice, med ženskami pa Mojca Grilc iz Sevnice.

Na prvi stopnici k reprezentanci

Dolenjci še nismo imeli svojega smučarja v državni reprezentanci - Ta čas dva mlada smučarja novomeške Krke Roga vadita v regijski reprezentanci - Rokov cilj je svetovni pokal

NOVO MESTO - Državna smučarska reprezentanca je bila v jugoslovanskih časih tako rekoč slovenski nacionalni simbol pa tudi danes članstvo v slovenski izbrani vrsti veliko pomeni. Na največjih svetovnih smučarskih tekmovanjih so naše smučarje v preteklosti zastopali predvsem Gorenjci, Stajerci in Ljubljančani, tudi Korošci in celo kakšen Primorec se je našel, le Dolenjec še ni oblekel dresa slovenske smučarske reprezentance. Prva stopnica na poti do izbrane vrste je članstvo v regijskih reprezentancah. V reprezentanci centralne regije ta čas vadita tudi smučarja novomeškega društva Krka Rog Rok Ravbar in Mojca Mesojedec.

Rok je stopil na smuč, ko mu je bilo pet let, in še isto zimo je tudi prvič tekmoval. Že na otroških smučarskih tekmah za pokal Maximarket in Zmajčkov pokal je pokazal, da je nadarjen, saj se je enakovredno kosal z bolj opremljenimi vrstniki iz smučarsko bolj razvitih krajev. Čeprav ima njegov oče Toni smučarski servis, je Rok na prvih tekmah med količki vijugal z navadnimi rekreativnimi smučmi, ki povrh vsega niti niso bile namazane. A prvi uspehi so očeta hitro prepričali, da je kljub gradnji hiše našel denar tudi za nove smuč, tako da je bil Rok tekmeccem enakovreden tudi po opremi. Ko mu je bilo sedem let, je začel resno vaditi v smučarskem društvu Krka Rog, kjer je zamenjal vrsto trenerjev in se na tekmah v centralni regiji, v kateri tekmujejo klubi iz ljubljanskega notranjskega, dolenskega in južnogorenskega območja, vedno uvrščal med najboljše. V skupnem vrstnem redu tekmovalj centralne regije je osvojil drugo mesto

POKALI IN KOLAJNE - Sicer prijazni gostitelji na samem tekmovalstvu niso bili nič kaj gostoljubni, saj je skoraj polovica zmagovalnih pokalov ostala. Del Tomove ekipe s pokali in kolajnami. (Foto: J. Ž.)

Tretja zmaga Bele krajine

V 7. krogu 2. SNL-lige so Črnomalčani še tretjič zmagali, Novomeščani pa šestič izgubili

ČRNOMELJ, NOVO MESTO - V 7. krogu 2. Slovenske nogometne lige sta oba dolenjsko belokranjska ligaša igrala doma in dosegla pričakovana izida. Nogometaši Bele krajine so s 3:0 premagali Bakovce, Elanovci pa so pod Portovalom vnovič visoko izgubili z Aluminijem s kar 4:0.

Nogometaši Bele krajine so po daljšem premoru znova zaigrali pred svojimi zvestimi gledalci, saj so zadnje štiri tekme igrali v gosteh, srečanje, neodigrano zaradi gradnje stadiona v Črnomlju, pa bodo nadomestili v prihodnjih dneh. Kljub nič kaj prijaznemu vremenu se je na stadionu Loka zbralo 500 gledalcev, ki so se prvič razveselili že v 2. minuti, ko je Matjaž Sever zatresel mrežo Bakovcev. Tik pred koncem prvega polčasa pa je vodstvo na 2:0 povišal domači kapetan Robert Filak. Z dobro igro so Črnomalčani nadaljevali tudi v drugem polčasu in svojo premoč kronali v 55. minuti, ko je svoj drugi zadetek na srečanju dosegel Matjaž Sever. Belokranjci bi morda do konca tekme zabili še kakšen gol, a je bil 23 minut pred koncem izključen Aleksander Vignjevič, zato so se gostitelji pomaknili bolj v obrambo in uspešno branili visoko vodstvo.

Nogometaši Elana so pred pešico zvestih gledalcev po pričakovanju vnovič visoko izgubili. Nogometaši Aluminija iz Kidričevega, ki so eden glavnih favoritov za vrh prvenstvene lestvice, so že v prvem polčasu dosegli tri gole, tik pred koncem tekme pa še zadnjega. Elanovci so še vedno v veliki krizi in nič ne kaže, da bi se iz nje izvili, saj ni sponzorjev, ki bi denarno pomagali obubožanemu klubu. Na prvenstveni lestvici je Bela krajina ob tekmi manj osma, Elan pa zadnji, šestnajsti. V prihodnjem krogu bo Bela krajina v Mariboru igrala proti Željezničarju Ligru, Elanovci pa bodo imeli v gosteh Tabor iz Sežane.

V tretjeligaški konkurenci so nogometaši Krškega v gosteh z 1:0 izgubili z Malečnikom in so na lestvici 3. SNL - sever tretji, nogometaši Statusa Kolpe iz Podzemlja pa so v gosteh pri Senčurju igrali 1:1 in so na lestvici 3. SNL - center četrti.

Sevniški karateisti v Čakovcu

SEVNICA - Člani kluba Hypo iz Sevnice so minuli konec tedna na močnem mednarodnem karate turnirju Medimurje open 2001 v Čakovcu med več kot 500 nastopajočimi iz petih držav osvojili štiri medalje. V katah ekipno so mlajši dečki v postavi Domen Vavtar, Aljoša Orač in Žiga Zvegljič osvojili srebrno medaljo. Rok Črepinšek je bil med mladinci v športnih borbah v kategoriji do 75 kg prav tako drugi. Tretje mesto pa sta osvojila Aljoša Orač pri mlajših dečkih v katah posamezno in Danilo Lisec v športnih borbah med člani do 68 kg. Medalje bi bile še žlahtnejše, a so imeli hrvaški borci veliko pomoč sodnikov.

V soboto začnejo kegljači

NOVO MESTO - V soboto bodo z novim državnim prvenstvom začeli kegljači in kegljačice. V 1. A-ligi bodo Kočevke v gosteh igrale z Imopolom, v 1B ligi pa bodo kegljačice Rudarja gostovale pri Korotanu. Trebanjke bodo v 2. ligi-zahod tekmo v Kopru odigrale 6. decembra. V Moški 2. ligi-zahod bodo Črnomalčani gostovali v Kranju in Kočevci pri Brestu. V 3. ligi-zahod bodo Novomeščani gostovali v Domžalah, v vzhodni skupini bodo Krčani igrali v gosteh pri Zagorju, Brežičani pa bodo imeli doma v gosteh zmagovalca kvalifikacij. (N. G.)

muje na tekmah za svetovni pokal pa na svetovnih prvenstvih in olimpijskih igrah. V regijskih reprezentanc so zbrani mladi nadarjeni smučarji, ki nabirajo znanje na skupnih treningih in nastopajo na tekmah za FIS-točke.

Rokov trener Primož Vrhovnik pravi, da je mladinska konkurenca, v kateri bo 15-letni Stražan letos nastopil prvič, za smučarja nov začel. To, da je bil kdo dober med cicibani in pionirji, ne pomeni veliko. Rok je zdaj med 14 člani regijske reprezentance najmlajši.

"V zadnjem času se je Rok precej okrepil, kar je zelo pomembno, saj bo zdaj tekmoval s člani in bo nosil najvišje štartne številke, proge pa bodo, ko bo prišel na vrsto on, že zelo razrite. Njegova smučarska tehnika je dobra, rezervo pa ima v kondicijski pripravljenosti," je povedal Primož Vrhovnik. Rokov trener v klubu in regijski reprezentanci. Rok bo tekmoval v vseh štirih disciplinah, od katerih pa mu najbolj ustrezata superveleslalom in slalom. Prve treninge za novo sezono je na snegu opravil že maja, do zdaj pa je na švicarskem smučišču Saas Fee opravil že za več kot mesec smučarskih dni. Njegov cilj je jasen: prebiti se do A-vrste in nastopati na tekmah za svetovni pokal, do tja pa ga čaka še dolga in trda pot.

I. V.

Polovica pokalov je ostala doma

7. mednarodni mladinski badminton turnir - Pet zmag in še kup medalj za Tomove tekmovalce - Menjava generacije - Ostali brez poklicnega trenerja

TREBNJE - Minuli konec tedna je v trebanjski športni dvorani potekal tradicionalni 7. mednarodni mladinski badminton turnir Tom junior internacional 2001. V štirih starostnih kategorijah je nastopilo 113 tekmovalcev iz Italije, Avstrije, Madžarske, Hrvaške in Slovenije. Prireditelj - Badmintonski klub Tom Mirna - se je vnovič izkazal za izvrstnega organizatorja dvodnevnega tekmovanja, mladi Tomovi tekmovalci pa so s petimi naslovi in še kopico drugih medalj zaokrožili tudi tekmovalno uspešnost prireditve.

Sestri Silvester sta prispevali tri zmage. Starejša Urša, sicer dijakinja športnega oddelka 2. letnika gimnazije Novo mesto, je v kategoriji do 19 let kljub moteči poškodbi stegenske mišice v finalu s 3:0 v setih premagala žilavo Hrvačko Majo Šavor. Leto dni mlajša Špela Silvester, dijakinja športnega oddelka 1. letnika novomeške gimnazije, je v kategoriji do 15 let v finalu prepričljivo s 3:0 premagala klubske kolegice Tajo Borštnar. Uspeh sta z delitvijo 3. mesta v tej kategoriji dopolnili Aleša Draginc in Katja Strmole. Sestri Silvester sta v ponovitvi finala iz leta 1998 (tedaj v skupini do 15 let, tokrat pa v skupini do 19 let) vnovič premagali hrvaški par Šavor - Klarič s 3:1 v nizih.

Četrto mirenko zmago je prispeval Blaž Holc, ki je v finalu do 15 let s 3:1 v nizih premagal vrstnika iz Zagreba Luko Zdenjaka. Blaž, dijak prvega letnika Šolskega centra Novo mesto, je v četrtem nizu zaostajal že s 5:0, a mu je uspel preobrat in niz je dobil s 7:5. Blaž, ki je trenutno najboljši slovenski badmintonist v tej starostni skupini, je osvojil 2. mesto

še v igri dvojic s klubskim tovarišem Gregom Škerbišem.

Uspešnejši pa sta bili v tej starostni skupini do 15 let Katja Strmole in Taja Borštnar, ki sta v finalu dvojic po petih dramatičnih nizih premagali vrstnici iz dveh ljubljanskih klubov. Aleša Draginc pa je v paru z ljubljanko Tiso Senčur osvojila bronasto medaljo. Dve medalji je za Tom prispeval tudi Matevž Bajuk s 3. mestom med posamezniki v kategoriji do 13 let in v paru s klubskim kolegom Aljošo Turkom v igri dvojic. Tina Jezernik in Blažka Andoljšek pa sta bili tretji v igri dvojic v najmlajši starostni skupini.

Nagradni sklad na turnirju, katerega glavni pokrovitelj je bil Mercator Dolenjska, je znašal 3.000 nemških mark. dodatnih tisoč mark pa so bile vredne praktične nagrade za najmlajšo starostno skupino. Veliko organizacijskega dela so na turnirju opravili 'starejši' Tomovi tekmovalci. Dušan Škerbiš mlajši in Katja Kolenc pa sta hočeš nočeš prevzela tudi trenerske posle, saj je po koncu

lanske sezone klub zapustil poklicni trener Mile Čuk. V klubu mrzlično iščejo novega trenerja, ki pa ga v Sloveniji ni. Starejši tekmovalci pa imajo med letom preveč študijskih obveznosti za redno delo z mlajšimi. Zato v klubu upajo, da ob menjavi generacije ne bo nastala prevelika vrzel in da ne bo šel v nič nekajletni trud. Sestri Silvester, ki si čez dve leti želita biti med nosilkami skupin na mladinskem evropskem prvenstvu (dolgoročni cilji so še mnogo višji), ter Blaž Hojč so v obdobju, ko za igralsko napredovanje nujno potrebujejo trenerja.

J. Ž.

Francu Derstvenšku veteranski turnir

SEVNICA - Franc Derstvenšek je dobil septembrski turnir veterenov Sevnice starih nad 50 let. V osmih krogih je zbral 7 točk, z enakim številom točk je bil drugi Ludvik Cvirn, tretji pa Jože Blas, ki je zbral 4,5 točke. V skupnem seštevku je Franc Derstvenšek še povečal prednost vodilnega, saj je zbral 74 točk, Rudi Šoper jih ima 48, Ludvik Cvirn na 3. mestu pa je zbral 46 točk. (J. B.)

Kastelcu septembrski turnir

NOVO MESTO - Deveti letošnji šahovski turnir v hitropoteznem šahu ŠD Novo mesto je dobil Marjan Kastelic, ki je v 11. krogih zbral 10 točk, drugi Marjan Stokanovič 8,5 in tretji Robert Rudman 8 točk. V skupnem seštevku je Marjan Kastelic z drugo zaporedno zmago še povečal vodstvo, saj ima že 396 točk, sledita mu Robert Rudman z 368 točkami in Jože Pucelj, ki ima 289 točk.

Nik Rovani 7. na pokalu Dunlop

BREŽICE - Na novi motokros progi pri letališču Brnik je potekala prva dirka za pokal Dunlop Slovenije. Med motokrosisti iz Hrvaške, Avstrije, Češke, Nemčije in Slovenije so nastopili tudi trije tekmovalci Fun športovega Bence MX teama. Med njimi se je v blatu in močnem naliivu, zaradi česar so izpeljali le eno dirko, najbolje znašel Nik Rovani, ki je osvojil 7. mesto, Boštjan Ocvrk je bil 12, Tomaž Salobir pa v članski konkurenci trinajsti.

Buju Kai na Kočevskem

Najstarejša japonska borilna veščina ima privrženca tudi pri nas

KOČEVJE - V idiličnem Grintovcu, nekdanji kočevski, a danes povsem prazni vasi, v kočevskih gozdovih, so se pred dnevi srečali prijatelji borilnih veščin iz Slovenije, Avstrije, Hrvaške, Madžarske in Italije. Če bi bili na snidenju tudi prijavljeni "bojevniki" iz Jugoslavije, Bosne in Hercegovine ter Bangladeša (doma so ostali, ker niso pravčasno zagotovili vizumov), bi pisana družina štela več kot 45 mož in žena, kolikor se jih je udeležilo tega srečanja. Vsak izmed inštruktorjev seminarja je do znanja prišel na različne načine, vsak ima tudi drugačne izkušnje in treninge. Vsem pa je skupno, da so predani veščini, ki se ji reče Bujinkan (bog vojne), Budo (borilne veščine) in Taijutsu (telesne veščine). Tema seminarja je bila en izmed devetih tradicionalnih šol, ki sestavljajo to borilno veščino. Posebnost šole je Koshi jutsu (napadi na mišične in živčne točke). Andrej

Jasenc iz Gorenja pri Kočevju, ki je bil organizator srečanja, je edini učitelj teh borilnih veščin v Sloveniji, večkrat poučuje tudi v sosednjih državah, saj je že dalj časa dijak največjih mojstrov Bujinkan učiteljev na svetu.

"To je najmlajša borilna veščina, ki jo trenirajo zunaj Japonske, čeprav je v deželi vzhajajočega sonca zanesljivo najstarejša. Razlog, da je pri nas zelo mlada, je v tem, da se je vedno prenašala z očeta na sina oziroma z učitelja na najboljšega učenca. Moj učitelj je 28. naslednik od leta tisoč, ko se ta veščina omenja v pisnih virih. Šele pred dvajsetimi leti je ta učitelj odločil, da veščino predstavi zunaj meja Japonske. Tako je prišla tudi v Slovenijo. V klubu, ki deluje v Ljubljani, je trenutno 70 članov vseh starosti in obeh spolov, pridobivamo pa nove člane," je še povedal Andrej Jasenc.

M. G.

7. TEK ZA DOLENJSKI TEKAŠKI POKAL 2001 - 106 tekačev in tekačev iz vse Slovenije se je minulo nedeljo takole pognalo na 9 km dolgi tek po desnem bregu Krke v Kostanjevici na Krki. Tekaško prireditev je vzorno organiziralo domače ŠD Krka. V absolutni konkurenci sta zmagala Toni Vencelj (Šentvid pri Stični) s časom 29,50 in Špela Kržan (Domžale) s časom 36,44. V posameznih starostnih kategorijah so se dobro odrezali tudi dolenjski tekači. Metka Lindič (Marathon NM) je v kategoriji 36-45 let zmagala nad klubsko kolegico Alenko Novak. Brežičanka Cvetka Ogorevc pa je bila 3. v skupini 21-35 let. Pri moških je v kategoriji do 15 let zmagal Sebastian Drobne, drugi je bil Pavle Drobne (oba iz Sevnice). V starostni kategoriji do 20 let je Nino Goleš (Marathon NM) bil drugi, Borut Kukman (Novo mesto) pa tretji, Ivan Škedelj Močivnik pa je bil 2. med člani, starimi 41-50 let.

NAJMANJSI NAJZANIMIVEJSI - Na Mobikrogu v Cerkljah ob Krki so prejšnjo soboto potekale avtomobilistične dirke za Slovensko nacionalno prvenstvo z mednarodno udeležbo. Več tisoč gledalcev si je z zanimanjem ogledalo 8 dirk, na katerih je nastopilo 49 voznikov. V najhitrejši Veliki nagradi Slovenije je premočno zmagal Idrjčan Darko Peljhan z golfom. Na mokrem cestišču so bili na veliko opevani ferrariji videti precej neboljeni in so vozili bolj turistično kot dirkalno. Povsem drugače pa je bilo v pokalu Fiat Seicento Petrol, kjer se je 23 voznikov z več ali manj enakimi zmoglostmi netržproso od štarta do cilja borilo za čim boljši položaj. Zmagovalec pa je bil znan šele v zadnjem krogu, saj je Mariborčan Tomaž Kaučič še dva kroga pred ciljem bil šele osmi, na koncu pa se je veselil srečne zmage. Doslej vodilni v tem pokalu Novomeščan Alojz Pavlič je na cilj pripeljal kot 14. (Tekst in foto: J. Ž.)

Planinski vestnik po novem tudi v kioskih in na spletu

Glasilo slovenskih planincev so več kot sto let brali le naročniki - Temeljita prenova revije

Novo uredništvo Planinskega vestnika se je ob temeljiti prenovi revije slovenskih planincev odločilo, da bo s septembrsko številko svoje glasilo bralcem ponudilo tudi v prosti prodaji na 300 prodajnih mestih po vsej Sloveniji. Planinski vestnik, ki izhaja že več kot sto let, so do zdaj lahko prebirali le naročniki. S septembrsko številko se Planinski vestnik pojavlja tudi na svetovnem spletu na strani Planinske zveze Slovenije (<http://www.pzs.si/pv>).

Planinski vestnik, glasilo Planinske zveze Slovenije, izhaja že več kot sto let. Namenjen je gornikom, ki se ne ustrašijo nobene poti niti brezpotij domačin in tujih gora, planincev, ki hodijo po markiranih poteh, mladim družinam, ki želijo

svoje najmlajše popeljati v naravo, upokojencem, ki želijo obilico časa porabiti v naravi, turnim smučarjem, ki hodijo v gore pozimi, alpinistom, ki plezajo v domačih in tujih stenah, skratka vsem, ki se aktivno udeležujejo v naravi.

Letos se je Planinski vestnik z novim uredniškim odborom lotil tudi temeljite prenove. Izboljšati nameravajo vsebinsko zasnovano, narediti privlačnejšo oblikovno podobo, predvsem pa bistveno razširiti krog bralcev. Planinski vestnik bodo iz sedanjega izključno oblikovne prodaje spravili na police med ostale revije. Napredaj bo tudi v slovenskih planinskih kočah in trgovinah z alpinistično-gorniško opremo.

Prenovljena atletska steza

Oživitev kočevske atletike

KOČEVJE - Pred dvajsetimi leti je bila atletska steza v športnem parku Gaj ena najboljših v tedanji Jugoslaviji, saj so na priprave zahajali znani atleti. Okolica je obenem omogočala izredne pogoje za vadbo tudi kočevskim atletom. Zaradi različnih vzrokov je atletika v mestu ob Rinži nato zamrla, propadati pa je začel tudi atletske objekti.

Pred leti so se ponovno našli športni zanesenjaki, ki so v delu z mladimi obudili spečo kočevsko atletiko. Na roko sta jim je šla tudi občina in ministrstvo za šolstvo, znanost in šport, ki sta zagotovila 17 milijonov tolarjev za obnovo dotrajane in ponekod že nevarne steze, ki so jo pred dnevi povsem obnovili.

"Starejši Kočevci se bodo zagotovo spomnili povojnih let, ko smo imeli pri nas zares odlične atlete. Tudi štadijon v Gaju je bil kljub drugačni podlagi zelo mikaven za najboljše jugoslovanske atlete, ki so k nam hodili tudi zaradi doseganja rekordov. Proga je bila takrat zelo hitra in zdi se mi, da bo tudi po prenovi takšna, predvsem tekači na kratke in srednje proge naj bi dosegali dobre rezultate. Rad bi dodal, da je bila vsa leta največja kočevska hiba v pomanjkanju prenočitvenih zmogljivosti, pa so se nas zaradi tega športniki izogibali. Upam, da imamo zdaj oboje," je povedal profesor Saša Bižal, nekoč odlični atlet. Kako hitra je prenovljena atletska steza, še niso ugotovili, saj je zaradi slabega vremena pred dnevi odpadel napovedan miting, ki pa naj bi ga izvedli v prihodnjih dneh.

M. G.

Borut Veber dvakratni prvak

SEVNICA - Sevnški atlet Borut Veber je na mladinskem državnem prvenstvu v Kranju zmagal v teku na 1.500 metrov in v teku na 2000 metrov z zaprekami. V tej disciplini je nastopil prvič in s tem potrdil, da je eden najboljših slovenskih mladinskih tekačev na srednjih progah.

Gric s smučmi na plazu stiropora

Dolenjska alpinistična odprava v Ande je štela enega moža - Romanu Mihaliču-Gricu vreme ni dovolilo, da bi smučal z 6162 m visoke Ranrapalce - Za las ušel plazu

NOVO MESTO - Ko so novomeški alpinisti načrtovali letošnjo dolenjsko alpinistično odpravo v Južno Ameriko Andi 2001, je bilo na spisku 5 alpinistov, do odhoda pa je zaradi poškodb, študijskih in službenih obveznosti večji del članov odprave odpovedal sodelovanje, ostal pa je Roman Mihalič-Gric, ki je bil že v načrtu nosilec alpinistično-smučarskega dela odprave alpinističnega odseka planinskega društva Novo mesto. Njegov cilj je bil presmučati severovzhodno steno šesttisočaka Ranrapalce (6162 m), gore na severu Cordillere Blanc.

Vendar Roman v Andih le ni bil sam, saj je tam naletel na pravo kolonijo slovenskih alpinistov. Pod vznožjem najvišjih južnoameriških gora so mu delali družbo Sandra iz Posavskega alpinističnega kluba, Tanja in Andrej iz Mariborskega Kozjaka, Aleš Dolenc in Vesna Potočar iz AO Matice pa še Pavle Kozjek in Urban Golob.

Da se privadi na višino, se je 6. julija najprej povzpela na 5732 m visoki Pisco. Za vzpon je porabil sedem ur, s smučmi pa je bil v dolini v eni uri. Čez štiri dni je skupaj z Vesno in Alešem splezal na Ishinco (5430 m), s katere se je prav tako spustil s smučmi, dva dni kasneje pa je podoben podvig ponovil na jugovzhodni steni Urusa (5495 m).

Po vzponih in smučanju s treh pettisočakov je bil pripravljen na svoj prvi in veliki cilj, vzpon in smučanje z Ranrapalce. Vendar najprej za svoj podvig ni našel soplezalca, povrh

Roman Mihalič

vsega pa se je proti njemu zarotilo še vreme. Stalno je snežilo, zaradi novega snega pa so bile razmere na gori tako rekoč katastrofalne. Nekateri alpinisti so sicer poskušali zlesti na goro, vendar se je večina obrnila že

Zmaga Faleskinija in 3. mesto Natalije Konda

STRAŽA, SEMIČ - Na dirkališču Grobnik pri Reki sta minuli konec tedna na motociklistični dirki, ki je štela za pokal Alpe Adria in slovensko državno prvenstvo, uspešno nastopila Sergej Faleskini in Natalija Konda. V razredu do 125 kubičnih centimetrov SP je v izredno izenačenem boju dveh slovenskih in dveh italijanskih tekmovalcev prvi skozi ciljno črto pripeljal Sergej Faleskini iz Straže. Semičanka Natalija Konda pa je bila četrta. Faleskini je tako dobil dirko za pokal Alpe Adria in slovenskega državnega prvenstva, Natalija Konda pa je bila v DP druga, vendar je že pred to dirko osvojila naslov državne prvakinja, medtem ko se je Faleskini z zadnjo zmago prebil na skupno 2. mesto.

Druga mesta krških plavalcev

KRŠKO - Plavalci krškega Celulozarija so na državnem prvenstvu v mini maratonu osvojili kup drugih mest. V absolutni konkurenci med ženskami je Nika Jevnik osvojila 2. mesto, Rok Kerin v moški pa 6. mesto. V posameznih kategorijah so krški plavalci osvojili tri druga mesta in sicer Rok Kerin med člani, Sara Hojski med deklicami in Nika Jevnik med kadetinjami.

Mesojedcu septembrski turnir

SEVNICA - Septembrski odprti turnir Sevnice v pospešenem šahu je dobil prvokategorijni Zvonko Mesojedec, ki je premagal vse svoje nasprotnike in zbral 7 točk, Predrag Lazič je zbral 5 točk, Janez Blas pa 4,5 točke. V skupnem seštevku vodi Predrag Lazič (67 točk), Franc Derstvenšek jih ima 58, Janez Blas na 3. mestu pa je zbral 52 točk. (J. B.)

Škof prekrižal načrte Sevnčanom

Turnir spominov v Sevnici Gorenju - Velenjski rokometiški premagali oslavljeni Badel Zagreb - V posavskem derbiju zmaga Dobovi - Najboljši: vratar Škof, igralec Mičević, strelec Jović

SEVNICA - V dvorani sevnške OŠ Sava Kladnika so preteklo soboto na mednarodnem Turnirju spominov, posvečenem spominu na sevnške rokometase Dušana Lovreka, Stojana Šumeja in Silva Krnca, na katerem so nastopile ekipe hrvaškega prvaka Badel Zagreba, Gorenja, lanske zmagovalec Dobova in domačini, nekoliko presenetljivo, a zaslužno slavili velenjski rokometasi.

V predtekmovalju so se Sevnčani z domiselno in borbeno igro zelo dobro upirali dvakratnemu prvaku Evrope in desetkratnemu prvaku osrednje Hrvaške. Zagrebčani so šele ob koncu strli odpor mladih domačinov in si priborili finale. V drugem srečanju je bilo Gorenje po pričakovanju boljše od Dobove. Tako sta se za 3. mesto pomerili ekipi iz Posavja. Sevnčani so na novinarski konferenci pred turnirjem povedali, da bodo, če jim bo že spodletelo v tekmi s sloviti Zagrebčani, storili vse,

da dobijo vsaj tekmo za 3. mesto. Dobovčani pa so domačine presenetili z ostro, na trenutke že grobo igro. Kljub temu da so gostje presedeli na klopi za kaznovane 14 minut (prav toliko kazenskih minut so si Dobovčani prislužili že v predtekmovalju in so tako po izključitvah na Turnirju spominov premočno prvi), domačini pa le 2 minuti, so se nekateri v vodstvu domačega kluba precej jezili zaradi sojenja Krčanov Nikola in Romiha. Trener Velenjčanov Miro Požun je razplet mimogrede hlad-

nokrvno komentiral, da je imel vratar Dobove pač kar 20 obramb! Trener Dobovčanov Janez Simončič je v Gorazdu Škofu, ki je bil še lani v Trebnjem, dobil dobrega vratarja. Predvsem zaradi odlične Škofove obrambe je Sevnčanom kaj hitro pošla volja in borbeni gostje so zlahka zmagali. Trener Sevnčanov Iztok Godec vidi vzroke za veliko nihanje v igri svojega moštva v njeni mladosti. V pripravah na prvenstvene tekme v 1. A-ligi so Sevnčani v zadnjih petih tekmah zmagali, najboljšo igro pa so pred tednom dni pokazali proti 3. ekipi hrvaške 1. lige, zagrebškemu Medveščaku, ki so ga doma premagali kar z 32:24.

Za 1. mesto pa je ekipa Gorenja brez težav premagala ekipo Badel Zagreba, ki je zaradi težav z vizami (v luči dogodkov v ZDA) za svoja makedonska igralca, kot je povedal vodja ekipe Sevnice Borut Simončič, pripotovala v Sevnico brez teh okrepitev kljub prizadevanjem preko slovenskih diplomatov.

Rezultati predtekmovalja: Sevnica: Badel Zagreb 26:28 (14:15), Gorenje: Dobova 26:20 (12:9). Tekma za 3. mesto Sevnica: Dobova 17:21 (9:12) Tekma za 1. mesto Gorenje: Badel Zagreb 28:21 (11:8).

P. P.

Krški speedwayisti drugi

KRŠKO - Slovenski speedwayisti so na stadionu Matija Gubca odvozili zadnjo dirko sezone za pokal klubov. Zmagali so tekmovalci Ljubljane, pred Krškim in Lendavo. Takšen pa je tudi skupni vrstni red pokala klubov. Na zadnji tekmi so za AMD Krško točke osvojili: Šantej 16, Krznarič 13, Štojs 8 in Glavan 5.

KDOR SE ZADNJI SMEJE... - Sevnški rokometiški so po Turnirju spominov pred Paradižem predstavili oblčila za prosti čas Butika Bombi, Samo Valant, lastnik Avto Trebnje pa je podelil Sevnčanom ključke osebnega avtomobila Punto. (Foto: P. Perc)

ŠKOFOVE OBRAMBE - Pokal za najboljšega igralca je prejel Sevnčan Vedran Mičević, najboljši vratar je bil Dobovčan Gorazd Škof (na posnetku med tekmo z domačini), najboljši strelec s 16 zadetki pa Zagrebčan Aleksandar Jović. Sevnški klub je po podelitvi predstavil tudi novo internetno stran (www.rklub-sevnica.si) Pripravil jo je sevnški podjetnik Svažič.

ob vznožju, drugi pa sredi hriba, na vrh ni mogel priti nihče.

Naveličan čakanja na boljše razmere, je Roman spremenil svoje načrte in se odpravil na še četrty pettisočak Aguja Navada Chico (5560 m). Na gori ga je čakal nenavaden sneg, kakršnega še ni videl. Bil je podoben zdrobljenemu stiroporu in tekel kot voda v potočku. Smučanje po takem snegu ni bil nikakršen užitek, tudi precej nevarno je bilo. Kljub temu mu je prvo pobočje uspelo presmučati brez večjih težav, ko pa je zarezal smučino na drugi planjavi, je sprožil plaz in le malo je manjkalo, da bi z njim skupaj zgrmel v dolino. Zaustavil se je šele tik nad večjim skalnim skokom. Padec čezenj bi bil zanj usoden. Kaj se mu je zgodilo, se je zavedel šele v dolini, od koder ga je ves čas opazoval Andrej, ki kar ni mogel verjeti, da se je Roman rešil.

I. V.

Kdo bo plačal vodo?

Nogometni klub Kolpa je vse do pred kratkim vzorno skrbel za travo na edinem nogometnem igrišču v občini. Ta je v Podzemlju in je lastnina tamkajšnje osnovne šole, nogometaši ga imajo zgolj v uporabi. Oskrbnik je pridno zalival travo, ki je bila čudovito zelena, dokler niso prišli iz metliške komunale in vgradili števca. Račun, ki ga je za mesečno porabo vode prejel ravnatelj Stane Vlašič, je krepko presegal sto tisoč tolarjev, kar je sicer polletna poraba vode v stavbi.

Ravnatelj seveda ni dal naloga za plačilo porabljenega tekočine, ampak se je pozanimal, kako je s to rečjo, najprej na Komunalni, nato na občini, ki je ustanoviteljica zavoda, in končno še pri vodstvu NK. Komunalci so mu odgovorili, da je treba porabljeno vodo pač plačati, in ker je šola lastnik igrišča, naj račun poravnava s svojo tekočega računa. "Enostavno in razumljivo," so se dodali. Vodstvo nogometnega kluba v letnem načrtu za zalivanje ni predvidelo denarja, ker so to pač vse dotlej počeli zastonj, mimo števca (ki ga sploh ni bilo). Odgovorni na občini imajo podoben izgovor: "V letošnjem proračunu nismo predvideli sredstev za zalivanje travnatih površin v krajevni skupnosti Podzemelj." Pa smo na začetku: neplačan račun je na mizi ravnatelja, ki tudi trdi, da denarja za plačilo porabljenega vode šola enostavno nima, a tudi če bi razpolagala z njim, nihče ne more pričakovati, da bo poravnala nekaj, česar ni porabila.

Trava na igrišču pa je iz dneva v dan bolj rjava, pa ne samo to: slišati je, da je zaradi "vodnih zapletov" odstopil najdelavnejši član kluba, in ker gre do zadeve navadno veliko raje navzdol kot navzgor, je pričakovati še več zapletov, vroče krvi in slabe volje. Če bodo posledice večje, kot zadeva zasluži, bo to sramota za občino, saj je splošno znano, da je športno udejstvovanje krajanov vse prej kot vzorno, NK Kolpa Status je častna izjema in redka svetla točka.

TONI GAŠPERIČ

- Nasledstvo SFRJ ali borba za prestiž na bančnih računih politikov? - to je zdaj vprašanje.
- Osiromašeni uran ne bo povzročil toliko težav, kolikor jih je povzročila osiromašena pamet.
- Ali veste, kaj zdaj pomeni kratica NNNP? - nepridipravi na najvišjih položajih.
- Če ti je tavina pisana na kožo, ne pomaga zamenjava kože.
- Simbol delavcev je hlapec Jernej, simbol vodilnih pa Cefizelj.

KRKA ZDRAVILIŠČA
HOTELI OTOČEC

TENIŠKI CENTER OTOČEC

Vpis v teniško šolo

- OTOČEC - Športno društvo Krka, Teniški center Otočec, vpisuje nove člane, in sicer v programe teniškega vrta (za otroke 4-7 let starosti), teniško šolo (8-14 let), šolo vrhunškega tenisa za starejše od 14 let, rekreativni tenis, tečajje in teniške šole za odrasle (začetni, nadaljevalni, izpopolnjevalni), teniške priprave in teniške kampe ter organiziranje teniških turnirjev. Poleg strokovnega trenerskega nadzora bodo poskrbeli za prevoze iz Novega mesta in športne rekvizite, v primeru slabega vremena pa bodo dejavnosti potekale v športni dvorani.

Informacije o vpisih dobite v pisarni Teniskega centra ali na tel. 07/30-75-610, oziroma GSM 031/394-009.

POTA IN STRANPOTA

dežurni poročajo

IZ TRENIRKE IZGINIL MOBI - 12. septembra popoldne je v garderobi športne dvorane Leona Štuklja v Novem mestu izginil A. M. iz okolice Novega mesta izginil 50 tisoč dolarjev vreden prenosni telefon znamke Nokia, tip 3310.

VZEL MAZIVO - Med 11. in 12. septembrom je s tovornjaka, parkirane pred nedograjeno hišo na Čatežu, nekdo ukradel posodo za centralno mazanje vozila in lastnika I. K. škodoval za 250 tisoč dolarjev.

V PCK PO BLAGAJNO - 11. septembra ponoči je neznanec vlomil v prodajalno PCK v Srebrnicah ter ukradel ročno kovinsko blagajno, v kateri ni bilo nič. Škoda znaša 100 tisoč dolarjev.

KOLESA ZA VLEČNICO - Blizu se zima. Tako je med 28. avgustom in 11. septembrom neznanec na smučišču Rog Črmošnjice na Gačah ukradel okrog 40 kompletov vodilnih koles za vlečnico, vrednih okrog 550 tisoč dolarjev.

UKRADEL URO - Osumljeni 23-letnik R. C. iz Brežic je 15. septembra ob 2. uri nasilno odprl razstavno vitrino butika Extrem v Brežicah in ukradel 5.500 dolarjev vredno ročno uro.

VREČKA Z DENARJEM - Neznanec je 13. septembra na tržnici v Novem mestu s police kioska, kjer je M. P. prodajala sadje in zelenjavo, ukradel PVC vrečko z 82 tisoč dolarji.

VLOM V ZIDANICO - Med 7. in 13. septembrom je neznanec v vinorodnem okolišču Drašiči vlomil v zidanico ter ukradel suho mesnate izdelke. Lastnik M. S. iz Rosalnice je oškodovan za 150 tisoč dolarjev.

MOBI IZ TELOVADNICE - Iz torbe v telovadnici gimnazije Brežice je 11. septembra izginil 20 tisoč dolarjev vreden mobi.

Gasilci so se izkazali

Regijsko gasilsko tekmovanje kljub deževnemu vremenu uspelo - Najboljše ekipe na državno tekmovanje

BRŠLJIN - Gasilci se ne dajo in tako dež v soboto, 15. septembra, ni preprečil regijskega tekmovanja v gasilskih disciplinah v organizaciji Gasilske zveze Novo mesto. V bršljski vojašnici so se pomerile najboljše ekipe s tekmovanj gasilskih zvez. Kot je povedal poveljnik GZ Novo mesto Tine Filip, je sodelovalo kar okrog 80 gasilcev. Tekmovali so v različnih kategorijah, in sicer nekateri v hitri mokri vaji z MB pa v mokri vaji z MB, vaji z vedri, v štafeti s prenosom vode, štafeti na 350 metrov z ovirami, vaji raznoterosti in vaji s hidrantom.

Prve tri ekipe v vsaki kategoriji so si pridobile pravico nastopa na državnem tekmovanju in sicer: med pionirji ekipa iz Stopič, Mokronoga in Štamberka; med pionirkami Štamberk, Trebelno, Občine; pri mladincih Kamence, Stranska vas, Šmarjeta; pri mladinkah Dolž, Zbure in Vavta vas; pri

Družinski odnosi še kako pomembni

Center za preprečevanje in zdravljenje odvisnih od nedovoljenih drog Brežice - Metadonski program, psihosocialno svetovanje - Mladi ne znajo pravilno izrabiti prostega časa - Odprta vrata

BREŽICE - Odvisnost od drog tudi v Sloveniji postajajo vse večji problem in Posavje ni nobena izjema. Že okrog pet let v Brežicah v okviru zdravstvenega doma deluje eden od petnajstih slovenskih centrov za preprečevanje in zdravljenje odvisnih od nelegalnih drog (v nadaljevanju center), ki je najprej pokrival tudi dolensko regijo, po ustanovitvi takega centra v Novem mestu pa deluje na območju vseh treh posavskih občin. Že tretje leto ga vodi Marjetka Blažević, dr. med., spec. spl. med.

"Želimo pomagati vsem, ki so že odvisni, svojcem, znancem in prijateljem, ki so zaradi tega prizadeali ali so pojav odvisnosti le opazili in nanj sumijo, pa tudi vsem, ki šele prihajajo v stik z drogo," je povedala Blaževićeva. Njihov osnovni program je vzdrževalni metadonski program (je zastoj), v katerega vključimo odvisnika od opiatnih drog. Pogoj je polnoletnost, osnovno zdravstveno zavarovanje, pripravljenost na ta program in podpis terapevtskega dogovora. Poskrbljeno je za vsa potrebna cepljenja. V začetku odvisniki dobivajo vsakodnevno metadon v centru, šele po treh mesecih, če se obnašajo v skladu z dogovorom, sledijo bonitete. Sicer pa je cilj programa odvajanje od drog, in ko se odvisnik stabilizira, mu ponudijo druge oblike zdravljenja, tudi detoksikacijo, da se počasi reši še metadona.

• V brežiškem centru so do zdaj imeli na metadonskem zdravljenju okrog 40 odvisnikov, na psihosocialnem svetovanju pa 50. Starost je različna, od srednješolcev do srednje generacije, prevladujejo pa fantje. "Zavedamo se, da so te številke le vrh ledene gore, da je odvisnikov veliko več. Toda naša vrata so vsem na široko odprta. Priti pravočasno, je še kako pomembno," pravi Blaževićeva. Njihova tel št. je 07-49-91-404.

"Imamo še druge programe, in sicer je več odvisnikov na psihosocialnem svetovanju kot na metadonu. Svetujemo in nudimo pogovore, na voljo so psiholog, po potrebi psihater, vodi se skupinska psihoterapija, odvisnikom ponudimo vse možne programe v Sloveniji, tudi zdravljenje v komunah," je povedala vodja brežiškega centra in omenila pomen dobrega sodelovanja s krškim in brežiškim centrom za socialno delo. Že drugo leto višja medicinska sestra Ljudmila Kramar skrbi za preven-

Marjetka Blažević, vodja brežiškega centra

ktivni program po šolah brežiške občine in s problemom odvisnosti od drog seznanja tako mladino kot starše.

Prav starši po opažanjih Blaževićeve kar predolgo čakajo, preden se odločijo za pomoč svojim otrokom, "toda mladi medtem bredejo globlje, tudi v trde droge, in zasnovenost je vse močnejša. Nasploh je pri zdravljenju še kako pomemben stik z družino, saj se bistveni problem ponavadi skriva v nepravilnih in premalo tesnih družinskih odnosih. Otroci so sami in ne znajo koristno izrabiti prostega časa. Starši zanje nimajo časa, in ko poslušam razne zgodbe, lažje razumem, zakaj so skrenili s prave poti. Včasih je terapevt edini človek, s katerim se lahko pogovarjajo. Materialna doba je pokvarila duhovno dobrino tega sveta," meni Blaževićeva in staršem polaga na

Kot da je direktor

NOVO MESTO - 30-letnik M. J. iz okolice Trebnjega je utemeljeno osumljen kaznivga dejanja poslovne goljufije. 2. oktobra lani se je v prodajnem skladišču Petrol v Novem mestu predstavil kot direktor in lastnik podjetja Madmix, d.o.o., iz Škofljice. S prikazovanjem lažnih okoliščin je preslepil delavce Petrola, da so mu izročili 114 avtomobilskih plaščev. Zoper osumljenca, ki računa v znesku 896.444 dolarjev ni plačal, so policisti napisali kazensko ovadbo.

Prijeli vodiča ilegalcev

18 tujcev preko Sotle

ŽUPELEVEC - V noči na 13. september je 18 tujcev - 15 Irčanov in trije Jugoslavlani - ilegalno prestopilo državno mejo med Hrvaško in Slovenijo, in sicer peš preko reke Sotle izven naselja Slogoskon.

Pri prestopu državne meje jih je vodil 15-letni hrvaški državljani D. L. Pot so nato nadaljevali do naselja Župelevec, kjer bi se morali vkrcati na tovorni avtomobil ljubljanske registracije. Pri tem so jih zalotili brežiški policisti. Prav takrat pa so prijeli tudi 30-letnega voznika motornega vozila A. M. in 21-letnega spremeljevalca z osebnim avtom D. K., oba začasno stanujoča v Ljubljani, sicer pa državljani BiH. Kršitelje so policisti po končanem postopku vrnili na Hrvaško, osumljenim pa so odvzeli prostost in so bili 13. septembra s kazensko ovadbo privedeni na preiskovalnemu sodniku Okrožnega sodišča v Krškem.

V noči na 14. september so brežiški policisti v Slovenski vasi prijeli še dva prebežnika: Romuna in državljana BiH, ki so ju nato poslali na Hrvaško. L. M.

Spravil se je na policista

ŠENTJANŽ - 12. septembra so bili sevnjski policisti napoteni v gostinski lokal, kjer naj bi neznanec razbijal kozarce. Ker so se ob prihodu kršitelji že odpravili v smeri Krmelja, so šli za njimi in jih izsledili. Med postopkom je 24-letni I. B. iz Brežic žalil policista, vanj vrzel denarnico, prijel pa ga je tudi za roko in ga potegnil k sebi. Policist je namero preprečil s fizično silo in sredstvi za vklepanje. Ker I. B. kljub opozorilom ni prenehal s kršitvami, so ga pridržali do izteznitve in podali predlog sodniku za prekrške.

L. MURN

Ukradena avtomobila

MRTVICE, ČATEŽ - V noči na 17. september je neznanec prišel na dvorišče stanovanjske hiše v Mrtvicah in z originalnimi ključi (bili so v ključavnicu) spravljal v pogon odklenjeni osebni avto znamke Opel Kadett 1.39. Odpeljal se je do Koprja, kjer je vozilo pustil ob cesti. Vrnili so ga lastniku. Neznanec je isto noč na Čatežu ukradel avto, znamke VW Golf, reg. št. KK M6-627. Avto je odprl ne neugotovljen način in se z njim odpeljal neznankom.

Zagorela garaža

DOLNJE KRONOVO - V garaži stanovanjske hiše, last A. V., je 17. septembra prišlo do požara, ki sta ga pogasila lastnik in sosed. Vzrok požara, ki je povzročil okrog milijon dolarjev škode, še raziskujejo.

Trčil v drevo

LAŠČE - 33-letnik D. T. iz Lesc je 12. septembra vozil motorno kolo z Dvora proti Kočevju. Pri Laščah je v levem nepreglednem ovinku zaradi neprilagojene hitrosti zapeljal v desno na bankino, nato pa v gozd, kjer je trčil v drevo. Hudo poškodovan se zdravi v novomeški bolnišnici.

Posekali tujo bukev

KUZARJEV KAL - 44-letnik Z. B. in 35-letnik M. B., oba iz Brezja, ter 29-letnik H. J. in 22-letnik D. J., oba iz Straže pri Raki, so utemeljeno osumljeni kaznivga dejanja tatvine. 13. septembra popoldne so v gozdu ob cesti Brezje-Kuzarjev Kal posekali bukev, jo razžagali in drva zložili v avto. Osumljenje je v gozdu opazil občan, obvestil lastnika, ta pa policiste, ki so osumljenca prijeli pri dejanju. Sledi kazenska ovadba.

Ponarejen potni list

RIGONCE - Pri mejni kontroli se je 13. septembra 22-letna bosanska državljanka Z. K. izkazala s potnim listom R Hrvaske, ki se je glasil na ime Z. Š. Policist je ugotovil, da je ponarejen in da je osumljenka vanj vstavila svojo fotografijo. Po postopku so jo vrnili na Hrvaško, zoper njo pa je podana kazenska ovadba.

Policisti - sodniki na cestah

Od preteklega tedna policisti v skladu z vladno uredbo za nekatere manjše kršitve lahko izrekajo zgolj opozorila, vendar največ dve v dveh letih - Boljša varnostna kultura?

Vozniki na naših cestah so lahko od preteklega srede za storjen prekršek, za katerega je predpisana zgolj denarna kazen, od policista dobili le pisni ukrep opozorila. Gre za novost ukrepa, katerega snovalci si obetajo višjo stopnjo varnostne kulture. Ali se bo to uresničilo, pa bo kot vedno pokazala praksa.

Novost je povezana tudi s podatkom, da je lani pri sodnikih za prekrške zastaralo kar 43 tisoč predlogov za uvedbo postopka, tako da bo ukrep opozarjanja v praksi razbremenil sodnike za prekrške in dodatno zaposlil policiste.

Ti imajo namreč zdaj diskrecijsko pravico, da lahko na podlagi zakona o prekrških in njihovega celovitega zakona na kraju kršitve izrečejo opozorilo ali ne. Ukrep opozorila - ne gre za sankcijo! - omogoča, da jo namesto z vložitvijo predloga za uvedbo postopka o prekršku ali namesto z izrekom denarne kazni na kraju kršitve kršitelj odnese le z opozorilom, seveda pod določenimi pogoji. To je v primerih, če gre za kršitev neznanega pomena (predpisana samo denarna kazen, prekršek v okoliščinah, ki ga delajo posebno lahkega, pri katerem ni nastala ali ne bo nastala škodljiva posledica),

in če policist oceni, da je opozorilo glede na pomen dejanja zadosten ukrep (storilec prekršek obžaluje, ni pogost kršitelj, s kršitvijo ne bo nadaljeval ipd.). Na podlagi vladne uredbe bo policija vodila evidenco izrečenih opozoril in tako bodo posamezniki lahko v dveh letih le dvakrat opozorjeni. Tretjič sledi denarna kazen. Policisti bodo kršiteljem izročali pisna opozorila, ki jih bo treba podpisati. V primeru nepodpis ali kasnejšega nestrinjanja s takšnim policijskim ukrepom bo za kršitelja sledila drugačna kazen. Opozorila morajo policisti ali za to usposobljeni administratorji v desetih dneh vnesti v računalniške evidence, tako da bodo imeli policisti na terenu pregled o njihovem številu.

Kdaj torej policist lahko izreče opozorilo? Kadar gre za prekrške, ki jih udeleženec v cestnem prometu stori z opustitvijo dolžnega ravnanja (npr. neuporaba varnost-

200 črnih gradenj v Sloveniji

Ukrepanje inšpektorjev

LJUBLJANA - Inšpektorat RS za okolje in prostor je za zadnje trimesečje zbral podatke o nadzoru nad nedovoljenimi posegi v prostor, nelegalnim odvzemanjem mineralnih surovin in nedovoljenimi priklopi na električno omrežje.

Urbanistični inšpektorji in inšpektorji za graditev so od junija letos opravili 7953 pregledov in izdali 893 odločb, 262 predlogov pa so poslali sodniku za prekrške. Večina odločb zavezanecem odreja odstranitev nedovoljenih posegov v prostor in vzpostavitev prejšnjega stanja oz. sanacijo posega v prostor v skladu z zakonom. Urbanistični inšpektorji ocenjujejo, da je trenutno v Sloveniji okrog 200 nelegalno zgrajenih objektov. V zadnjem trimesečju je v postopku osem izvršb, štiri je Inšpektorat RS za okolje in prostor še zaključil, dva črnograditelja pa sta od junija letos svoja objekta samu porušila.

V obravnavi je tudi 290 nelegalnih peskopopov in kamnolomov. Elektroenergetski inšpektorji so od junija opravili 27 pregledov zaradi domnevno nedovoljenih priključkov na električno omrežje. Črnograditeljem je bilo na tej podlagi odrejenih 20 odklopov, 12 so jih izvedle stranke same, osem pa pristojni distributer.

L. M.

Rome tepejo nesoglasja

Kmalu prvo društvo kočevskih Romov

KOČEVJE - Na Kočevskem je po neuradnih podatkih več kot tristo Romov, ki bivajo na več lokacijah. Največ naj bi jih bilo v legaliziranih naseljih v Željinah in na Marofu, manj kot polovica pa si je domovanje izbrala na Trati, v Ložinah in za mestnim pokopališčem. Za vse kočevske Rome, med katere predvsem od spomladi do jeseni zahajajo tudi rojaki iz drugih krajev Dolenske, je značilno, da bivajo v neurejenih razmerah, še bolj pa jih tepejo notranje razprtije in neenotnost. Ravno zaradi tega je pred dvema letoma iz občinske komisije, ki je skrbela za romske težave, izstopil Rom Boris Zupanc, podjetnik in lastnik enega največjih avto odpadkov v Sloveniji. Pravi, da ne bo več sodeloval pri reševanju bivalnih, socialnih in gmočnih razmer rojakov, saj so nesoglasja med njimi vse večja. Borisa seveda ni bilo niti v petek, ko je Kočevje obiskal mag. Stane Baluh iz Urada za narodnosti RS. V mestu ob Rinži se je srečal s tajnikom kočevske občine Milošem Senčurjem in predstavniki nekaterih romskih

naselij v občini. Da gre za še en resen poskus države pri vključevanju Romov v vsakdanje življenje, sta pritrdila tudi Jože Kovač-Muc, predsednik združenja slovenskih Romov, in njegov podpredsednik Slavko Cener.

V razpravi so bila številna različna mnenja za izhodišče slepe ulice. Medtem ko so si bili gostje enotni, da se morajo kočevski Romi najprej organizirati (torej nemudoma ustanoviti društvo) in skupaj nastopiti pri reševanju svojih težav, pa so predstavniki Romov trdili, da jim mora najprej pomagati država, šele nato se bodo sami lahko postavili na noge. Ob koncu so različna mnenja vendarle poenotili in se dogovorili, da bodo napeli vse moči in v treh tednih v Kočevju prvič ustanovili takojšnje društvo Romov.

Stane Baluh je pojasnil, da je Urad za narodnosti predlagal vladi, naj usmeri vse moči pri ustanovitvi društev na Dolenskem. Ta bodo z izvoljenimi (legitimnimi) predstavniki v pomoč lokalni skupnosti, ki se bo lažje odzvala na njihove težave.

M. G.

ZAGNANI GASILCI - Gasilci ne morejo brez vode, ampak v soboto bi bili bolj veseli, če jih dež na tekmovanju ne bi tako namakal. Kljub temu je tekmovanje uspelo. (Foto: L. M.)

Sporočilo bralcem

V zakonu o medijih, ki je bil sprejet 25. aprila 2001, so v členih od 26 do 44 natančno določena pravila za (ne)objavo popravka objavljenega obvestila oz. odgovora na objavljeno informacijo. Tovrstne prispevke objavljamo pod skupnim naslovom "Popravki in odgovori", vsi pa so opremljeni z naslovom prispevka, na katerega se nanašajo. Ker po zakonu popravek oz. odgovor ne sme biti spremenjen ali dopolnjen, ne objavljamo popravka oz. odgovora, ki se ne nanaša na objavljeno obvestilo oz. informacijo; ne navaja dejstev in okoliščin v zvezi z objavljenim obvestilom oz. informacijo; navaja neresnične ali nedokazljive podatke in trditve; je napisan žaljivo; je nesorazmerno daljši od obvestila oz. informacije, na katero se nanaša.

Še: Halo, tukaj je bralec Dolenjca!

DL, št. 36, 6. septembra

Rubrika na zadnji strani časopisa je res namenjena oglašanju naših bralcev, da kaj pokritizirajo, vprašajo, pohvalijo ali povedo svoje mnenje. Dežurni novinar ali novinarka nato klepet zapiše v ustrezni obliki in nikakor ne obdese, ker to ni mogoče. Tako ne drži, da novinar v tej rubriki nima kaj pristavljati svojih besed, kot meni v odgovoru predsednica črnomajškega sodišča Marija Črnugelj, saj je navsezadnje pod prispevkom tudi podpisan, in to ne kot zapisnikar.

Če to terja vprašanje ali za bralca zanimiva tema, uredništvo poišče tudi odgovor ali o tem še kaj napiše. Blago in hudomušno kritiko, ki se je v tem primeru sicer izkazala za neupravičeno in zmotno, bi lahko mirno vzeli kot idealno priložnost za pojasnilo in ne kot napad na sodišče. Ker se je predsednica sodišča takoj odzvala s pismom, zdaj bralci in vsi ostali, ki redno ne beremo Uradnega lista, vsaj vemo, zakaj visi zastava na stavi sodišča.

O neresenih zadevah na sodiščih pa tole. Že vrsto let poslušam o zaostankih in težko verjamem, da je domneva, da je morda neko sodišče preveč zatrpno za neresnimi primeri, žaljiva. Doselej so me vselej prepričevali, da so zaostanki posledica objektivnih razmer in ne nesposobnosti ali lenobe sodnikov.

Breda Dušič Gornik, novinarka

8. športne igre zdravstva in socialnega skrbstva

RUŠE – Ekipa desetih Sindikatov zdravstva in socialnega skrbstva so se 7. in 8. septembra pomerili v nogometu, odbojki, ribolovu, pikadu in vlečenju vrvi. Najuspešnejši so bili tekmovalci sindikata Zdravstvenega doma dr. Adolfa Drolca Maribor, za njimi pa so se uvrstili sindikat Splošne bolnice Maribor in Zavoda dr. Marjana Borštnarja Dornava. Barve Dolenjske in Bele krajine je zastopal sindikat Doma starejših občanov Črnomelj, ki je tudi dosegel dobre rezultate. Ob podelitvi pokalov sta udeležence pozdravila predsednik SZSS Erih Šerbec in predsednik ZSSS Dušan Semolič.

Ljubljansko pismo

Le peš ali s kolesom?

Prometna razglednica slovenske prestolnice

LJUBLJANA – Lani se je Ljubljana pridružila evropski mreži petstotih mest, ki so 22. septembra (na Evropski dan brez avtomobila) iz mestnih središč pregnala pločevino, hrup in izpuhe. Tako bo Ljubljana tudi letos 21. in 22. septembra ponovno dobila priložnost, da zadira kot mesto družnje, kulture in športa. Središče mesta bo na voljo otrokom, glasbenikom, kolesarjem, pešcem, gledališču.

Letošnji Evropski dan brez avtomobila naj bi na predlog generalne direktije Evropske zveze zapustil trajnejšo sled kot dosedanja takšni dnevi. Akcija naj ne bi potekala le 22. septembra, ko bo tudi v Ljubljani zaprt večji del mesta kot lani, temveč naj bi na ta dan vpeljal trajne spremembe, ki naj prispevajo k izboljšanju mestne prometne politike. Eno takšnih sprememb je že vpeljal ljubljanski odlok o mirujočem prometu, ki ga je mestna uprava julija začela uveljavljati. Odlok ureja razmerja med pravicami posameznih udeležencev v prometu, in to tako, da daje več pravic šibkejšim udeležencem.

Večina ukrepov, ki jih prinaša novi odlok, je znana že iz starega. Nove bodo le lisice. Premalo pa je mestnih redarjev, čeprav njihovo število v zadnjem letu povečujejo. Druga težava pa je (ne)zrližljivost kazni, ki je v zadnjih letih le okoli 60-odstotna.

Vsak dan prihaja v Ljubljano okrog sto tisoč ljudi, večina z avtomobili. In zakaj ne z ljubljanskim potniškim prometom? Navječa "krivca" za to nista neprijetna in neudobna vožnja z avtobusi, temveč njihova povprečna

potovalna hitrost. Ta je, reci in piši, 16 kilometrov na uro. Razlog za počasnost teh javnih vozil pa je seveda gostota prometa in zasedenost rumenih pasov.

Druga možna izbira za vožnjo v Ljubljano je – kadar to dopuščajo vremenske razmere – kolo. Ljubljanci so že opazili, da delavci pridno označujejo kolesarske steze, povečujejo njihovo število in dolžino. Poleg tega Javno podjetje Parkirišča, d.o.o., brezplačno ponuja kolesa za kratkotrajne opravke v mestnem središču tistim, ki parkirajo na Trgu republike. Kljub gneči in številu avtomobilov v mestu pa so garažne hiše v Ljubljani na pol prazne. Zakaj? Zato, ker nočejo ljudje parkirati brezplačno. V prihodnje brezplačnega parkiranja ne bo več, razen na modro označenih parkirnih mestih na Cankarjevi, Beethovovi in Miklošičevi ulici. Tisti, ki bodo imeli kratkotrajne opravke na katerem od mestnih ali vladnih uradov v mestnem središču, pa bodo na okoli dvesto parkiranih mestih na t.i. modrih conah lahko brezplačno parkirali do pol ure, pred vrtni, šolami in bolnišnicami pa 15 minut, to je samo za dovoz otrok ali bolnikov.

Garaže pa so drage. Zasebni Kapitelj, na primer, kjer je za nekaj več kot uro parkiranja treba plačati 600 tolarjev. Mesečna najemina najemnika parkirišča pa presega 30 tisoč tolarjev. To so res evropske cene. Vendar pa je na mestnih javnih parkiriščih, s katerimi upravlja Javno podjetje Parkirišča, d.o.o., mogoče parkirati za petino te cene.

Kakorkoli že: Ljubljana je začela organizirano rediti vse hujšo gostoto mestnega prometa, da bi zmanjšala onesnaževanje ozračja, hrup in tresenje, ki tako usodno načenjajo nekatere mestne spomenike. Z vsem tem bi rade mestne oblasti v ljudeh vzbudile zavdanje, da je avtomobil sicer imenitna reč, a žal prinaša tudi manj prijetne stranske učinke. V mestnem središču preprosto ni mogoče spraviti vseh, ki bi si to želeli.

VINKO BLATNIK

Težave pri plačevanju prevozov

Občina Kostel še naprej krije stroške za prevoz učencev iz drugih občin

KOSTEL – Sredi poletja je občinski svet v Kostelu na izredni seji obravnaval razmere na tamkajšnji osnovni šoli. Poleg učencev iz šolskega okoliša Kostela in Oslinice obiskujejo njihovo šolo že od leta 1997 tudi otroci prešolani iz občine Kočevje. Svetniki so opozorili, da znašajo skupni letni stroški za prevoze okrog 15 milijonov tolarjev, ves znesek pa krije le občina Kostel.

Pogovori s predstavniki občin Kočevje in Oslinica niso obrodili sadov, kostelski župan Valentin Južnič pa še ni prišel do šolske ministrice, kateri bi lahko pojasnil težave pri plačevanju prevozov, ki zelo bremenijo šibki občinski proračun. Kljub temu pa se je šolsko leto pri Fari – tam ima namreč šola sedež – začelo povsem normalno. Letos se je v klopi od prvega do osmega razreda usedlo 80 učencev (lani jih je bilo 87), ki jih poučuje devet učiteljev. Štirje izmed njih poučujejo še na OŠ Ob Rinži in v Stari Cerkvi. "Iz kočevske občine se k nam vozi 44 otrok, kar je več kot polovica vseh. V podružnični šoli v Oslinici je v enem oddelku s

trojno kombinacijo šest učencev oziroma eden več kot lani. Za po številu prebivalcev najmanjšo slovensko občino je to zelo pomembno," je povedala ravnateljica OŠ pri Fari Vera Cimprich.

V tamkajšnji lični stavbi učenci, ki je za nekatere zaradi premajhnega števila otrok iz domačega šolskega okoliša še vedno zgrešena naložba nekdanje skupne kočevske občine, za večino pa bolj pomembna kot kakšna vojašnica ob meji, imajo urejene in velike prostore s telovadnico, a za poskusno izvajanje devetletke jim primanjkuje zadostno število učencev. To je edini razlog, da bodo pri njih v devetletko pričeli šele v š. l. 2003/2004, ko bo uvedena po vsej državi.

M. G.

Izzrebali nagrajence kviza

Četrta Slovenski knjižni kviz

METLIKA, ČRNOMELJ – Učenci belokranjskih šol so imeli letos že četrto priložnost sodelovati na Slovenskem knjižnem kvizu, ki je tokrat potekal pod naslovom Josip Jurčič in Dolenjska. V Ljudski knjižnici Metlika in ZIK-Knjižnici Črnomelj so v ponedeljek, ob dnevu zlatih knjig, izmed učencev, ki so sodelovali v kvizu, izzrebali dobitnike nagrad. Poleg glavne nagrade, udeležbe zaključne prireditve Slovenskega knjižnega kviza v Ljubljani, so v Črnomlju podelili še tri knjižne nagrade. V Metliki je bila za glavno nagrado izžrebana Nina Matkovič iz osnovne šole Podzemelj, v Črnomlju pa Zdenko Tokalič iz osnovne šole Dragatuš.

Prireditvi v obeh knjižnicah sta imeli tudi zanimiv kulturni program. V Metliki so povabili Primoža Suhodolčana, mladega pisatelja, ki je s svojim humorjem popestril žrebanje. V Črnomlju pa so po žrebanju pripravili ogled filmske predstave Deseti brat.

Iz urbaniziranega v urbani/vaški prostor

Potrebe prebivalcev so se hitreje spreminjale kot notranji ustroj javnega prostora – Znotraj naselij so še rezerve za gradnjo

Ugotovitve strokovnih podlag bolj ali manj sovpadajo s splošnimi predstavami o prostoru naselij, v katerih živimo, v marsičem pa so morda za nepoznavalce presenetljivi. Za razmislek o razvoju naselij sta pomembni dve kategoriji izsledkov: ugotovljene kvalitete v prostoru, v naseljih, ki so izhodišča za kvaliteten razvoj, in problemi, ki kažejo na konfliktne procese in jih je potrebno celovito sanirati in odpraviti.

Kvalitete naselij je mogoče zaslediti na različnih ravneh. Tako so ugotovljene izjemno kvalitetne vpetosti, lege naselij v kulturnih krajinah, ki jim posamezna naselja pripadajo, npr. Podgrad, Leskovec, Bela Cerkev, Paha. Gre za pomembna razmerja med naravnimi in kulturno-krajinskimi sestavinami ter naselbinskimi telesi teh naselij, za njihovo prilagodljivost in kvaliteto izraza naravnih danosti. Pri drugih naseljih so ugotovljena načela kvalitete notranje organizacije teh naselij, še posebej razmerja med javnimi in zasebnimi deli naselja, stavbami, sestavine oblikovanih meja naselij ter njihova vpetost v lokalni mikroambient, v konkretno obliko zemljišča in podobno. Te vrste kvalitete so evidentirane na primer v Šmarjeti, Vinici pri Šmarjeti, Velikem Cerovcu, Otočcu, Uršnih selih. Posamezna naselja imajo še vedno nastavke kvaliteten, oblikovanih javnih prostorov – trgov, osrednjih vaških poti. V nekaterih naseljih je še vedno mogoče najti kvalitetne primere arhitekture, ki pa so po pravilu (z redkimi izjemami) starejše, zgrajene do prve polovice 20. stoletja. Večina jih je slabo ali sploh ni vzdrževanih, poleg v nekaterih že naštetih naseljih jih precej najdemo tudi v nekaterih majhnih vaseh, na primer v Žihovem selu. Ugotovljeni problemi v obravnavanih naseljih občine imajo več različnih vzrokov in tudi načini njihovega reševanja so različni.

Zakaj propadajo središča vasi?

Temeljni vzrok za današnje propadanje središč vasi, trgov, je (ne)razumevanje prostora, razvojnih zakonitosti in pomena razmerij med stavbami in gradbenimi enotami zadnjih 40-ih letih. Medtem ko se potrebe prebivalcev hitro spreminjajo, pa je notranji ustroj javnega prostora ostal na ravni tistega iz časov vprežnih vozov. Nove stavbe, domačije so v tem obdobju ob večini naselij zrasle dobesedno na mreži poljskih kolovozov – ti so bili zgolj asfaltirani – ustroj mreže poti se ni usklajal z novo vlogo v prostoru in se preoblikoval v javni vaški/urbani prostor. Tipični tovrstni primeri so Velike Brusnice, Straža, Vavta vas, Stranska vas. V drugih, npr. v Rumanji vasi, se pojavljajo nove gradbene enote na zunanjih robovih vasi, v območju gospodarskih poslopij nekoč vzdolžno organiziranih domačij, pri čemer je mreža javnega prostora ostala povsem nespremenjena.

V večini naselij so negativne oblike urbanizacije povzročile dobeseden razpad notranjega prostora naselij. Eden od posebej vpijajočih primerov so Gabrje, kjer ni bilo ustrezne strokovne pomoči ter načrtna preobrazba vasi v skladu z novimi prometnimi, gospodarskimi in socialnimi zahtevami, ki so se pojavile pred nekako 40-imi leti, še več, tudi najnovejše stavbe, ki se pojavljajo danes, praviloma ne prispevajo h kvaliteti vasi kot celote. V tovrstnih naseljih bo zaradi visoke stopnje urbaniziranosti in prepletanja različnih problemov nujna prenova še posebej zahtevna.

Poseben problem predstavlja nevedeje umeščanje in oblikovanje novih stavb, uvajanje novih tipov stavb in tipov parcel, ki niso prilagojeni konkretnemu prostoru. Gre za nerazumevanje temeljnih prostorskih razmerij med stavbo in naseljem, med naseljem in širšim prostorom. Teh primerov je tudi danes zelo veliko.

V naseljih še rezerve za gradnjo

Zaradi navedenih in drugih problemov so pritiski na zunanji prostor, lokacije izven naselij, še toliko večje. Trška Gora, Vinji Vrh, Grčevje, Podgora, Straška gora so primeri nekoč vinogradniških območij s stavbami, ki presegajo zmogljivosti vloge teh izpostavljenih, kulturno krajinsko sicer kvalitetnih sestavin prostora. V teh in podobnih ambientih (npr.

Petelinjek, Dobrava itd.), ki so v širši krajini izjemno pomembni zaradi svoje izpostavljenosti in nudijo tudi izjemne razglede, v zadnjih letih hitro rastejo pritiski po razpršenih gradnjah, novih bivalnih enotah. Dokler niso zagotovljene razvojne možnosti v obstoječih naseljih, so ti pritiski s stališča posameznikov do neke mere razumljivi.

Strokovni uspehi zadnjih desetletij so omejeni predvsem na nekaj primerov, bolj ali manj uspešno v krajino vključenih, notranje zaključenih novih naselij stanovanjskih hiš ob starih vaških jedrih, ki danes funkcionirajo kot zaključene celote, npr. v Straži, Lutskem selu. Ta naselja je treba danes nujno povezati s starimi jedri naselij, jih integrirati v širši prostor, hkrati pa varovati bivalne kvalitete, ki so se v njih oblikovale. Integracija pa je smiselna in mogoča z odpiranjem novih prostorskih možnosti za gradnjo.

Analize so pokazale več vrst notranjih rezerv naselij: rezerve, ki jih je mogoče aktivirati s pozidavo nepozidanih stavbnih zemljišč, s prenovo, z rastjo in boljšim izkoristkom obstoječih stavb, rezerve znotraj sanacije degradiranih območij in druge notranje rezerve. Te rezerve so po naseljih zelo različne: nekatera naselja razpolagajo z zelo velikimi površinami nezazidanih stavbnih zemljišč, npr. Birčna vas. Hkrati pa so bile ugotovljene možnosti rasti teh naselij v bodočnosti, optimalne in maksimalne fizične meje naselij. Tudi te so po naseljih zelo različne, od relativno majhnih do zelo obsežnih npr. v primerih Zbur, Birčne vasi.

Kako naprej?

Rešitve so znane in preverjene. Najpomembnejše je, da se v središčih naselij s premišljenimi posegi doseže razbremenitev konfliktnosti prehodnega obdobja urbanizacije. S prenovo naselij, ki so v večini primerov lahko omejena le na celovito prenovo javnega prostora, je mogoče doseči preživetje in razvoj teh naselij. Hkrati so premišljene sanacije degradiranih delov naselij, nekaterih območij razpršenih gradenj priložnost za zagotavljanje novih prostorskih kapacitet. Pomembno je, da realne prostorske potencialne naselij, ki so ugotovljeni, tudi formalno spostimo v skladu z gospodarskimi in drugimi potrebami. Del tega procesa je mogoče zagotoviti tudi v okviru te planske spremembe.

Potrebni posegi so jasni, vendar zahtevni. Njihova zahtevnost je predvsem v spreminjanju miselnosti in vrednotenja prostora, pri čemer pa je pričakovati večje odpore pri delu etablirane stroke kot pri najširšem prostoru nalaga tudi država. Procesi, ki so na tem področju na Dolenjskem v zamudi, so na drugih področjih življenja že dalj časa realnost, kakovost, ki zna povezati posameznika in skupno, zasebno in javno, postaja vse pomembnejša od količine, sobivanje postaja pomembnejše od golega porabništva. To pa so elementi, ki jih v urejanju prostora nalaga tudi država.

JOŽE SLAK, univ. dipl. inž. arh.

BOBENČEK NA NOVI LOKACIJI – Trgovina z glasbili Bobenček se je prejšnji teden iz Muzejske ulice preselila prav tako v Muzejsko ulico, vendar v precej večje prostore bivšega Sodavičarstva More ob tržnici. Z novo lokacijo je pridobila sto kvadratnih metrov prodajnih površin, dostop do trgovine z avtomobili in parkirni prostor. Kot je povedal lastnik trgovine Bojan Kirar, je izbira glasbil in glasbenih pripomočkov tako za poklicne kot amaterske glasbenike zdaj pestrejša in preglednejša. Povedati je še treba, da je Bobenček pooblaščen uvoznik glasbil in opreme za vso Slovenijo. (Foto: Majda Luzar, EPS)

KAKO KAŽE NA BORZI?

Piš terorizma tudi pri nas

Dogajanja v New Yorku so močno omajala tudi tečaje na našem kapitalnem trgu. Čeprav ni neposrednih vplivov, so psihološki vplivi močnejši od ekonomskih. Negativne posledice je bilo zaznati prav na vseh trgih, na nekaterih bolj, na drugih manj. Ameriške politične in ekonomske oblasti si prizadevajo, da bi omilile negativna dogajanja na borzi, a za to bo potreben čas. Borzni trg je pač trg, ki se vedno odzove bolj na negativne vplive kot na pozitivne.

Kljub navedenemu pa smo zabeležili tudi nekaj ugodnih tečajev. Prav gotovo velja omeniti na prvem mestu delnice pivovarne Union, katerih cena se je povzpela preko 60.000 SIT. Prav tako je težko dobiti delnico Banke Koper izpod 86.000 SIT. Borzna družba Poteza pa jamči za delnice BTC-ja ceno 16.500 SIT, s katerimi se trguje izključno po navedeni ceni in pretežno v svežnjih. Prav tako se ni bistveno spremenila cena delnicam pivovarne Laško, ki se giblje okoli 4800 SIT.

Med delnicami, ki so izgubile največ vrednosti, velja omeniti oba farmacevta. Z Lekom se je trgovačelo celo okoli 40.000 SIT in v Krko celo okoli 25.000 SIT. Nekoliko manj so občutljive delnice Salusa,

ki so nekoliko manj prometne, njihov tečaj pa se giblje okoli 40.000 SIT. Vse ostale delnice so izgubile vsaj desetino vrednosti.

Mnogo manj so občutljive obveznice, pri katerih skoraj ni bilo zaznanih sprememb. Najbolj prometne so še vedno obveznice Odškodninskega sklada, katerih tečaj včasih malo zaniha navzdol, vendar se večina poslov sklene okoli 71-odst. Če ste lastniki republiških obveznic 21. izdaje, lahko zanje iztržite nekaj nad 68 odst.

Nekoliko manj so zanihali navzdol tečaji pidov. Nasprotno, tako imenovane dvojke so celo pridobile vrednost ali pa je vsaj njihov tečaj dokaj stabilen. S Triglavom 2 ter Nacionalno družbo 2 se trguje okoli 37,5 SIT, medtem ko se z ostalimi dvojkami trguje na nižjih nivojih. Dovolj stabilno ceno dosega pokojninski boni, katerih vrednost se že nekaj časa vrti okoli 45 SIT. To je še vedno vrednost, ki vam pri okrog 80-odstotnem diskontu zagotavlja zelo solidno dodatno pokojnino z jamstvom države.

LJUDMILA BAJEC
Dolenjska borznoposredniška družba Novo mesto
Tel: (07) 371 82 21

SEMIŠKO ZRCALO - Semičani so si ob cesti, ki iz Ručetne vasi vodi proti občinski prestolnici, omislili prav posebno dobrodošlico. Kot da tabla z napisom, da so dobrodošli v semiški občini, ne bi bila dovolj, se že nekaj mesecev nabirajo ob cesti še smeti, kot so obrabljena bela tehnika, ožgane karoserije različnih avtomobilov, sodi, na ogled pa je tudi peštra "ponudba" odrabljenih stanovanjske opreme. Naj se vidi, kaj vse premorejo Semičani! A kljub temu bi jim priporočili, da odpadke le odpeljejo, saj gre turistična sezona h koncu in turistov skoraj ni več, domačini pa so se vedno enake "razlednice" že naveličali. (Foto: M. B.-J.)

NA KRKI V DEŽJU - Medtem ko se mnogi ljudje v zadnjih deževnih in že precej hladnih dneh ozirajo po toplih oblacihih in ogretyh pečeh, je skupina ljubljanskih navdušencev v soboto v Kostanjevici čolnarila po Krki kljub dežju z vrha in vodi v oblekah. Veslači so, ko niso bili v čolnu, taborili v enem kostanjevskih koticikov ob Krki. Očitno je mesto je za turiste zanimivo v vseh letnih časih, česar so domačini lahko le veselili. (Foto: M. L.)

JOŽE RIGLER, RIBNIŠKI KOVAČ - "Leta 1956 sem se v Ljubljani izučil za kovača. To je bil takrat in mnoga leta kasneje zelo spoštovan moški poklic," je ponosno razlagal svojo kovaško preteklost že upokojeni mojster Jože Rigler z Brega pri Ribnici. Rad se udeležuje kulturno-etnografskih prireditev. Čeprav ni v rosnih mladih letih, pa Jože še danes z lahkoto vihti kladivo in s pomočjo meha iz žareče kovine oblikuje orodje za vsakdanjo rabo. "Tele podkve so stare 250 let, nekaj jih je tudi iz kraljevine Jugoslavije. Konj je vse manj, a mi dela ne zmanjka. Izdelujem pomožno orodje za delo na vrtovih. Tudi kadar nimam naročil, rad zaidem v delavnico in se lotim dela," je še razlagal Jože. (Foto: M. G.)

ZADNJI UTRINEK GRAJSKIH PRIREDITEV - S prireditvijo Grajski utrini, ki jo je pripravilo Turistično društvo Suha krajina, so se preteklo soboto končale pete poletne grajske prireditve v Žužemberku. Tokratni večer je nudil obiskovalcem obilo petja, plesa in poezije. S poezijo se je predstavil stari znanec grajskih večerov Jurij Marussig, med grajskimi židovi sta zaplesala plesalca Tajda Krč in Silvo Cetojevič, na harmoniki sta zablestela Jure Ciber in Sašo Kovač, s klinozobom pa Primož Pasar. Predstavile so se tudi pevke TD Suha krajina, pravo presenečenje za obiskovalce pa je bila razstava slik iz peska ljubiteljske likovne ustvarjalke Stanke Golob z Grahovega ob Bači. Slike iz peska različnih debelin, barv in oblik, zbranega v različne like, so očarale marsikaterga obiskovalca. Razstava je na ogled še do nedelje od 16. do 20. ure. Prireditve je povezovala Andreja Jernejčič (na fotografiji s pesnikom Marussigom). (Foto: S. Mirtič)

Asfalt še v zadnjo vas

Kilometer asfalta že položili, prebivalci upajo, da bodo drugo leto še nekaj sto metrov - Po nakupe na Hrvaško

ČRNI POTOK - Črni Potok je zadnje naselje ob reki Čabranki, ki spada v občino Loški Potok. Prav o tem naselju je bilo zadnjih deset let prelitega veliko tiskarskega črnila, in če pisanje kaj zaleže, je tudi to pripomoglo, da so pred nedavnim položili asfalt v dolžini 1000 metrov. Žal pa o tisti cesti, ki bi tem ljudem odprla pravo pot v lastno državo, še ni ne duha ne sluha.

Nekoč je v tej vasi živel najmanj 300 ljudi, danes pa so naseleljene le še štiri hiše s skupno 11 prebivalci. Pred nedavnim smo obiskali Jakoba Urha, ki je pred leti odšel v svet, zdaj pa si je tu zgradil ličen vikend. Pravi, da se je že "skoraj" za stalno vrnil domov, in da bi to storili tudi drugi, če bi vas dobila tistih nekaj sto metrov ceste po slovenskem ozemlju.

Novi asfalt pa ni odprl poti iz vasi. Težave nastanejo na carini, ko morajo po najnujnejše potrebešine

in vsaj dvakrat mimo carinikov. Pravijo, da so največ težav imeli v času "norih krav", ko so lahko preko meje prepeljali le kilogram mesa, jaje pa sploh ne. Pravijo, da imajo izvrstne odnose s Hrvati, težave pa so vendarle imeli, ko so gradili in asfaltirali cesto v vasi. Hrvatje so tovarnjakom namreč prepovedali vožnjo. Sicer pa tisti, ki stalno žive v vasi, komaj pridela jo kaj zelenjave in sadja, če jih ne prehitijo medvedi, ki so tako "domači", da pri belem dnevu prihlačajo na dvorišče.

Preostalih 11 prebivalcev upa, da bodo drugo leto začeli graditi tistih nekaj 100 metrov ceste, ki bi jih rešila pred zaprtostjo in pripeljala domov potomce odseljenih. Če se to ne bo zgodilo takoj, bo novi asfalt že čez nekaj let samo pomnik nekim ljudem, ki so tu živeli.

A. KOŠMERL

Dvojni brežiški skok k vrhu

OŠ Maksa Pleteršnika Pišce in Srednja ekonomska in trgovska šola Brežice s projektoma med 100 evropskimi izbranci

PIŠECE, BREŽICE - Osnovna šola Maksa Pleteršnika iz Pišec in Srednja ekonomska in trgovska šola iz Brežic sta sodelovali z okrog 30 slovenskimi šolami na javnem natečaju za najboljši projekt, ki potekajo po osnovnih in srednjih šolah v Evropi in jih s sodobno učno tehnologijo tudi predstavljajo na svetovnem spletu. Na razpisu, na katerega je prispelo več kot 1.000 projektov iz skoraj vseh evropskih držav, sta se šoli s svojimi izdelkoma uvrstili v širši izbor, med 100 najboljših.

OŠ Maksa Pleteršnika Pišce je sodelovala s projektom Obarvana slovenščina ali Slovanski koticček na Internetu. Gre za to, da na tej

šoli računalniško zapisujejo bogato kulturno dediščino. Na Internetu predstavljajo projekt za raziskovanje slovenskih narečij in slovstvene folklorne, namenjen učencem in učiteljem pri pouku slovenščine. Model je po navedbah avtorjev uporaben tudi za druga jezikovna področja, zato je evropsko zanimiv. V tem projektu učenci raziskujejo in zapisujejo jezikovne narečne posebnosti, in to črkovno, slikovno in zvočno, s sodobno učno tehnologijo naredijo tudi primerjavo s knjižnim izgovorom, kar je še posebej zanimivo in inovativno. "Projekt smo zasnovali tako, da ga lahko nadgrajujemo in ga predstavljamo na Internetu. S tem učenci osnovne šole Pišce nedvomno opravljajo pomembno arhivsko delo, saj narečja vse bolj

• Poleg OŠ Maksa Pleteršnika Pišce prejmejo posebno digitalno diplomu za projekt še tri slovenske osnovne šole, in to solkanska ter OŠ Trnovo in OŠ Ledina iz Ljubljane.

izginjajo. Z omenjenim projektom šola tudi nadaljuje delo svojega rojaka jezikoslovca in slovaropisca Maksa Pleteršnika," menijo na OŠ Pišce.

Izmed sedanjih 100 bodo na koncu izbrali petino šol.

M. L.

Stewardese pristajajo

KRŠKO - V Kulturnem domu začnajo novo prireditveno sezono v soboto, 22. septembra, ob osmih zvečer, ko bo gostoval Špas teater s svetovno gledališko uspešnico, komedijo zmešnjav Marca Camolettija Stewardese prihajajo v režiji Vinka Moederndorferja.

Bolnišnični pikniki

Zgodbo sem doživel že večkrat. V bolnišnici, ko pridejo svoji obiskat bolne sssorodnike. Prinesejo sadje, sokove, pozdrave, teže bolnim v podpis oporoke. V sobi se zadržijo, kolikor je dovoljeno, pogovarjajo se tiho, brez krohotanja ali neumnega blebetanja. So pa tudi takšni, ki jih zanese. Neka družina iz Semiča je ob vsakokratnem obisku bolnika jedla, pila, domala pela v bolniški sobi. Mogoče so hoteli razveseliti sorodnika, toda ko so odhajali, je bil videti kot ožeta cunja. Izmučen, naveličan, z radostno mislijo na konec muk. Tudi mi, ki smo bili v sobi, bi najraje zakurili stare krpe, kar bi izražalo našo željo, da Šokce ob naslednjih obiskih ne bi bilo v bolnišnico. Vznemirjali in utrujali so nas.

Pred kratkim sem bil v neki drugi bolnišnici, v sobi, v kateri je okrel tudi nekaj zelo popularni bobnar neke zelo slavne pop skupine. Ves dan ni bilo miru: obiskovali so ga njegovi prepiti in odeveteli glasbeni kolegi. Pod pozduhami so prinašali peneča in

OŽIVEL LIK LJUDSKEGA PESNIKA - Vodovnikov Jurij je s svojo pojavo in zgovornostjo popestril zaključno prireditev slovenskega knjižnega kviza v Novem mestu.

Letos Jurčič in Dolenjska

Velika udeležba na letošnjem slovenskem knjižnem kvizu - 160 nagrajencev z območja šestih občin

NOVO MESTO - Na dan zlatih knjig, ki ga ljubitelji branja praznujejo 17. septembra v spomin na pisatelja Franceta Bevka, ki se je rodil in umrl na ta dan, je Oddelek za mladino Knjižnice Mirana Jarca pripravil zaključno prireditev letošnjega slovenskega knjižnega kviza za območje šestih občin širšega novomeškega okoliša. Prireditve je bila še toliko bolj slovesna, ker je bil kviz posvečen Dolenjski in Josipu Jurčiču, spomnili pa so se tudi drugih slavnih mož, ki so ustvarjali na Dolenjskem, od Dalmatina, Valvasorja, Levstika, Stritarja in Trdine do Ketteja, Pavčka in Šaliha. Kviz je bil pripravljen v obliki časopisa, saj je bil Jurčič tudi eden prvih slovenskih časnikarjev, tako da udeleženci po vsej Sloveniji niso le spoznavali Dolenjsko in njene slavne osebnosti, ampak so se seznanili tudi z novinarstvom, kot je v nagovoru poudarila vodja oddelka za mladino

Slavka Kristan, ki je zaključno prireditev tudi vodila.

Odziv na tekmovanje je bil največji doslej. Z območja šestih občin je sodelovalo 15 osnovnih šol, tri podružnične in tri knjižnice, pravih rešitev pa je prispelo kar 1624. Izmed njih so izžrebali 160 nagrajencev, ki so prejeli lepe nagrade, kar so omogočili številni podporniki in soorganizator prireditve Društvo prijateljev mladine Mojca, posebno doživetje pa je bil za obiskovalce zaključne prireditve nastop Vodovnikovega Jurija, posebneža in ljudskega pesnika s Pohorja, ki ga je zelo prepričljivo in doživeto odigral Marko Cvahte. Zgovorni Jurij je tudi izžrebal glavnega nagrajenca, ki bo šel v začetku oktobra v Ljubljano na druženje vseh nagrajencev iz vse Slovenije. Sreča se je nasmešnila Jasmini Novak iz 8. razreda šmarješke osnovne šole.

MiM

Popis naj služi za nove gradnje

V Kozjanskem regijskem parku v sklopu mednarodnega projekta do letošnjega septembra obdelali tretjino stavbne dediščine

PODSREDA - V Kozjanskem regijskem parku so 7. septembra končali tretjo stopnjo projekta Evideniranje in dokumentiranje podeželske stavbne dediščine na zavarovanem območju Kozjanskega regijskega parka, ki je potekala od 30. julija. V projekt, ki ga organizirata Kozjanski park in Bavarsko-slovensko društvo, sta vključeni Visoka tehniška šola iz Regensburga in fakulteta za arhitekturo Univerze v Ljubljani.

Projekt, ki so ga začeli izvajati leta 1999, vsa leta denarno podpirata Svobodna dežela Bavarska in Republika Slovenija, vključili pa so ga tudi v delo bavarsko-slovenske mešane komisije.

V treh letih, kar traja projekt, so obdelali tretjino vsega zavarovane-

ga območja, popisovali so vse tri tukajšnje krajske tipe. Zbrano gradivo naj bi ponudilo odgovor, kako ravnati z dediščino, obenem naj bi ga uporabljali pri pripravi idejnih osnutkov za nove gradnje na Kozjanskem, ki bi bile bolj povezane s tradicionalnim stavbarstvom.

V sklopu projekta je letos v parku poleg 6 študentov Visoke tehniške šole iz Regensburga delalo 28 študentov ljubljanske fakultete za arhitekturo. Delo so usmerjali odgovorni vodja projekta pri ljubljanski fakulteti dr. Živa Deu ter predstavnik visoke tehniške šole Norbert Hanke in Burkhard Greger.

Predstavitve projekta 7. septembra v Podšredi so se poleg študen-

• Na nedavni predstavitvi projekta so po navedbah kustodije etnologije Helene Rožman znova poudarili, da je opravljeni popis stavbne fonda v zavarovanem območju Kozjanskega parka primer izjemno temeljitega popisovanja vrednot, kakršnega še ni bilo v Sloveniji. Metoda dela je zato lahko vzorčna.

tov popisovalcev udeležili predstavniki uprave RS za kulturno dediščino, ZVNKD Celje ter občin Kozje, Bistrica ob Sotli in Krško.

M. L.

Izlet na Pikin dan

VELENJE - Metliška občinska Zveza prijateljev mladine (ZPM) vabi naslednjo soboto, 29. septembra, na družinski izlet na 12. Pikin dan. Odhod na prireditev, ki se sicer začne že 23. septembra, bo ob 7.30. V Velenju bodo lahko starši svoje nadobudne zaposlili v ustvarjalnih delavnicah, tam pa bo tudi Pikin praznični oder, sejem, vlak. Pikino zabavišče, Pikine razstave itd. Pikin dan bodo zaključili slavnostno. Povratek v Metliko bo okoli 21. ure. Prijave do zasedbe avtobusa zbirajo v metliški pisarni ZPM na Pungartu, CBE 23.

TELEVIZIJSKI SPORED

Televizija si pridržuje pravico do morebitnih sprememb sporedov!

ČETRTEK, 20.9.

SLOVENIJA 1

7.55 Tedenski izbor: Kultura; Odmevi; Mostovi; Pod klobukom; Zgodbe iz školjke; Svet narave, nad.; Obiskali smo...; Življenje slovenskih vasi; Gradovi - 13.00 Poročila - 13.25 Pod preprogo - 14.15 Dvestoti Zoom - 16.00 Slovenski utrinki - 16.30 Poročila - 16.45 Risanka - 17.00 Enajsta sola - 17.45 Modro - 18.20 Dosežki - 18.45 Risanka - 19.00 Kronika - 19.30 Dnevnik - 20.05 Tednik - 21.00 Prvi in drugi - 21.20 Osmi dan - 22.00 Odmevi - 22.50 Opus

SLOVENIJA 2

8.00 Vremenska panorama - 15.30 Videospotnice - 16.05 Pearl Harbor, dok. oddaja - 17.00 Komisar Rex, nan. - 18.00 Manjkajoči delci, film - 19.30 Videospotnice - 20.05 Osamljen planet - 21.00 Kam gredo divje svinje?, nad. - 21.55 Poseben pogled, film - 23.35 Zločinski tango, nan.

KANAL A

10.00 Mladenič v modrem, nan. - 11.20 Ricki Lake - 12.15 Begunec, nan. - 13.15 Skrita kamera - 14.15 Zvezdne steze, nan. - 15.15 Princ z Bel Aira, nan. - 15.45 Lepi časi, nan. - 16.40 Ricki Lake - 17.35 Tretji kamen od sonca, nan. - 18.05 Cosby, nan. - 18.35 Varuška, nan. - 19.00 VIP, nan. - 20.00 Vse je igra, film - 21.45 Will in Grace, nan. - 22.15 Tretji kamen od sonca, nan. - 22.45 Noro zaljubljena, nan. - 23.15 Seinfeld, nan. - 23.45 Dannyjeve zvezde

POP TV

9.00 Oprah show - 10.00 Vse za poljub, nad. - 10.55 Črni biser - 11.50 Obala ljubezni, nad. - 13.10 Lepo je biti milijonar - 14.05 Zakon v Los Angelesu, nan. - 15.30 Oprah show - 16.25 Obala ljubezni, nan. - 17.20 Črni biser, nad. - 18.15 Vse za poljub, nad. - 19.15 24 ur - 20.00 Raztresena Ally, nan. - 20.55 Prijatelji, nan. - 21.30 Seks v mestu, nan. - 22.00 Zahodno krilo, nan. - 22.50 Zlata krila, nan. - 23.40 M.A.S.H., nan.

VAŠ KANAL

13.05 Ste sinoči spregledali? - 13.40 Video strani - 17.15 Iz združenja lokalnih TV - 17.45 Smo dobri gospodarji - 18.15 Brez panike - 18.50 Nas poznate? - 19.00 Novice - 19.15 24 ur - 20.00 Pokličite župana - 20.40 Nas poznate? - 21.00 Novice - 21.20 Tedenski kulturni pregled - 21.30 Iz združenja lokalnih TV - 22.45 Nas poznate? - 23.00 Novice

HTV 1

7.00 Dobro jutro, Hrvaška - 9.00 Čarovnija, nan. - 10.00 Poročila - 10.05 Program za otroke in mladino - 12.00 Poročila - 12.35 Naša zemlja, nad. - 13.30 Veronikine tajne - 13.55 Inspektor Rex - 14.45 Divja Amerika - 15.45 Bonanno, najmlajši don, nad. - 16.30 Glasba - 16.35 Risanka - 17.05 Hugo - 17.30 Hrvaška danes - 18.00 Kar smo znali, smo zapeli, dok. oddaja - 18.35 Kolo sreče - 19.13 Risanka - 19.30 Dnevnik 20.05 Kras in morje, nad. - 20.40 Bosansko-hercegovaško-hrvaški gospodarski odnosi, dok. film - 21.40 Iz sveta - 22.10 Odmevi - 22.35 Naj jedo potico, nan. - 23.50 Psihološki pristop, nad. - 0.45 Zvestoba, film - 2.15 Nočni program

HTV 2

8.00 Panorama hrvaških turističnih središč - 15.20 V velikem planu - 16.50 Poročila za gluhe in naglušne - 16.55 Severni veter, nad. - 17.40 Naša zemlja, nad. - 18.30 Panorama - 19.05 Na zdravje, nan. - 19.30 Policijska, nan. - 20.10 Čarovnije, nad. - 21.05 Polni krog - 21.25 Nevidni človek 2, nan. - 22.15 Brigitte in prijatelji, nan. - 23.05 Umetnine svetovnih muzejev

PETEK, 21.9.

SLOVENIJA 1

7.55 Tedenski izbor: Kultura; Odmevi; Pod Pekrsko gorco; Ključkeve dogodivščine; Risanka; Enajsta sola; Modro; Dosežki; Alpe-Donava-Jadran; Dr. Quinnova, nan. - 13.00 Poročila - 13.50 Oko viharja, dok. nad. - 14.15 Prvi in drugi - 14.35 Osmi dan - 15.05 Vsakdanjik in praznik - 16.00 Mostovi - 16.30 Poročila - 16.45 Sanjska dežela - 17.10 Enciklopedija znanja - 17.45 Slovenski pesniki in pisatelji - 18.05 Odkrivajmo znanost - 18.45 Risanka - 19.00 Kronika - 19.30 Dnevnik - 20.05 Vrtičkarji, nan. - 20.35 Deteljica - 20.45 Pod zgočim soncem, nad. - 21.30 Vikarka iz Diblejja, nan. - 22.10 Odmevi - 23.05 Polnočni klub

SLOVENIJA 2

8.00 Vremenska panorama - 15.30 Videospotnice - 16.05 Obzorja, poljudnoznan. nan. - 17.00 Komisar Rex, nan. - 18.00 Islandska legenda, film - 19.30 Videospotnice - 20.05 Sloves, nad. - 20.55 Bramwell, nad. - 22.00 Kadar se veja zlomi, film - 23.40 Težavna ženska, nan. - 0.30 Iz slovenskih jazz klubov

KANAL A

10.00 Mladenič v modrem, nan. - 11.20 Ricki Lake - 12.15 Pop'n'roll - 13.15 Skrita kamera - 14.15 Zvezdne steze - 15.15 Princ z Bel Aira, nan. - 15.45 Lepi časi, nan. - 16.40 Ricki Lake - 17.35 Tretji kamen od sonca, nan. - 18.05 Cosby, nan. - 18.35 Varuška, nan. - 19.05 VIP, nan. - 20.00 Čarovnice, nan. - 20.55 Izganjalna vampirjev, nan. - 21.50 Mesečniki, nan.

POP TV

9.00 Oprah show - 10.00 Vse za poljub, nad. - 10.55 Črni biser - 11.50 Obala ljubezni, nad. - 12.40 Lepo je biti milijonar - 14.10 Zakon v Los

Angelesu, nan. - 15.30 Oprah show - 16.25 Obala ljubezni, nad. - 17.20 Črni biser, nad. - 18.15 Vse za poljub, nad. - 19.15 24 ur - 20.00 Zlate ulice, film - 21.40 Nikita, nan. - 22.30 Zlata krila, nan. - 23.20 M.A.S.H., nan.

VAŠ KANAL

13.05 Ste sinoči spregledali? - 13.40 Video strani - 17.00 Pokličite župana - 17.45 Dolenjski obzorik - 18.15 Otroški misl - 19.00 Novice - 19.15 24 ur - 20.00 Rezerviran čas - 21.00 Novice - 21.20 Odkrito ni skrito - 22.15 Kmetijski razgledi - 22.50 Nas poznate? - 23.00 Novice

HTV 1

7.00 Dobro jutro, Hrvaška - 9.00 Čarovnija, nan. - 10.00 Poročila - 10.05 Program za otroke in mladino - 12.35 Naša zemlja, nad. - 13.30 Veronikine skrivnosti, nan. - 13.50 Inspektor Rex - 14.40 Divja Amerika - 15.40 Poslednji don, nan. - 16.30 Naravna dediščina - 17.05 Hugo - 17.30 Hrvaška danes - 18.00 Morje - 18.35 Kolo sreče - 19.13 Risanka - 19.30 Dnevnik - 20.05 36. vinkovaška jesen, prenos - 21.40 Film - 23.25 Odmevi - 23.20 Naj jedo potico, nan. - 0.15 Pravica za vse, nan. - 1.05 Psihološki pristop - 1.55 Nočni program

HTV 2

8.00 Panorama hrvaških turističnih središč - 16.50 Poročila za gluhe in naglušne - 16.55 Nevidni človek 2, nan. - 17.40 Naša zemlja, nad. - 19.05 Zakonske vode, nan. - 19.30 Policijska, nad. - 20.10 Zakon in red, nan. - 21.00 Polni krog - 21.20 Zabavna oddaja - 22.20 Pravi čas - 23.50 Umetnine svetovnih muzejev

SOBOTA, 22.9.

SLOVENIJA 1

7.55 Tedenski izbor: Kultura; Odmevi; Zgodbe iz školjke; Radovedni Taček; Male sive celice; Oddaja za otroke; Nedolžne sanje, film; Tednik - 13.00 Poročila - 13.15 Mostovi - 14.15 4 x 4 - 14.45 Druga priložnost, film - 16.30 Poročila - 16.45 Pika Nogavička, ris. nan. - 17.10 Carski sel, ris. nan. - 17.50 Na vrtu - 18.15 Ozare - 18.20 Starodavni vojsčaki, nan. - 18.50 Risanka - 19.00 Danes - 19.05 Utrip - 19.30 Dnevnik - 20.05 Vrtičkarji, film - 20.30 Hav Plenty, film - 21.55 Obiskali smo..., nan. - 22.30 Poročila - 23.05 Sopranovi, nad. - 23.55 Demonično platno, film

SLOVENIJA 2

10.25 Videospotnice - 10.50 Raymonda imajo vsi radi, nan. - 11.10 Murphy Brown, nan. - 11.30 Setafeta mladosti - 13.00 Osamljen planet - 16.55 Evrogol - 17.55 SP v balinanju - 19.05 Športni film - 19.30 Videospotnice - 20.05 Festival narečnih popevk, prenos - 21.35 Praksa, nan. - 22.20 Sobotna noč

KANAL A

9.00 Čarovnice, nan. - 9.55 Izganjalna vampirjev, nan. - 11.00 Ljubezen in spletke, nan. - 11.30 Pop'n'roll - 12.30 Divja Amerika, dok. oddaja - 13.30 Zloraba oblasti, film - 15.25 Mestece Angel, nad. - 16.25 Matlock, nan. - 17.20 Mesto greha, nan. - 18.15 Policijska zgodba: Sola gladiatorjev, film - 20.00 Hollywood zaupno, film - 21.40 Divja orhideja, film - 23.30 Reče petke, nan.

POP TV

8.30 Risanke - 11.30 Hroščeborgi, nad. - 12.00 Mladi Herkul, nad. - 12.30 Čarobni prstan, film - 14.00 TV Dober dan, nan. - 15.00 Zakon v Los Angelesu, nan. - 15.50 Prva izdaja, nan. - 16.40 Može v belem, nan. - 17.30 Torki z Morrijem, film - 19.15 24 ur - 20.00 Lepo je biti milijonar - 21.10 Moj bivši se poroči, film - 23.00 Na drugi strani ulice, film

VAŠ KANAL

13.05 Ste sinoči spregledali? - 13.30 Video strani - 17.00 Iz združenja LTV - 17.30 Klepet z... - 18.00 Kmetijski razgledi - 18.30 Smo dobri gospodarji? - 18.45 Nas poznate? - 19.00 Novice - 19.15 24 ur - 20.00 Lepo je biti milijonar - 21.00 Novice - 21.15 Od sobote do sobote - 21.30 Razvojno izobraževalni center Novo mesto - 22.10 Brez panike - 23.00 Novice - 23.30 Motorsport mundial

HTV 1

8.35 Ameriški film - 10.00 Poročila - 10.05 Program za otroke in mladino - 12.00 Poročila - 12.30 Dokumentarna oddaja - 13.00 Prizma - 13.55 Poročila - 14.05 Oprah show - 14.50 Dokumentarna oddaja - 15.40 Zlata dekleta, nan. - 16.10 Krhko srce, nad. - 17.05 Podožletko življenje, film - 19.30 Dnevnik - 20.12 Druhih 48 ur, film - 21.50 Moške svinje, nan. - 22.20 Poročila - 22.30 Mini serija - 1.15 Nočni program

HTV 2

8.00 Panorama hrvaških turističnih središč - 13.10 Hišni ljubljenci - 13.55 S polnimi jadrji, zab. oddaja - 14.55 Risanka - 15.20 Čarovnije, nad. - 18.40 Oni nas potrebujejo, dok. film - 19.05 Risanka - 19.30 Policijska, nad. - 20.10 Največje romance 20. stol. - 20.40 Svet zabave - 21.10 Poročila - 21.15 Glasbeni program - 23.00 Umetnine svetovnih muzejev

NEDELJA, 23.9.

SLOVENIJA 1

8.00 Živžav: Telebajski; Mumini; Mali leteti medvedki; Promenadni koncert; Pomagajmo si; Dnevnik velikih mačk, nad.; Ozare; Obzorje duha; Ljudje in zemlja - 13.00 Poročila - 13.15 Aligatora Daisy, film - 14.40 Pod zgočim soncem, nan. - 15.30 Umetnost bivanja - 16.00 Lingo - 16.30 Poročila - 16.45 Vsakdanjik in praznik - 17.45 Slovenski magazin - 18.15 Živ-

ljenje slovenskih vasi: Adlešiči - 18.45 Risanka - 18.50 Zrebanje Iota - 19.00 Danes - 19.05 Zrcalo tedna - 19.30 Dnevnik - 20.05 Mario! - 21.50 Intervju - 22.45 Poročila - 23.05 Zgodbe o knjigah - 23.15 Generalka za vojno, film

SLOVENIJA 2

8.05 Tedenski izbor: Videospotnice; Bramwell, nad.; Kam gredo divje svinje?, nad.; Obljubljena dežela; Policijska; Poj in piskaj prelepo na to staro žveglico - 12.25 Motociklizem - 14.50 Festival narečnih popevk - 17.55 Rokomet - 19.30 Videospotnice - 20.05 Svetniki in grešniki, nad. - 21.00 Murphy Brown, nan. - 21.30 Turistična oddaja - 22.00 Končnica - 23.00 Iz slovenske operne ustvarjalnosti

KANAL A

9.00 Beverly Hills, nad. - 9.55 Melrose Place, nad. - 11.00 Ljubezen in spletke, nad. - 11.30 Mesto angelov, nan. - 12.30 Divjina, dok. oddaja - 13.00 Kolega Joey, film - 15.15 Slavne zvezde, dok. oddaja - 16.15 Felicity, nan. - 17.10 Beverly Hills, nad. - 18.05 Melrose Place, nad. - 19.00 Pop'n'roll - 20.00 Obsedeno stanje, film - 22.00 Svetovna kaskaderska nagrada 2001 - 22.50 Sledi v času, film

POP TV

8.30 Risanke - 11.30 Hroščeborgi, nan. - 12.00 Mladi Herkul, nan. - 12.30 Skoraj popoln par, nan. - 13.00 Vrnitev domov, film - 14.40 Otroški zdravnik, nan. - 15.40 Gorsk zdravnik, nan. - 16.40 Može v belem, nan. - 17.30 Podobe smrti, film - 19.15 24 ur - 20.00 Lepo je biti milijonar - 21.30 Športna scena - 22.15 Rosewood, film

VAŠ KANAL

13.00 Če boste danes z nami - 13.05 Ste sinoči spregledali? - 13.30 Video strani - 18.15 Posavski obzorik - 19.00 Novice - 19.15 24 ur - 20.00 Lepo je biti milijonar - 21.30 Športna scena - 22.30 Podjetniška praksa - 22.45 Nas poznate - 23.00 Novice - 23.15 Od sobote do sobote

PONEDELJEK, 24.9.

SLOVENIJA 1

8.00 Tedenski izbor: Utrip; Zrcalo tedna; 4 x 4; Sanjska dežela; Enciklopedija znanja; Srečanje z živalmi; Slovenski pesniki in pisatelji; Oddaja o znanosti; Na vrtu; Starodavni vojsčaki; Umetnost bivanja - 13.00 Poročila - 13.30 Ljudje in zemlja - 14.20 Polnočni klub - 15.30 Opus - 16.00 Dober dan, Koroska - 16.30 Poročila - 16.45 Telebajski - 17.10 Radovedni Taček - 17.45 Recept za zdravo življenje - 18.55 Zrebanje 3 x plus 6 - 18.45 Risanka - 19.00 Kronika - 19.30 Dnevnik - 20.05 Klinika pod palmami, nan. - 20.55 Portret - 22.00 Odmevi - 22.55 Brez reza

SLOVENIJA 2

8.00 Vremenska panorama - 15.35 Videospotnice - 16.10 Sloves, dok.nad. - 17.00 Komisar Rex, nan. - 18.00 Oddaja Maribor - 18.30 Jasno in glasno - 19.30 Videospotnice - 20.00 Svetovni izzivi - 20.35 Metropolis - 21.05 Studio City - 22.05 Obzorja, dok. nad. - 23.00 Brane Rončel izza odra

KANAL A

10.00 Mladenič v modrem, nan. - 11.20 Ricki Lake - 12.15 Dannyjeve zvezde - 13.15 Skrita kamera - 14.15 Zvezdne steze, nan. - 15.15 Princ z Bel Aira, nan. - 15.45 Lepi časi, nan. - 16.40 Ricki Lake - 17.35 Tretji kamen od sonca, nan. - 18.05 Cosby, nan. - 18.35 Varuška, hum. nan. - 19.05 VIP, nan. - 20.00 Odštekano življenje, film - 21.50 Will in Grace, nan. - 22.20 Tretji kamen od sonca, nan. - 22.50 Noro zaljubljena, nan. - 23.20 Seinfeld, nan. - 23.50 Dannyjeve zvezde

POP TV

9.00 Oprah show - 10.00 Vse za poljub, nad. - 10.55 Črni biser, nad. - 11.50 Obala ljubezni, nad. - 13.10 Športna scena - 14.05 Zakon v Los Angelesu, nan. - 15.30 Oprah show - 16.25 Obala ljubezni, nad. - 17.20 Črni biser, nad. - 18.15 Vse za poljub, nad. - 19.15 24 ur - 20.00 TV Dober dan, nan. - 20.55 Sedma nebesa, nan. - 21.50 Urgenca, nan. - 22.40 Zlata krila, nan. - 23.30 M.A.S.H., nan.

Nagrade v Novo mesto, Šentrupert in Metliko

Do roka smo prejeli 156 rešitev in zreb je izmed reševalcev 36. nagradne križanke izbral Marka Burgarja iz Novega mesta, Alfonza Tratarja iz Šentruperta in Antona Matjasica iz Metlike. Burgarju je pripadla denarna nagrada, Tratar in Matjašič pa bosta za nagrado prejela knjigo. Nagrajencem čestitamo.

Rešite današnje križanko in jo pošljite najkasneje do 1. oktobra na naslov: Dolenjski list, Germova ulica 4, p.p. 212, 8001 Novo mesto, s pripisom "križanka 38". Ovojnico brez poštne znamke lahko oddate v nabiralnik pri vходу v stavbo uredništva v Novem mestu.

Rešitev 36. križanke

Pravilna rešitev 36. nagradne križanke se, brano v vodoravnih vrsticah, glasi: DOBROTA, EVROPIJ, VIOLETA, KORMORAN, ANAA, ANT, STRN, TRN, ORATAR, EDDA, MONA LIZA, AR, IRI, EMILJA, CENIK, CEKAR, ADAMO, OCENA.

VAŠ KANAL

13.05 Ste sinoči spregledali? - 13.40 Video strani - 17.00 Posnetek dogodka - 18.15 Športni pregled - 18.45 Nas poznate? - 19.00 Novice - 19.15 24 ur - 20.00 TV Dober dan, nan. - 20.45 Nas poznate? - 21.00 Novice - 21.20 Klepet z... - 21.50 Kmetijski razgledi - 22.20 Športni pregled - 22.45 Nas poznate? - 23.00 Novice - 23.15 Podjetniška praksa

TOREK, 25.9.

SLOVENIJA 1

7.55 Tedenski izbor: Kultura; Odmevi; Mostovi; Čarobni šolski avtobus; Radovedni Taček; Lahkih nog naokrog; Recept za zdravo življenje; Pomagajmo si; Klinika pod palmami, nan. - 13.00 Poročila - 13.10 Obzorje duha - 14.10 Portret - 15.00 Laurence Durrell, dok. oddaja - 16.00 Priljubljeno tišini - 16.30 Poročila - 16.45 Izpodnebnik, nad. - 17.10 Enciklopedija znanja - 17.45 Miti in legende, dok. nad. - 18.45 Risanka - 19.00 Kronika - 19.30 Dnevnik - 20.05 Titani, ameriška nad. - 20.55 Aktualno - 22.00 Odmevi - 22.50 Vsaka ženska ima svojo skrivnost, nad.

SLOVENIJA 2

10.30 Vremenska panorama - 15.20 Videospotnice - 15.55 Studio City - 17.00 Komisar Rex, nan. - 18.00 Glavna postaja, film - 19.40 Videospotnice - 20.35 Liga prvakov v nogometu - 22.35 V soboto zvečer, film - 23.55 Na univerzi - 0.25 Svet poroča - 0.55 Krt v vrtu, film

KANAL A

10.00 Mladenič v modrem, nan. - 11.20 Ricki Lake - 12.15 Felicity, nan. - 13.15 Skrita kamera - 14.15 Zvezdne steze, nan. - 15.15 Princ z Bel Aira, nan. - 15.45 Lepi časi, nan. - 16.40 Ricki Lake - 17.35 Tretji kamen od sonca, nan. - 18.05 Cosby, hum. nan. - 18.35 Varuška, nan. - 19.05 VIP, nan. - 20.00 King fu - 21.30 Will in Grace, nan. - 22.00 Tretji kamen od sonca, nan. - 22.30 Noro zaljubljena, nan. - 23.00 Seinfeld, nan. - 23.30 Dannyjeve zvezde

POP TV

9.00 Oprah show - 10.00 Vse za poljub, nad. - 10.55 Črni biser, nad. - 11.50 Obala ljubezni, nad. - 13.10 TV Dober dan, nan. - 14.05 Zakon v Los Angelesu, nan. - 15.30 Oprah show - 16.25 Obala ljubezni, nad. - 17.20 Črni biser, nad. - 18.15 Vse za poljub, nad. - 19.15 24 ur - 20.00 Preverjeno - 20.45 Tri ženske in dojenček, film - 22.30 Zlata krila, nan. - 23.30 M.A.S.H., nan.

VAŠ KANAL

13.05 Ste sinoči spregledali? - 13.40 Video strani - 17.00 Brez panike - 17.45 Posavski obzorik - 18.15 Športni pregled - 18.45 Nas poznate? - 19.00 Novice - 19.15 24 ur - 20.00 Preverjeno - 21.00 Novice - 21.30 Turistična oddaja - 22.05 Dokumentarni film - 22.35 Podjetniška praksa - 23.00 Novice

SREDA, 26.9.

SLOVENIJA 1

7.55 Tedenski izbor: Kultura; Odmevi; Dober dan, Koroska; Risanke; Izpodnebnik, nad.; Enciklopedija znanja; Lingo; Miti in legende, dok. oddaja; Titani, nad. - 13.00 Poročila - 13.45 Nedolžne sanje, film - 15.05 Aktualno - 16.00 Mostovi - 16.30 Poročila - 16.45 Pod klobukom - 17.45 Svet narave, nad. - 18.45 Risanka - 19.00 Kronika - 19.30 Dnevnik - 20.05 Sedmi pečat, film - 22.00 Odmevi - 22.55 Portret - 23.25 Komorni ansambel Slovenicum

SLOVENIJA 2

8.00 Vremenska panorama - 15.35 Videospotnice - 15.55 Turistična oddaja - 16.25 Policijska - 17.00 Komisar Rex, nan. - 18.00 Stric Silas, film - 19.35 Videospotnice - 20.05 Športna sreda - 0.00 Umori, nan.

KANAL A

10.00 Mladenič v modrem, nan. - 11.20 Ricki Lake - 12.15 Dannyjeve zvezde - 13.15 Skrita kamera - 14.15 Zvezdne steze - 15.15 Princ z Bel Aira, nan. - 15.45 Lepi časi, nan. - 16.40 Ricki Lake - 17.35 Tretji kamen od sonca, nan. - 18.05 Cosby, nan. - 18.35 Varuška, nan. - 19.05 VIP, nan. - 20.00 Begunec, nan. - 20.55 Na kraju zločina, nan. - 21.50 Will in Grace, nan. - 22.20 Tretji kamen od sonca, nan. - 22.50 Noro zaljubljena - 23.20 Seinfeld, nan. - 23.50 Dannyjeve zvezde

POP TV

9.00 Oprah show - 10.00 Vse za poljub, nad. - 10.55 Črni biser, nad. - 11.50 Obala ljubezni, nad. - 13.10 Preverjeno - 14.05 Zakon v Los Angelesu, nan. - 15.30 Oprah show - 16.25 Obala ljubezni, nad. - 17.20 Črni biser, nad. - 18.15 Vse

NE ZAMUDITE NA VAŠEM KANALU

- Novo študijsko leto je vse bliže, zato je za vpise v razna izobraževanja ravno pravi čas. O tem bo tekla beseda tudi v četrtkovi **Kontaktne oddaji** ob 20. uri, ko bomo v studiu gostili direktorico novomeškega Razvojno izobraževalnega centra Vesno Dular.
- Gostja ponedeljkove oddaje **Klepet z...** ob 21.20 bo nekdanja miss Slovenije, Črnomalčanka Maja Šimec. Voditeljci Verici Marušič je v pogovoru razkrila marsikaj zanimivega iz sveta lepotnih tekmovalj in manekensta.
- V torek ob 22.35 bo na sporedu 3. oddaja iz sklopa **Podjetniška praksa**. Kako postati in ostati uspešen podjetnik bodo tokrat svetovali v Elektroopremi Eventus.

DESET DOMAČIH

Žreb je za sodelovanje pri oblikovanju lestvice Studia D in Dolenjskega lista nagrado dodelil Klemenu Bevcu, Grm 3,

VPIS ŠOLSKIH NOVINCEV

V PROGRAM OSEMLETNE OŠ
ZA ŠOLSKO LETO 2002/2003

OSNOVNE ŠOLE: Bršljin, Center, Grm, Šmihel

ponedeljek, 24.9.2001, od 8. do 17. ure
torek, 25.9.2001, od 8. do 17. ure
sreda, 26.9.2001, od 8. do 14. ure

OSNOVNA ŠOLA: Stopiče

ponedeljek, 24.9.2001, od 8. do 17. ure

PODRUŽNIČNE ŠOLE:

Birčna vas: četrtek, 27.9.2001, od 12. do 16. ure

Dolž: torek, 25.9.2001, od 11. do 16. ure

Podgrad: sreda, 26.9.2001, od 11. do 16. ure

Mali Slatnik: četrtek, 27.9.2001, od 12. do 16. ure

Vpisovali bomo otroke, rojene leta 1995 ter januarja in februarja 1996, pogojno pa tudi tiste, ki so rojeni od marca do vključno avgusta 1996.

Starši so dolžni vpisati otroke v osnovno šolo v šolskem okolišu, v katerem prebiva. K vpisu pripelje otroka in prinese izpisek iz rojstne matične knjige.

NOV KRIŽ - Postavili so ga zagnani Krtinci.

Na Krtini spet stoji križ

KRTINA - 18. avgusta je bil zelo lep dan. V vasi se je zbralo okoli 200 ljudi, vernikov od blizu in daleč.

Mladi Krtinci so stopili skupaj in sklenili, da bo na Rajnarjevi zemlji tako kot nekdanji ponovno kraljeval križ. To so bili domači trije fantje, dva sosedova in Kovačič, ki je pripeljal svoj kamen. Sosed Metod, ki je bil zidarski mojster, je s svojimi tla-kovci olesal podstavek. Stanko ga je komaj dohiteval z malto in dovozom, Ciril jih je opazoval in usmerjal, križ pa si je zamislil in izdelal Lojze, ki pa je moral sicer že pripravljene trame zamenjati za masivnejše. Jože Gorjanc iz Šentlovrenca je s svojimi fanti brezplačno oblekel streho v baker. Delali so pozno v noč, da so naredili do zadanega roka, kamnosek iz Ljubljane Vladimir Tončič pa je usekal letnico ter naredil poličko za rože in sveče. Vreme mu ni bilo naklonjeno, zato je prišel še enkrat, vendar tega ni zaračunal, pa tudi Jože Gorec iz Šentlovrenca je bil skromen pri računu za robnike. Pri postavljanju križa, ki je stal v enem mesecu, so sodelovali tri hiše od 13 števil v vasi.

Vse skupaj pa je 18. avgusta ob 18. uri lepo sklenil domači župnik Jože Erjavec, ki je daroval mašo na prostem pri križu in se že uvodoma zahvalil vsem, ki so pri tem sodelovali. Po pridigi je križ med petjem mladinskega cerkvenega zbora tudi blagoslovil, nato pa smo se mimo križa zvrstili vsi prisotni s svojo prošnjo in zahvalo. Vsak je v spomin dobil tudi sliko križa, ki jo je pripravil župnik. Sledilo je veselo družabno srečanje ob prigrizku in dobri kapljici, za katerega so bile najbolj zaslužne Ivan-ka, Rozi, Nežka in Mihaela. F. R.

Marica Vidmar

skrbno zbrane v debelem rokovniku in jih prebira ob večjih nastopih in srečanjih pri upokojenosti in v društvu kmečkih žena. Pri obeh društvih najde tudi dobro družbo in svoj mir za nadaljnje ustvarjanje - tako za pisanje pesmi kot tudi kvačkanje prtičkov.

S. MIRTČIČ

K županu brez zamisli

Čeprav mu privoščim, da je župan, saj ga ni v to nihče silil, se mi včasih naš Slavo kar smili. Kljuko njegove pisarne v vladni palači na Mestnem trgu si podajajo krajani, ki ne prihajajo k Dragovanu, ker bi ga ljubili, ampak ker ga potrebujejo. Pardon, ker pričakujejo od njega, da bo odvezal proračunsko vrečo: za vodo-vod, za kanalizacijo, za prizidek k šoli, za lakiranje šolske telovadnice, za lampo na vogalu te in te ulice, za šport, za borce, za kulturo, za hortikulturo, za otroški vrt, za mrliško vežico, za gasilne cevi, za škarje za razrez pločevine, za tamburice, za peče, oh, pa še in še. Za zaprtimi vrati ga utaplja na suho, za šanki pa ogovarjajo, kako nima posluha za nikogar in za nič razen za svoje jelene in za motorček, ki ga je kupil sinu, primejduš, z občinskimi denarjem. Navržejo še, da cvenka za njegovo slikanje po časopisih, revijah, radijih in televizijah ni

škoda, za nove uniforme, ki jih nujno potrebuje godba na pihala, pa se mu krasno fučka. Ne bi bil rad v njegovi koži, a morda ima že tako utrjeno, da se ne ozira na podtikanja in pritlehne pripombe. Da je vsaj tako, sicer mu bo nekega lepega dne usekala iz ušes para.

Zelo bi bil vesel, moj župan pa verjetno tudi, če bi pričeli trkati na njegova vrata ljudje z ZAMISLI-MI. Z idejami, kaj v podgorjanski jazbini storiti, da nam bo vsem skupaj lepše. Pa ne samo to: povedati, da smo pripravljeni za to tudi kaj NAREDITI. Ni pomembno na katerem področju. Jamranje in jadikovanje bi bilo treba zamenjati z AKCIJO, sicer bomo še naprej živeli v zasmrjeni mlakuži, jezni predvsem na župana, ki premalo miga, da bi vetrovi razkadiili smrad. Kako to, da je parola, v slogi je moč, izdihnila prav na sončni strani Gorjancev?

TONI GASPERIČ

Prijeli prevoznika ilegalcev

ŽUPELEVAC - 4. septembra zvečer je osem tujcev ilegalno prestopilo državno mejo, in sicer s pomočjo neznanega sprovajalca peš preko reke Sotle izven naselja Stara vas. Pot so nadaljevali do avtobusne postaje, kjer so jih nato okrog 22.45 v osebni vozili naložila 20-letni S. N. in 20-letni K. L., oba iz Ljubljane. Voznik in voznica sta tujce odpeljala proti Župelevcu, kjer so ju opazili brežiški policisti, nato pa so ju v naselju Črnci ustavili.

O Mehiki

NOVO MESTO - Na mali rotundi študijskega oddelka Knjižnice Mirana Jarca bo danes ob sedmih zvečer potopisno predavanje z diapozitivi o Mehiki. Predavala bo Tina Ban, ki je kot prostovoljka v projektu za zaščito želv pol leta delala med Indijanci in prepotovala Mehiko podolgem in počez.

ZAHVALA

Sporočamo žalostno vest, da je v enainosemdesetem letu umrl naš dragi mož, ata, stari ata, brat in stric

IVAN DERENDA

iz Kočevja

Od njega smo se poslovili v krogu družine, sorodnikov, prijateljev in znancev 12. septembra 2001 na pokopališču v Livoldu. Zahvaljujemo se vsem, ki ste nam izrekli sožalje, pokojnemu darovali sveče in cvetje ter ga pospremili na zadnji poti. Posebej se zahvaljujemo sosedom, zdravniku dr. Nataši Želevskejvi, osebju Nevrološke klinike, dr. Kambičevi in dr. Rotu, tov. Karničniku za poslovilne besede, pevcem, trobentaču in predstavnikom KS Livold. Iskrena hvala tudi vsem, ki boste namesto cvetja svoje prispevke namenili gradnji Onkološkega inštituta.

Vsi njegovi iz Kočevja, Jesenic, Ljubljane, Artič, Arnovih sel, Brezic in z Blance

ZAHVALA

Mnogo prezgodaj nas je v 42. letu zapustila naša draga žena, mamica, snaha, hčerka, sestra, svakinja in nečakinja

ZDENKA GROS

rojena Mislaj

iz Štrita 11 pri Bučki

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem, sosedom in znancem za obiske in tople besede v času bolezni, za ustne in pisne izraze sožalja, darovano cvetje, sveče, denarne prispevke in svete maše. Zahvaljujemo se sodelavcem, sindikatu SDR ter vodstvu DPT Lakirnica Revov za denarno pomoč in izraze sožalja. Iskrena hvala tudi pogrebni službi Blatnik, govornici Anki, pevcem in Jožku za zaigrano Tišino.

Žalujoci: mož Jože, sinova Andrej in Mitja ter ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Sedaj, ko naša dobra mama v grobu spi, ji večna lučka gori, pride črni obleček, ji grob porosti, ko pa sonček posije, se ji rožica razcveti. Solza padla je iz našega očesa nate, mama, da bi te obudila, a smrt močnejša je kosila naokrog in izrgala te iz naših rok.

V 78. letu starosti nas je za vedno zapustila naša draga mama in babica

ANICA CIMERMAN

roj. Jančar

iz Razdrtega 12 pri Šentjerneju

Ob boleči izgubi naše mame se zahvaljujemo sorodnikom in vaščanom, ki ste nam v težkih trenutkih stali ob strani, pokojni darovali cvetje, sveče in za svete maše, nam pa izrazili sožalje. Zahvaljujemo se dr. Slavici Vizec, gospodu župniku za lepo opravljen obred, trobentaču za zaigrano Tišino in pogrebni službi Oklešen. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Vsi njeni

ZAHVALA

Nič ni me strah poslednjega povelja, z roko trdno vzdignil bom svoj križ, bridkost je prag do večnega veselja in smrt je le vstopnica v paradiz. (Ivan Cankar)

Nepričakovano nas je v 72. letu starosti zapustil naš dragi mož, oče, dedek, tast in brat

JOŽE ŽVAB

upokojeni gostilničar z Lokev pri Črnomlju

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste nam v težkih trenutkih stali ob strani, nam izrazili sožalje, pokojnemu darovali cvetje in sveče in ga v tako velikem številu pospremili na zadnji poti. Posebna hvala osebju Intenzivnega oddelka interne bolnišnice Novo mesto, gasilec iz Petrove vasi, pogrebni službi Hiti, pevcem iz Šmihela, vsem govornikom za ganljive besede slovesa, Andreju Matkoviču za zaigrano Tišino, sodelavcem Dolenjske banke, d.d. PE Črnomelj, Igorjevemu sodelavcem in prijateljem, sosedu Kuharjevi, Sonji, Silvi in Anici za pomoč. Posebna zahvala g. župniku, ki je našega moža in očeta tako lepo pospremil v večni dom. Hvala vsem, ki sočustvujete z nami in pokojnega ohranjate v lepem spominu.

Žalujoci: žena Jožica, hčerka Duška in sin Igor z družinama, snaha Polona, vnuki Nina z Andrejem, Uroš, Klemen, Klara, Miha in sestre z družinami

Po nesreči se ji je odprlo

Marica Vidmar iz Velikega Lipja je po težki avtomobilski nesreči začela pisati pesmi

VELIKO LIPJE - Težka avtomobilska nezgoda, ki jo je Marica Vidmar iz Velikega Lipja leta 1997 doživela skupaj s snaho Roziko, ji je spremenila življenje. Po dolgih dnevih ležanja v bolnišnici se ji je "odprlo" in pričela je pisati pesmi.

Marica je vseh šestdeset let preživela v rojstni vasi v Velikem Lipju. Njeno življenje je stakano iz številnih trpkih preizkušenj, saj se je sama skupaj s sestro in materjo prebijala skozi mladostna leta, nato se je dvakrat omožila in obakrat ostala vdova. V oporo so ji le trije otroci in pet vnučkov ter veliko upanja, poguma in ljubezni, med katerimi zavzema svetlo mesto vera.

Nesreča ji je spremenila življenje. Prej je bila plaha in zaprta vase, po nesreči pa je tudi njej posijalo sonce. Svoje občutke in čustva je začela izliti na papir. Pesmi so napisane iz resničnega življenja preprostih ljudi v tem delu Suhe krajine, zato se v njih najdejo skoraj vsi vaščani Lipja in okoliških vasi. Pesmi govorijo tudi o pomembnih dogodkih v njenem življenju, precej pa jih je posvetila tudi materi, kmečkim opravilom in običajem.

"Za pisanje pesmi se moram zbrati, potem vse misli napišem na papir, in to najrajši v nočnem času pa tudi v zgodnjih jutranjih urah," pove Marica, ki ji kot preprostemu kmečkemu dekletu ni bilo usojeno, da bi šla v svet in se izučila, čeprav si je srčno želela postati babica.

Marica je do sedaj napisala več kot 170 pesmi, dolgih in kratkih, veselih pa tudi sila žalostnih. Vse ima

Novi prostori, boljše razmere za delo

STARI TRG PRI LOŽU - "Zelo smo veseli, da je občina pokazala veliko skrb za obnovo šolske infrastrukture, saj tako pomaga ohraniti podeželje. Lani smo v istem času v prizidku šole pridobili šest učilnic in tri kabinete, danes pa v obnovljenem starem delu šole šest novih, svetlih in funkcionalnih učilnic ter štiri kabinete," je zadovoljno ob odprtju pomembne pridobitve povedala ravnateljica OŠ heroja Janeza Hribarja v Starem trgu pri Ložu, Sonja Jozelj. V teku je gradnja tretjega dela šole, kjer bodo pridobili dodatne učilnice za tehnični pouk, glasbeno in likovno vzgojo ter nekaj pomožnih prostorov. Leta 2003, ko bodo pričeli z devetletko, bodo gradnjo šole tudi dokončali. Letos matično in podružnični šoli v ga vasi in Babnem Polju obiskuje 321 otrok, najpomembnejše pa je to, da število otrok pri njih narašča.

M. G.

ZAHVALA

Ne jokajte ob mojem grobu, le tiho k njemu pristopite, spomnite se, kako trpela sem, in večni mir mi zaželite.

Ob boleči izgubi drage žene, mame, tašče, babice, prababice, sestre in tete

MARIJE KREN - MICI

roj. Kozoglav

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem, znancem in vaščanom, ki ste nam v težkih trenutkih stali ob strani, nam izrazili sožalje, pokojni darovali cvetje in sveče, svete maše in za tako številno spremstvo pokojne na zadnji poti. Posebej se zahvaljujemo dr. Koklju in sestri Erni za nesebično pomoč v času bolezni, Domu starejših občanov Novo mesto za skrb in nego, g. župniku za lepo opravljen obred, ge. Cirili Novinec za ganljive besede slovesa, pevcem, izvajalcu Tišine ter pogrebni službi Oklešen. Vsem in vsakemu posebej še enkrat iskrena hvala!

Vsi njeni

GAIN PIKNIK - Člani Kluba Gaia iz vse Slovenije so se v soboto, 8. septembra, zbrali na pikniku na jasi v Dolenjskih Toplicah. Po dobrodošlici in malici je v strokovnem delu srečanja na vprašanja udeležencev, ki so s seboj prinesli problematične rastline, odgovarjal Slavko Zgonec. Nato so se lahko odpravili na pohod po arheološki ali botanični poti (na sliki), opravili pa so tudi izlet v Kočevski Rog na Bazo 20 in kopanje v Dolenjskih Toplicah. Popoldne sta za dobro voljo ves čas skrbela harmonika in skupina Kluba Gaia z zabavnimi in nagradnimi igrami. (Foto: H. Murgelj)

V času od 10. do 16. septembra so v novomeški porodnišnici rodile: Marjeta Cvelbar iz Šmarješih Toplic - Urško, Jožica Tršinar iz Gor. Prekope - Karmen, Irena Mencin iz Drame - Amadejo, Natalija Kotar iz Kočevja - Gajo Nicole, Zdenka Nemanič iz Drašičev - Petro, Lea Kraševac iz Dol. Kronovega - Katjušo, Rosanda Peklar z Blance - Manco, Špela Ferfolja iz Šentjerneja - Mašo, Marija Tkalcic Suštarič z Belčjega Vrha - Leona, Irena Mihelčič iz Črnomlja - Aljaža, Maja Božič iz Gabrja - Nika, Saša Gorše iz Kočevja - Nino, Jožica Banič s Sel pri Zajčnem Vrhu - Davida, Mirjana

Tudija iz Križevske vasi - Simono, Mateja Repovž iz Krmelja - Žana, Zijada Taraniš iz Vavte vasi - Anito, Franciška Simonič iz Drašičev - Nadjo, Melani Čenadi iz Stare Cerkve - Žiga, Marinka Šašek iz Irče vasi - Matejo, Erika Švrt iz Jelš - Jožeta, Melita Matko iz Škocjana - Anžeta, Alenka Ozimek z Vrhtrbnjega - Uroša, Maja Njegač iz Gabrja - Niko, Andreja Šuklje z Dol. Lokvice - Matica, Nevenka Šmajdek iz Velikega Podljbna - Žiga, Lidija Zagorc iz Dol. Vrhpolja - Jožeta in Renata Perko iz Zabrdja - Timoteja.

Iz Novega mesta: Tadeja Selak, Šukljeta 7 - Nino, Marijana Čengija, Džanila Bučarja 22 - Lovra in Alenka Furlan, Smrečnikova 25 - Leilo. *Čestitamo!*

Kdaj kolesarske steze v Dobrepolju ?

DOBREPOLJE - Na pobudo nekaterih svetnikov občine Dobrepolje, predvsem zaradi spremembe strukture prebivalstva, naj bi tudi v tej občini razmišljali o gradnji kolesarske steze, in sicer ob cesti Videm-Kompolje. Temu predlogu nasprotuje župan Anton Jakopič. Meni, da bi bila kolesarska steza ob vseh izdatkih prevelik finančni zalogaj, saj bi morala občina večino zemljišč odkupiti, pridobiti gradbeno dovoljenje in še kaj. Ideja bi bila izvedljiva le na dosedanjih pomožnih javnih poteh na primer ob hribu v Podpeči ali Podgori. Župan še poudarja, da je dolgoročno to zanimiv predlog, vendar so možne druge rešitve v okviru projekta po Poteh dediščine. O morebitni ureditvi kolesarskih stez so se spomladi pogovarjali tudi v Kočevju. Udeleženci na okrogli mizi so izpostavili enake težave kot v Dobrepolju.

ZAHVALA

V 71. letu starosti je odšel k večnemu počitku naš dragi

**ALOJZI
ZUPANČIČ**
iz Vavte vasi 14

Iskrena hvala vsem, ki ste mu med boleznijo pomagali, nam pa v najtežjih trenutkih stali ob strani.

Vsi njegovi

ZAHVALA

V 72. letu starosti nas je mnogo prežgodaj zapustila naša draga mama, stara mama, sestra in tašča

**ANICA
IVANŠEK**
Maline 18, Semič

Ob boleči in nenadomestljivi izgubi se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste pokojno pospremili na zadnji poti, ji podarili cvetje in sveče. Zahvala tudi pevcem za lepo zapete pesmi, gospodu kaplanu za lepo opravljen obred. Vsem skupaj in vsakemu posebej lepa hvala!

Žalujoci: vsi njeni

ZAHVALA

Grenka je praznina, ko odhajajo ljudje, ki so naše življenje. Ostanjejo njihovi nasmehi, sledi njihovih korakov, drhtenja njihovih sanj...

V 77. letu starosti se je poslovil naš dragi oče

**FRANC
BERKOPEC**
iz Vavte vasi

Iskrena hvala vsem, ki ste mu izkazovali pozornost v času, ko jo je najbolj potreboval. Hvala tudi vsem, ki ste se od njega poslovili in z nami delili žalost.

Žalujoci: sinovi z družinami in ostalo sorodstvo

ZAHVALA

V 92. letu starosti nas je zapustila naša mama, babica, prababica, praprababica in teta

**MARIJA
BUKOVEC**
roj. Mirtič
Gor. Mraševo 2

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste kakorkoli pomagali, pokojno pospremili na zadnji poti in ji darovali sveče in cvetje. Zahvaljujemo se tudi g. župniku za lepo opravljen obred, pevcem in pogrebni službi Komunale.

Za njo žalujejo: vsi njeni

ZAHVALA

V 92. letu starosti nas je zapustil dragi oče, tast, dedek, pradedek in stric

JOŽE URBIČ
s Čilpaha 7 pri Trebelnem

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, znancem, vaščanom in sosedom za izraze sožalja, podarjeno cvetje, sveče in svete maše. Posebna zahvala kolektivu Slovenskih železnic Novo mesto, pogrebni službi Blatnik, pevcem in gospodu župniku za lepo opravljen obred.

Žalujoci: sinovi Jože, France in Karel z družinami ter ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Mrak spodrinil je svetlobo, v dušo vsadil je tesnobo.

V 25. letu starosti nas je mnogo prežgodaj zapustil naš dragi sin, brat in stric

RUDI DRENIK

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste nam v težkih trenutkih stali ob strani, nam izrazili sožalje, pokojnemu darovali cvetje in sveče, nudili pomoč ter spremstvo na njegovi zadnji poti. Posebno pa izrekamo zahvalo g. župniku, cerkvenim pevcem, sosedom, vaščanom, kolektivu Koračin, delavcem Dekopa, sorodnikom, prijateljem. Vsem njegovim prijateljem pa posebej hvala in še enkrat iskrena hvala!

Žalujoci: vsi njegovi

ZAHVALA

V 76. letu starosti nas je nenađoma zapustil dragi mož, oče in stari oče

**MARTIN
LISEC**
iz Dragoš 2

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem in znancem za izraze sožalja, podarjeno cvetje in sveče ter spremstvo na zadnji poti. Iskrena zahvala g. župniku iz Metlike in g. župniku iz Podzemlja za lepo opravljen obred in molitve. Hvala pevkam iz Črnomlja, podjetju Danfoss compressors iz Črnomlja, pogrebni službi, g. Maleriju in g. Piškuriču. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoci: vsi njegovi

ZAHVALA

*Tiho si odšel...
Le srce in duša vesta,
kako boli,
ko te več med nami ni.*

V 70. letu starosti nas je nepričakovano zapustil naš dragi mož, oče, dedi, brat in tast

ANTON VIVODA
iz Metlike, Vinogradniška 8

Ob boleči in prerani izgubi se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem, nekdanjim sodelavcem in znancem za izraze sožalja, besede tolažbe, darovano cvetje in sveče ter tako številno spremstvo na zadnji poti. Posebno se zahvaljujemo osebju ZD Metlika, obema govornikom za poslovljene besede, gasilcem PGD Metlika za spremstvo in zadnji pozdrav, pevcem, župniku ter pogrebni službi Piškurič za organizacijo pogreba.

Žalujoci: vsi njegovi

ZAHVALA

V 80. letu starosti se je iztekla življenjska pot naše drage mame, stare mame in tašče

NEŽE JUDEŽ
iz Prapreč pri Šentjerneju 2

Iskrena zahvala vsem, ki ste v teh težkih trenutkih sočustvovali z nami, nam izrazili sožalje, pokojni darovali cvetje, sveče in svete maše ter s toplimi besedami in lepim petjem pripomogli h ganljivemu in svečanemu slovesu od naše mame.

Vsi njeni

ZAHVALA

Ob smrti naše drage sestre, tete in svakinje

**MICI
KASTREVC**
iz Hrušice 20

Hvala vsem, ki ste jo spremljali na zadnji poti, g. župniku Ediju Ebru za pogrebni obred, sv. mašo in lepo izbrane besede slovesa. Hvala sorodnikom, prijateljem, vaščanom ter vsem za izraze sožalja, podarjene sv. maše, cvetje in sveče. Hvala šmihelskim pevcem, pogrebni službi Oklešen ter vsem, ki ste zanj molili in jo počastili z lepo mislijo.

Vsi njeni

ZAHVALA

V 82. letu starosti nas je zapustila teta

**MARIJA
GORŠE - MICI**
s Krke 59

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste pokojno pospremili na zadnjo pot. Posebno se zahvaljujemo osebju Doma starejših občanov za nego in skrb, g. patru za lepo opravljen obred, pogrebni službi in vaščanom (sosedom) za cvetje in izraze sožalja. Še enkrat iskrena hvala!

Žalujoci: Roman, Marina, Helena

tedenski koledar

Četrtek, 20. septembra - Svetlana Petek, 21. septembra - Matej Sobota, 22. septembra - Mavricij Nedelja, 23. septembra - Slavojko Ponedeljek, 24. septembra - Nada Torek, 25. septembra - Gojmir Sreda, 26. septembra - Justina

Lunine mene

24. septembra ob 11.31 - prvi krajec

kino

BREŽICE: Od 20. do 23.9. (ob 17.30) Cesarjeva nova podoba. 20. in 21.9. (ob 19. uri) ter od 22. do 24.9. (ob 21. uri) Drakula. 20.9. (ob 21. uri) ter 22. in 23.9. (ob 19. uri) Cukr&popr. 21.9. (ob 21. uri) Hitri in drzni. 26.9. (ob 20.30) Hanibal.

MALE OGLASE

sprejemamo osebno, po pošti in na telefonsko številko
07/39 30 512

Izven delovnega časa lahko mali oglas oddate na avtomatski telefonski odzivnik.

OSMR TNICE in ZAHVALE

sprejemamo osebno, po pošti in na faks številko
07/39 30 540

Male oglase, osmrtnice in zahvale sprejemamo tudi po elektronski pošti na naslov:
info@dol-list.si

Male oglase brezplačno ponovimo na internetni strani Dolenjskega lista na naslovu:
http://www.dol-list.si

KUPIM

TRAKTOR 4 x 4, star okoli 10 let, Univerzal ali Store, kupim. ☎ (07)30 83 147. 2027

MOTORNA VOZILA

TWINGO, letnik 12/98, bel, prva lastnica, kot nov, in skuter Italjet formula 50 race, letnik 1997, zelen, prodam. ☎ (041)628-851. 1234
PEUGEOT 405 i lux, letnik 1990, kovinsko temnosiv, dodatna oprema, lepo ohranjen, ugodno prodam. ☎ (041)740-747. 1989

PREPIS VOZIL
041/546-159

FORD FIESTO 1.1 CLX, letnik 1991, registrirano do 9/02, prodam. ☎ (031)366-492.
CLIO 1.2 RN, letnik 1998, prodam. ☎ (041)358-497. 2016

PREKLICI

FRANC KOCIAN, Zagrad 3, Škocjan, zahtevam, da Janez Povše, Zagrad 14, javno prokličje laži, ki jih širi o meni, sicer ga bom sodelno preganjal. 2032

POSEST

V NOVO MESTU prodamo 250 m² poslovnega prostora s hišo (okoli 206 m²), odlična lokacija ob glavni cesti in reki Krki, na parceli 1649 m². ☎ (07)33 22 933. 2040

VINOGRAD s kletjo v okolici Sevnice prodam. ☎ (041)913-046. 1990
ZAZIDILJIVO PARCELO v Berčeah pri Metliki ugodno prodam. ☎ (041)690-092.

PRODAJ

KAMEN, pohorski lomljenec, siv, za oblaganje in urejanje okolice, prodam. ☎ (041)842-609. 1980

LESENE vinske sode (eden 360-l, dva po 500-l, eden 580-l) in hrastovo kad, 1000-l, prodam. ☎ (07)30 75 389. 1988

MEŠANO grozdje prodam. ☎ (07)30 82 386 ali (041)799 103. 1992

BELO in rdeče grozdje prodam. ☎ (03)580-42-93. 1993

KAMEN ŠKRILJAVEC sive in sivo-rjave barve prodam. Možna dostava. ☎ (031)745-894. 1995

POLIESTRSKI SILOŠ, 90 m², stroj za izdelavo betonskih cevi in rotacijski mešalec prodam. ☎ (07)49 26 605. 1996

SUHA mešana drva in 2 telički, stari 1 teden, prodam. ☎ (07)30 45 142. 1999

10 M suhih bukovih drv in 80 litrov žganja prodam. ☎ (07)30 83 033 ali (041)555-680.

ČRPALKO za škropljenje (priključek za Muto), krožno žago s trifaznim motorjem, peč za centralno kurjavo Feroterm, na trda goriva, malo rabljeno, prodam. ☎ (041)227-677. 1995

HLEVSKI gnoj prodam. ☎ (07)30 89 708. 1995

MEŠANO grozdje prodam. ☎ (07)30 71 561. 1995

HLEVSKI gnoj prodam. ☎ (07)30 89 708. 1995

STARINSKI PREDALNIK, omaro, ogledalo, komodo, marajno, oblažene stole in klopi prodam. ☎ (041)248-646. 2017

GROZDJE za cviček prodam. ☎ (07)30 81 302. 2019

MODRO frankinjo prodam. ☎ (07)30 75 298. 2021

10 M mešanih drv, okrasni kozolček, smrekove deske, 2,5 cm, 5 cm in 8 cm in hrastove, 8 cm, prodam. ☎ (07)30 68 203. 2025

ČRNO GROZDJE v Metliki prodam. ☎ (041)692-561 ali (07)30 59 405. 2035

POČITNIŠKO PRIKOLICO (2+1), letnik 1980, prodam za 180.000 SIT. ☎ (031)247-044. 2037

BUKOVA DRVA prodam. Možnost razžaganja in prevoza. ☎ (07)30 53 904. 2042

BUKOVA razžagana drva ter travno silažo, 50 m², prodam. ☎ (07)30 83 227. 2044

GRADBENI LES (vezane plošče, bankine in punte - solenga), prodam. ☎ (041)791-468. 2046

INOX CISTERNE za vino, belo vino. Kliči po 15. uri. ☎ (041)422120. 1820

SUHA bukovna drva, metrska, prodam. ☎ (07)346 30 82 ali (031)706-348. 1998

DRVA bukovna, kalana, lahko tudi razžagana, z dostavo na dom, prodam. ☎ (041)693-219. 1998

HRASTOV SOD, 200-litrski, malo rabljen, ugodno prodam. ☎ (07)30 89 290. 2031

BRIKETE ZA KURJAVO zelo ugodno prodam. ☎ (07)3847 506. ☎ (07)3847 507. 2047

HRASTOVE SODE, 2 x 300-l in 200-l, prodam. ☎ (07)30 44 790. 2001

RAZNO

DOMAČE PECIVO po ugodnih cenah (piskoti, potice, pecivo, torte). Dostava brezplačna. ☎ (07)3073 083, (041)746 330, Slaščičarstvo Rogliček, Gornje Kronovo 8, Otočec. 1753

Odkupujemo grozdje sort za CVIČEK po dnevnih cenah z našim prevozom.
Vinogradništvo Cvelbar Alojz, s.p., Sevnica 1, 8000 Novo mesto.
Tel.: 30-75-633, GSM: 031/628-947 in 041/628-947

ROLETARSTVO
BAYER
Bayer Aleksander, s.p., Stopiče 37 a
07/30 80 210
040/202 868

GOTOVINSKA POSOJILA

MEDIAFIN, d.o.o., Dunajska 21, Ljubljana

Novo mesto:
041/538-235

delovni čas:
vsak dan non-stop

REALIZACIJA
TAKOJ !!!

07/33-24-945

Garancija: - avtomobili
- plačilne kartice - pokojnina
- osebni dohodek - nepremičnine

GOTOVINA TAKOJ

Pon-čet: 9.00-17.00, pet: 9.00-12.00
GOLDINVEST, d.o.o., Glavni trg 14, Novo mesto

mizerstvo
Jože Zupančič s.p.
Sevnica 12a, 8000 Novo mesto

• lesena okna in vrata po naročilu
• suhomontažna obnova oken in vrat
• panoramske stene
• vhodna vrata in vrata za zidanice

Telefon: 07/30-99-262
GSM: 041/682-512

DEŽURNE TRGOVINE

Mercator Dolenjska, d.d. Livada 8, Novo mesto

ob sobotah: od 7. do 13. ure: vse živilske prodajalne

• od 8. do 20. ure: Hipermarket Cikava

ob nedeljah: od 8. do 12. ure: Hipermarket Cikava

• od 8. do 11. ure: PC Ločna, Market Drska, Market Smrečnikova, PC Kandijška

Kmetijska zadruga Krka, z.o.o.

ob nedeljah: od 7. do 12. ure: ZNC

• od 7. do 11. ure: Samopostrežba Mima Peč

• od 8. do 11. ure: samopostrežbe Brusnice, Straža (vsako drugo nedeljo), Dol. Toplice, Škocjan

• od 8. do 11. ure: samopostrežba Bršljin

HITRO IZPLAČILO gotovine z nizko provizijo pri prodaji delnic, ki kotirajo na Ljubljanski borzi, nudimo. BPH Medveše Pušnik, d.d., Ljubljana, poslovalnica Mercator center Novo mesto. ☎ (07)393 02 62. 1919

ČISTIM in likam na vašem domu. Sem hitra in natančna. ☎ (031)577-629. 1991

ODDAMO V NAJEM poslovni prostor, primeren za gostinsko ali drugo dejavnost, s parkirnim prostorom. V pisni ponudbi do 20.9.2001 navedite namen in obseg dejavnosti ter najvišji ponujeni znesek. Radioklub Prekopa, 8311 Kostanjevica na Krki. 2000

GOSTINSKI LOKAL v centru Sevnice oddam v najem. ☎ (07)814-06 45, od 8. do 12. ure in od 18. do 21. ure. 2006

CVETLIČARNO v obratovanju v Šentjernej oddam v najem. ☎ (07)30 82 135. 2023

POMOČ na domu nudim. ☎ (07)33 41 333. 2000

GRADITELJI! Po konkurenčnih cenah in kakovostno izdelujemo strojne tlake, strojne omete in termo fasade. ☎ (031)623-000. 2047

HLADILNIKE, zamrzovalne skrinje in omare vseh znamk popravljamo na domu. Menjamo tudi izolacijo na skrinjah, če puščajo vodo. ☎ (041)414-078. 2047

SLUŽBO DOBI

KUHARJA in natakara z izkušnjami zaposlimo v gostilni Bučar, Šmihel 14, Novo mesto. ☎ (041)46 20 33. 2002

AVTO-BH, d.o.o.

Podbevska 6 a, 8000 Novo mesto za vas opravlja:

• knjigovodske storitve
• vodenje računovodstva

Oglasite se na sedežu podjetja ali pokličite na tel.: 07/393-04-60.

V Restoraciji SILVESTER, Raka 113, zaposlimo NATAKARJA(-ICO). Dodatna ugodnost: stanovanje. Pisne prijave z življenjepisom pričakujemo do 25.9.2001 na naslov: KOPROS, d.o.o., Cirje 6, 8274 RAKA. Informacije na tel. št. 07/475-70-10.

Čistilko z delovnimi izkušnjami in lastnim prevozom zaposlimo za čiščenje poslovnih prostorov v Novem mestu. Ponudbe v zaprti ovojnici pošljite v oglasno službo Dolenjskega lista pod šifro "Čistilka".

Zaposlimo delavca v skladišču. Inf. 041/812-926.

VISOKA ŠOLA ZA UPRAVLJANJE IN POSLOVANJE NOVO MESTO objavlja prosto delovno mesto računovodje

s polnim delovnim časom za nedoločen čas.

Pogoji:

Visoka izobrazba ekonomske smeri, 5 let delovnih izkušenj na delovnem mestu računovodje, trimesečno poskusno delo.

Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljite v 8 dneh po objavi na naslov: Visoka šola za upravljanje in poslovanje Novo mesto, Na Loko 2, p.p. 51, 8000 Novo mesto.

IA, d.o.o., Ul. 24. junija 23, 1231 Lj.-Črnuče, zaradi razširitve dejavnosti zaposli 2 trgovca (-ki) v trgovini v Kočevju in Metliki. Pogoji: končana trgovska šola. Kandidati naj oddajo svoje vloge v 8 dneh po objavi na zgoraj navedeni naslov. 1994

KUHARICO in NATAKARICO zaposlimo v novomeški okrepčevalnici Caffè de Paris. ☎ 07/33 22 765 ali 041/628 385. 2003

COMMEX service group, d.o.o., Novo mesto, redno zaposlimo več čistilec na terenu in čistilk. ☎ (031)790-622. 2013

VOZNIKA za mednarodni promet na Zahodu zaposlim. ☎ (041)663-728. Eco plin, Drago Zadel, s.p., Zabej 15, Ivančna Gorica. 2020

VNOVEM LOKALU v Novem mestu zaposlimo picopeka in dve natakari, lahko sta študentki. ☎ (041)636-636, Total, d.o.o., Novo mesto, Pod Trško goro 96. 2038

MIZARJA in pomožnega delavca zaposlimo. Miklič Anton, s.p., Šranga 43, Mirna Peč, ☎ (041)637-114 ali (07)30 78 066. 2039

V GOSTILNI MEGLIČ v Trebnjem zaposlimo natakario in pripravnico. ☎ (07)30 44 551 ali (041)648-631. 2043

OSEBE z moralnimi vrednotami, aktivne in samozavestne, zaposlimo za nekaj ur dnevno. Stimulativno plačilo ter možnost napredovanja. ☎ (07)33 78 910, Prešernova družba, d.d., Ljubljanska 26, Novo mesto. 2045

SLUŽBO IŠČE

DRUŽINA išče kakršnokoli delo na domu. ☎ (07)33 41 538, zjutraj ali pozno popoldan.

STANOVANJA

DVEMA ŠTUDENTKAMA nudim bivanje v centru Ljubljane. ☎ (07)33 28 652. 2029

MESARSTVO KRUSIČ

Bezenškova 11, 1000 Ljubljana
tel.: 01/540-37-42

PO NAJVIŠJIH CENAH ODKUPUJEMO
ŽREBETA IN KONJE.

ROK PLAČILA 15 DNI!

tel.: 041/653-525, 041/644-711, 041-755-848

OPREMLJENO enosobno stanovanje v centru Novega mesta oddam urejeni ženski. Ponudbe pod šifro: Center. 2026

2-SOBNO STANOVANJE v Kočevju, veliko 78 m², prodam ali zamenjam za enakovredno v Novem mestu. Možnost kredita, ostalo po dogovoru. ☎ 041/730-151.

DVOSOBNO STANOVANJE, 60m², CK, KATV, prvo nadstropje, dvigalo, na Seidlovi c. 22, prodam. ☎ (041)710069.

ŽIVALI

SPREJEMAMO naročila za bele kilogramske piščance. Ob delavnikih pa lahko dobite enoletne kokoši, mlade jarkice in purane. ☎ (07)8189 710, ☎ (07)8189 711, Metelko Hudo Brezje 16, Studenec. 1650

KRAVO SIVKO, po drugem teletu, in cisterne, 2200-litrsko, za gnojekvo, prodam. ☎ (031)791-380. 2008

TELIČKA - bikica sivca, starega 10 dni, prodam. ☎ (07)30 87 412. 2010

NESNICE, mlade, hixex, rjave in grahaste, pred nesnostjo, opravljene vsa cepljenja, prodajamo po ugodnih cenah. Naročite jih lahko pri Jožetu Zupančiču, Otovec, Črnomelj, ☎ (07)3052 806, v gostilni Krulce, Mostec, Dobova, ☎ (07)4967 587, in pri Dušanu Sajovcu, Vavta vas, ☎ (07)3084 111.

RJAVE JARKICE pred nesnostjo prodajamo. Humeč, Laze 21, ☎ (07)30 67 108. 1987

TELIČKO SIVKO, staro 14 dni, prodam. ☎ (07)30 45 876. 2003

ZAJCE proste reje in polhovo mast prodam. ☎ (031)580-939. 2007

3 PRAŠICE po 150 kg prodam. Možen zakol ali polovice. ☎ (07)33 24 625. 2012

BREJE pašne telice simentalke (možna izbira) in prašiča, težkega cca 120 kg, prodam. ☎ (07)49 75 471 ali (031)306-012. 2015

2 BIKCA frizijca, stara 10 dni, in kravo, sivo, brejo 8 mesecev, prodam. ☎ (07)30 78 273. 1994

TEŽKE bele kokoši in rjave jarkice pred nesnostjo prodam. Ramovš, Šentrupert, ☎ (07)30 40 189 ali (041)542-756. 2028

PODARIM 6-mesečnega psa, mešanca med nemškim in belgijskim ovčarjem. ☎ (031)507-236. 2030

KRAVO SIMENTALKO, brejo 6 mesecev, prodam. ☎ (07)30 75 183. 2034

10 DNI starega telička in 2 prevozna bazena za mleko, 200 in 370-litrsko, prodam. ☎ (07)30 84 247. 2036

ČRNO-BELE BIKKE, stare 7 dni, prodam. ☎ (07)30 83 358. 2041

KOZJO DRUŽINO ugodno prodam. Sestavljajo jo kozel in 4 koze. Živali so povprečno stare 2 do 3 leta. ☎ (07)30 66 259 ali (041)278-146. 2046

salon za pse
Budja - Ul. talcev 12 - Novo mesto
☎ 07/33 24 377

DOLENJSKI LIST

Št. 38 (2717), leto LII • Novo mesto, četrtek, 20. septembra 2001 • Naklada 15.969 izvodov

Izdajatelj: Dolenjski list Novo mesto, d.o.o.

Naslov: Dolenjski list, Germova ulica 4, 8000 Novo mesto, p.p. 212

Direktor: Drago Rustja

Uredništvo: Jožica Dornič (odgovorna urednica), Andrej Bartelj, Mirjam Bezek-Jakše, Breda Dušič Gornik, Tanja Jakše Gazvoda, Mojca Leskovšek-Svete, Martin Luzar, Milan Markelj, Lidija Murn, Pavel Perc, Igor Vidmar in Mojca Znidaršič

Izhaja ob četrtnih. Cena izdava v kolportuži 240 tolarjev; naročnina za 26 izvodov v 2. polletju 5.980 tolarjev, za upokojenca 5.382 tolarjev, za pravne osebe 11.960 tolarjev; za tujino letno 70 evrov oz. druga valuta v tej vrednosti. V ceni kolportážnega izdava oz. naročnini je upoštevan 8-odst. DDV.

Naročila in pisne odpovedi sprejemamo samo s prvo številko v mesecu. Oglasi: Cena 1 cm v stolpcu za oglas (in mali oglas pravnih oseb) 3.100 tolarjev (v barvi 3.300 tolarjev), na prvi ali zadnji strani 6.200 tolarjev (v barvi 6.600 tolarjev); za razpis 3.700 tolarjev. V ceni oglasa oz. razpisa ni upoštevan 19-odst. DDV. Mali oglas do deset besed 2.000 tolarjev, vsaka nadaljnja beseda 200 tolarjev. V ceni malega oglasa je upoštevan 19-odst. DDV.

Poslovni račun pri Dolenjski banki, d.d., Novo mesto: 11970-001425175 (tolarski); 970-7100-4405/9 (devizni)

Telefoni: tajnica 07/39 30 500, direktor 39 30 502, odgovorna urednica 39 30 528, propagandna služba 39 30 514, naročniška služba 39 30 508 in 39 30 510, mali oglasi in osmrtnice 39 30 512, računovodstvo 39 30 504 in 39 30 506

Telefaks: 07/39 30 540

Elektronska pošta: info@dol-list.si

Internet: http://www.dol-list.si

Računalniški prelom in filmi: Dolenjski list Novo mesto, d.o.o.

**DOLENJSKA
BANKA**

NEZAMUDNO IN HITRO PORAVNAVANJE OBVEZNOSTI

Plačati bi morali šop položnic, pa ne utegnete v banko. Zato ste slabe volje. Po nepotrebnem, še zlasti če imate odprt tekoči račun pri Dolenjski banki. Pri njej lahko obveznosti poravnate hitro in nezamudno, ne da bi se morali ob mesecu oglašiti v bančni poslovalnici.

Izbirate lahko med poravnavanjem:

- s trajnim nalogom,
- s telefonsko storitvijo TEL100,
- s pismom zaupanja,
- pri bančnem avtomatu,
- s storitvijo Klik NLB prek računalnika.

Če se odločite za plačevanje s **trajnim nalogom**, Vam bo banka, ko jo boste za to pooblastili, v dogovorjenih rokih obveznosti redno poravnavala.

S telefonskim klicem boste prek storitve **TEL100** poskrbeli, da bodo računi pravočasno poravnani iz sredstev na vašem tekočem računu. Zaradi posebnega varnostnega sistema, dopolnjenega z identifikacijsko kartico, osebno številko in PIN-om bo vaše naročilo dostopno le tistemu, ki mu je namenjeno: uslužbencu banke.

Pismo zaupanja je storitev, pri kateri imetniki tekočega računa izpolnjene položnice oddaste v posebni kuverti v banki, ob tem pa navedete podatke o računu, s katerega bodo obveznosti pokrite. Kuverto nato enostavno oddate bančnemu delavcu ali vstavite v poseben nabiralnik v poslovalnici banke.

Vsestranski **bančni avtomat** vam tudi omogoča pravočasno plačevanje položnic. Ko izberete to opcijo na bankomatu, dobite posebno kuverto, v katero vstavite plačilne naloge, jo zalepite in vložite v posebno režo na bančnem avtomatu.

Klik NLB pa je storitev, ki vam s posebno zaščito omogoči varno poravnavanje obveznosti kar prek računalnika.

Po telefonu in z računalnikom lahko pri Dolenjski banki opravljate tudi druge negotovinske bančne storitve, ali pa izveste več o bančni ponudbi.

Podrobneje vas bodo z vsemi novostmi sodobnega bančnega poslovanja seznanili v vaši enoti Dolenjske banke. Vredno jih je vprašati in si prihraniti čas, slabo voljo in denar.

Prodajni center podov
PCP PUREBER
PARKETARSTVO
Foersterjeva 10, Novo mesto

MANA
turistična agencija
Novo mesto, Kandijška 9
07/33 21 115, 33 25 477
agencija turistična
MANA

Gostilna oook
GOSTILNA - PRENOČIŠČA
☎ 07/30-85-603
RATEŽ
pri Novem mestu

PETROL, Slovenska naftna družba d.d., Ljubljana
Sektor pravne zadeve
Služba za upravljanje z nepremičninami

INFORMATIVNO ZBIranJE PONUDB ZA PRODAJO NEZAZIDANEGA ZEMLJIŠČA V NOvem MESTU

V Novem mestu prodamo nezazidano stavbno zemljišče v izmeri **3.699 m²**, ki se nahaja v ureditveni enoti P 6, "Bršljin". Izhodiščna cena znaša **226.000.000,00 SIT**. Davek na promet nepremičnin plača kupec.

Pisna ponudba mora vsebovati ponujeno kupnino za zemljišče, kratek opis predvidene dejavnosti in rok za pričetek gradnje oz. poslovanja.

Zemljišča ne bomo prodali ponudniku za opravljanje konkurenčne dejavnosti družbi Petrol d.d., Ljubljana. Pisne ponudbe pošljite priporočeno v 30 dneh po objavi na naslov:

Petrol d.d., Ljubljana, Sektor pravne zadeve, 1527 Ljubljana, z navedbo: "ponudba za nakup nepremičnine".

Kontaktna oseba je **g. Milan Zupanec**, tel. št.: 01 47 14 337, ki ima tudi dodatne informacije.

O izboru bodo ponudniki pisno obveščeni v 30 dneh po roku, določenem za zbiranje ponudb. Pridržujemo si pravico, da ne izberemo nobenega ponudnika.

Uprava družbe Petrol d.d., Ljubljana

PETROL

VSak NASMEH IMA SVOJ RAZLOG

Prvi: nadgradnja v ISDN, brezvrvični telefon Eurit 133, dodatna slušalka s polnilcem in ISDN modem.
Drugi: cena **39.900 SIT** za paket je resnično ugodna, pa še to je mogoče plačati v desetih obrokih brez obresti.
Tretji: 100 brezplačnih ur interneta.

Tris nasmehov lahko zagreni le ena slaba novica:
ISDN paket Tris bo na voljo samo do odprodaje omejene zaloge!

080 8000
www.telekom.si

Temelj digitalnih komunikacij
ISDN
Telekom Slovenije

Vpisuje v celoletno šolo
juda in samoobrambe
V Športni dvorani Leona Štuklja, ob ponedeljkih in sredah med 17.30 in 20.30.
041 422-666, www.bushido.dvojka.com

Papilot

CENTER ZA POMOČ ŽRTVAM KAZNIVIH DEJANJ
VAM JE NA VOLJO VSAK DAN V TEDNU 24 UR NA DAN.

Če ste bili žrtev kateregakoli kaznivega dejanja (rop, tatvina, spolni napad, ogrožanje varnosti), če se nad vami izvaja nasilje (fizično, psihično, spolno), če ne vidite poti iz situacije, v kateri se počutite kot žrtev, ne glede na to, ali je storilec znana, neznana oseba ali institucija:

POIŠČITE POMOČ!

Prijazne svetovalke so vam na voljo po telefonu ali osebno. Vse kar morate storiti, je da pokličete telefonsko številko ali se oglasite osebno na centru.

☎ 07/33-74-030, Florjanov trg 2, Novo mesto
☎ 07/49-93-576, Černelčeva 3a, Brežice

ZVEDELI BOSTE VSE, KAR VAS ZANIMA.
POMOČ JE ZAUPNA IN BREZPLAČNA!

Neodplačna objava

CIK Trebnje
vabi k vpisu

CENTER ZA IZOBRAŽEVANJE IN KULTURO TREBNJE

VISOKA POSLOVNA ŠOLA – študij na daljavo
(v sodelovanju z Ekonomsko fakulteto Ljubljana)
vpis: 24. septembra 2001 ob 15.00.

Še je možen vpis v ostale
programe poklicnih in srednjih šol!

Informacije in prijave:
CIK Trebnje, 8210 Trebnje, Kidričeva 2, 07/34-82-100, 34-82-104,
vsak delovnik od 8.00 do 17.00, ob petkih do 16.00.

LERAN

Novo mesto, Lebanova 24
http://www.leran.si
e-mail: leran@siol.net
telefon: 07/33 79 940
07/33 79 941
faks: 07/33 22 282
mobitel: 041/633 553

Prodamo:

- **HIŠE:** v Bojani vasi, na Bučki, v Črnomlju, Dol. Ponikvah (pri Trebnjem), Jagodniku, Krškem, Metiki, Mokronogu, na Mirni, v Novem mestu (in okolici), v Grobljah, Straži, Škocjanu, Žužemberku, Gabrijelah, na Otočcu, Dvoru, Uršnih selih
- **STANOVANJA:** v Krškem, Novem mestu, Straži, Črnomlju, Ljubljani (enoinpol- in 2-sobna)
- **APARTMAJE:** več novih enot v Šmarjskih Toplicah

- **VIKENDI (zidanice):** v Dol. Kotu pri Dvoru, Semiču, na Uršnih selih, Ljubnu, Kartaljevem
- **STAVBNA ZEMLJIŠČA:** nad Tuševim Dolom, v Sentrupertu (okolica), Šentjerneju (Gor. Vrhpolje), Straži, Novem mestu, na Ratežu
- **POSLOVNE OBJEKTE IN PROSTORE:** v Črnomlju (diskoteka), Novem mestu (Glavni trg, Novi trg, Germova, Dilančeva, Bršljin - Rialto, Hedera)
- **POSLOVNO-STANOVANJSKE OBJEKTE V OBROTAVANJU:** v Dol. Vrhpolju (gostilna), Vavi vasi (pizzerija)
- **KMETIJE:** v Praprečah pri Šentjerneju, Šentrupertu (okolica), v Beli krajini (6 km od Črnomlja)

Oddamo:

- poslovne prostore in stanovanja v Novem mestu

Oglasite se na sedežu podjetja ali nas pokličite.

Poleg kegljišča
na Germovi 6
v Novem mestu
posluje

NAD JEZOM

Postregli vas bodo s:

- picami
- hamburgerjem
- giricami
- pomfritom
- sladoledom
- ledeno kavo
- sadnimi kupami

in raznovrstnimi pijačami.

☎ 07/ 33 21 878
Vabljeni!

TRGOVINA DOMCOLORS
STANISLAV DOLNICAČ, S.P.
☎ 33 16 175
VHOD HALA B1

AKCIJA

PRI ENKRATNEM NAKUPU ZA GOTOVINO NAD 15.000,- SIT ALI Z PLAČILNIMI KARTICAMI NAD 30.000,- SIT 5% POPUSTA v septembru in oktobru

DO VITKOSTI BREZ DIETE

MATIK

1. in 2. v mesecu
imajo upokojenci
10% popust
na vse izdelke

NA VARNOST V MESSICU
SEPTEMBRU 10% POPUST

To je moje mesto!

t-market
TEOL, T-market, BTC, Ljubljanska 27, NM
Telefon: 07/ 33 16 116; Fax: 07/ 33 16 156

damtoed

UNIVERZALNI PRALNI PRAŠEK ZA PRANJE PERILA

30°C, 60°C, 95°C

kapljica čistoče

NOVA

Branko Premelč

Čeprav politika se tako jasno pove, da je kmetijstvo zanjo manj pomembno in da je kmetov že tako preveč, Branko Premelč verjame v trdno voljo kmečkih ljudi. Tudi v boljše čase za kmetijstvo, ki pa bodo, kot pravi, še vedno na nižji ravni kot za druge ljudi. Verjame tudi v prihodnost zadrug, ki so v težkih časih še nujnejša opora kmetom. Drugačno razmišljanje bi bilo tudi čudno, saj je navsezadnje direktor novomeške Kmetijske zadruge Krka, največje slovenske zadruge.

Prav nič pa ni nenavadnega v tem, da je na čelu zadruge in ne morda kakšnega drugega podjetja, kajti zrasel je ob zadrugiškem duhu, saj je bil njegov oče, znani Bizeljanec Franc Premelč, zadrugičnik - pozneje tudi zaposlen v zadrugi - ki še danes kmetuje na Bizeljskem. Morda je bila pot zato na višjo agronomsko šolo v Mariboru kar samoumevna, nato pa je prišla tudi služba, že kar prva povezana z zadrugištvom. Premelč je bil vodja kooperacije pri Slovini Bizeljsko Brežice, pred pol stoletja pa se je začela njegova resna zveza z novomeško kmetijsko zadrugo.

Izšolal se je na smeri za sadjarstvo in vinogradništvo, nato delal kot vodja proizvodne enote, kjer se je srečal z živinorejo in poljedelstvom, nakar je postal vodja in direktor tovarne krmil, predsedal v zadrugi komercialno in pred šestimi leti, ko se je upokojil njegov predhodnik, postal direktor

zadruga. Našteto priča, da mu pridobivanje novih znanj ni tuje, nasprotno, to je zanj izziv. Ko se je ponudila priložnost, da dobi nekaj znanja na enem mestu, se je vpisal v novomeško poslovno šolo. Kot sam pravi, je odnesel od tam veliko znanja, kar je bil njegov cilj, še vedno pa samemu sebi dolguje diplomu.

Morda bo zdaj našel več časa zanj, ko si je skupaj s številnimi sodelavci in zadrugičniki pošteno oddahnil. Zaključili so namreč eno največjih naložb v zgodovini novomeške zadruge, za katero je bilo v današnjih razmerah potrebno kar precej poguma. Najtežja je bila odločitev, še posebej zato, ker je bilo o pomembnosti naložbe treba prepričati nadzorni svet in še občini zbor zadrugičnikov. Zadruga vendarle deluje drugače kot druge gospodarske družbe, veliko je soodločanja, zato je njeno vodenje lahko tudi poseben izziv.

Je bila odločitev prava? Branko Premelč pravi, da zdaj, po dobrih odzivih, trdno verjame, da je. Prepričan je, da je osebna nota tisto, zaradi česar bodo kupci prihajali k njim: človeška toplota, nasvet, razlaga, nasmeh. "Nasmeha delavcem ne moreš vsiliti. Naši so bili ob otvoritvi na smrt utrujeni, vendar verjamem, da so sprejeli naložbo za svojo in že komaj čakali, da se začne."

Zadnje čase le še redkokdaj zaide v zeleno lovsko družino. Zaveda se, da preveč redko odloži svoje delo in direktorstvo, čeprav bi moral zaradi sebe in svoje družine. Kadarkoli le utegne, se odpelje na očetovo kmetijo, kjer pomaga pri delu in v njem dobi nove moči. Že zeno pa se večkrat odpelje tudi k njenim in Primorsk.

V govoru ob otvoritvi nakupovalnega centra se je zahvalil tudi tistim, ki so pripomogli, da se je naložba začela dve leti pozneje, in pokazal, da ima rad odkrito besedo. "Tako vedno več, pri čem si, in nimam skritih sovražnikov," meni.

BREDA DUŠIČ GORNIK

Is slovenske lirike

Ne vem, kdo bolj je tožen

Ne vem, kdo bolj je tožen, škrlanček ali jaz, ah, njemu kakor meni tesno je isti čas.

Škrlančku več leteti, več peti ni mu moč, ker zemlja mrak objema, ker nanjo pada noč.

Veselo z vami peti i meni noč ne da, a noč to bolj je huda, to noč je v dnu srca.

JOSEF MURN - ALEKSANDROV (1879 - 1901)

Predoziranje s heroinom

Zasegi hašiša

NOVO MESTO - Mamila očitno postajajo vse resnejši problem tudi pri nas. 11. septembra je ob 5.55 čistilka v moškem stranišču Zdravstvenega doma Novo mesto našla nezavestnega 23-letnega J. Z. iz Novega mesta, ki si je v žilo vbrizgal prekomerno količino mamila heroin. J. Z. se zdravi v novomeški bolnišnici.

22-letni M. P. in 19-letni A. S., oboje iz Novega mesta, sta utemeljeno osumljena kaznivga dejanja neupravičene proizvodnje in prometa z mamili, ker septembra nabavila drogo z namenom, da jo prodata uživalcem na območju Novega mesta. Policisti so A. S. za segli 94 gramov hašiša in gram heroina, pri M. P. pa 83 gramov hašiša. Zoper oboje osumljenca sledi kazenska ovadba.

Mladoletni R. S. iz okolice Črnomlja je utemeljeno osumljen kaznivga dejanja omogočanja uživanja mamil, ker je 16. septembra na parkirnem prostoru pred železniško postajo v Gradcu ponudil joint D. L., ki ga je kadil.

L. M.

Po odkopu zidove obnovijo in utrdijo

Z obnovo gradu Fridrihštajn, ki so jo prekinili aprila letos, bodo nadaljevali predvidoma še ta mesec - Fazno delo

KOČEVJE - Predvidoma še ta mesec bodo na gradu Fridrihštajn na Stojni, ki sodi med pomembnejše kulturno zgodovinske spomenike ne le na Kočevskem, temveč tudi v Sloveniji, ponovno pričeli z deli. Gre za nadaljevanje arheološko zavarovalnih del, za katere je ministrstvo za kulturo v letošnjem letu odobrilo 2 milijona tolarjev.

Grad Fridrihštajn je dal sezidati v letih 1422 - 1425 grof Friderik II. Celjski, ki naj bi iz ljubezni do Veronike Deseniške umoril svojo ženo Katarino Frankopansko, se poročil z Veroniko in se z njo zatekel na Fridrihštajn. Vendar ga samotna lega gradu sredi kočevskih gozdov, daleč od prometnih poti in naselij, ni obvarovala pred očetovo jezo. Očetu Hermanu namreč ni bila pogodu Friderikova zveza s plemkinjo nižjega rodu. Zato je Friderika zaprl v celjski stolp, Veroniko obtožil čarovništva in jo dal utopiti v koritu za napajanje živine, grad pa dal porušiti. Po očetovi smrti je Friderik leta 1428 grad ponovno pozidal, vendar pa se v arhivskih listinah prvič omenja šele leta 1456. Po letu 1610 je grad pričel razpadati. V Valva sorjevem času (drugi polovici 17. stoletja) je bil že prazen; v njem je bival le čuvaj, še vedno pa so v grajski kapeli brali tri maše.

Prva prizadevanja za ohranitev ruševin gradu Fridrihštajn segajo v leto 1957, ko je Franc Cankar sprožil akcijo čiščenja ruševin. Ponoval jo je čez 10 let, nato pa so ponovno dali pobudo za rešitev razvalin šele leta 1991 delavci kočevske območne enote Zavoda za gozdove RS. Štiri leta kasneje je bila ohranitev in sanacija grajskega objekta uvrščena v program ministrstva za kulturo. S pomočjo občinskih in republiških sredstev, prostovoljnim delom ter finančno in organizacijsko pomočjo posameznikov, društev in drugih organizacij so uredili poti na grad in okolico gradu, delno sanirali in obzidali južni stolp dvoriščnega

zidu in postavili žičnico za dovoz materiala. Kasneje so zaradi nevarnosti, da bo zaradi močno poškodovanega in delno uničenega obzidja izgubljena pot ter s tem onemogočen dostop do ruševin, dela preusmerili iz sanacije in prezentacije grajskih ostalin v območju bergfrida in dela dvorišča v sanacijo zunanjega obzidja v vhodnim portalom. Do leta 1998, ko so dela prekinili zaradi finančnih težav, so obnovili nekaj več kot polovico spodnjega obzidja.

Z obnovitvenimi gradbenimi in zavarovalnimi deli ob spodnjem vходу so ponovno pričeli letos spomladi. Ministrstvo za kulturo je namreč v letu 1999 zavrnilo prijavo na razpis za republiška sredstva in pritožbo občine, lani pa so, potem ko so zavrnila financiranje, ugodili pritožbi Ljubljanskega re-

gionalnega zavoda za varstvo kulturne in naravne dediščine in koncem leta odobrili 2,4 milijona tolarjev. Skupaj z denarjem iz lanskega in letošnjega občinskega proračuna v skupni višini 4 milijone tolarjev so jih porabili za dela, ki so jih zaključili v aprilu. Odstranili so ostanke sesutih zgornjih zidov gradu, očistili kamnito zidovje, obstoječe dele zidovja pa pozidali z odstranjenim kamenjem. Postavili so tudi premostitvene stopnice, ki omogočajo varen dostop z grajske poti na področje, kjer je nekoč stal osrednji del gradu. S sanacijo in prezentacijo grajskih ostalin, ki poteka v fazah, saj je potrebno ob arheološkem odkopu nasutih plasti ter temeljitim čiščenju zidove takoj obnoviti in utrditi, bodo nadaljevali predvidoma že v teh dneh.

M. LESKOVŠEK-SVETE

GRAD FRIDRIHŠTAJN - Arhitektura gradu Fridrihštajn je v dolenjskem spomeniškem gradivu izjema. Potegnjeni grajski tloris je značilen za srednjeevropske gradove 14. stoletja. Tak tip gradu se najpogosteje pojavlja na Stajerskem. V grajskem jedru je še mogoče opaziti ostanke dveh palacijev in obzidja ter temelje pomožnih objektov, ohranjena pa je tudi obzidana pot skozi renesančni vhod v zunanjem obzidju. (M. L.-S.)

Mokra 15. Straška jesen

Razvili društveni prapor, prikazali stare običaje - Dež okrilil praznovanje 15-letnice delovanja TD

STRAŽA - Straška jesen je bila letos zelo mokra. Ampak Stražani so kljub temu vztrajno praznovali 15-letnico delovanja tamkajšnjega Turističnega društva, ki je letos še petnajstič pripravili tridnevno prireditev Straška jesen.

Začelo se je v petek s koncertom Adama Selja v cerkvi sv. Tomaža. Drugi dan praznovanja so se dopolne mnogi odpravili v Veliko prepadno, popoldne pa so člani tamkajšnjega TD med prvimi TD v Sloveniji pred gasilskim domom slavnostno razgrnili svoj prapor. Učenci OŠ Vavta vas in domači folkloristi so pripravili kulturni program, odprli pa so tudi kulinarčno razstavo pod geslom "Mi pa praznujemo." Okoli 20. ure pa so Stražani svoje oči uprli v Krko, po kateri so priplavale lučke.

V nedeljo je prireditev začel Pihalni orkester Krkinih Zdravilišč iz Straže, ki je igral kar pod streho avtobusnega postajališča, poslušalci pa kljub neugodnemu vremenu ni manjkalo. Ti so malo zatem ponosno pozdravili svoje rojake, člane rafting kluba Gimpe, ki so se uspešno spopadli z reko Zambezi in v zahvalo za trud prejeli

darilo KS Straža in priznali, da je cviček še vedno najboljši poživilo. Nato so člani TD Stražanom ponosno pokazali svoj prapor, njihova folklorna skupina pa je zaplesala po dežju. Za vztrajnost, marljivost in požrtvovalnost so nato nekateri najzaslužnejši člani iz rok dr. Antona Starca prejeli priznanja novomeške občine, predsednik Turističnega društva Dolenjske in Bele krajine Alojz Serini pa je prvi predsednik TD Straži Metki Petkovič podelil zlati, tajnici Jerci Kržan srebrni in sedanjemu predsedniku Jožetu Kregarju bronasti znak.

Za na konec so Stražani pripravili najlepši del. Na sedmih vozovih so obiskovalcem pokazali stare običaje: jaslice, pustovanje, godovanje, izdelavo butarice in velikonočnih jedil, velikonočni zegen, kresovanje, mlatenje žita, krancanje pred poroko in martinovanje. Voditelj Slavko Podboj je te stare običaje opisoval zelo doživeto in kramljal z na vozu sedečimi o tistih časih, če ne bi bil dež tako vztrajen. Je pa dodal tudi kakšno pikro pripombo iz zakulisja ljudskih opravil, pri čemer so se predvsem starejši obiskovalci muzali.

M. RAPUŠ

JOŽE RADEJ Z JURČKI - Nekateri pač nimajo sreče z zdravjem in tudi Jožetu Radeju, bivšemu vozniku gradbenih strojev pri sevnški krajevni skupnosti, tovrstna sreča ni bila mila. Zaradi težav s hrbtenico je ostal doma in za zdravje hodi na dolge sprehode v naravo nabirat gobe. Pri tem se mu pogosto pridružijo družinski člani. Prejšnji teden so trije Radeji tako v dobri uri na Žigarskem vrhu našli skoraj 6 kg gob (na posnetku Jože z družino 24 jurčkov). Jože ima vedno s sabo tehniko, da ne bi presegel z zakonom določene količine. Jožetu in njegovim pač ne gre za gobe, saj jih ne je nihče, pač pa jih podarijo prijateljem. (Foto: P. P.)

Halo, tukaj je bralec Dolenjca!

Pločnik mora biti čist! - Razočaranje nad pisanjem o dr. Pavlinu - Kje je poštni nabiralnik pri novi blagovnici v Žabji vasi? - Na sejmu na Grabnu premalo videti - Drago parkiranje

Marija iz Novega mesta je sporočila, da je zelo moteče, da trava nasproti grmske osnovne šole prekriva pločnik, in ugotavljala, da se kljub temu da smo v tej rubriki na ta problem že opozorili, do zdaj ni še nič spremenilo. "Ne vem, kdo je lastnik tiste zemlje, ampak prav gotovo je dolžan travo pokositi oz. pospraviti, da bo pločnik spet prost za pešce," je povedala.

Očitno odstavitev dr. Marjana Pavlina z mesta predstojnika ginekološkega oddelka novomeške porodnišnice zelo odmeva, zanimivo, da celo v Ljubljani. Ena od klicateljic trdi, da on prav gotovo ni kriv za nesrečno smrt novorojenčka, čeprav nekdo zunaj ustanove in okolja verjetno to težko ugotovi. "V ozadiju je gola zavist njegovih nasprotnikov. Res, da se je 22. junija zgodilo tisto z novorojenčkom, toda to se je zgodilo že mnogim. Gotovo ni umrl po njegovi krivdi. Dr. Pavlin je zelo strokoven in ima velike uspehe pri zdravljenju, kar lahko potrdijo njegove številne

bolnice. Tudi sama sem ena od njih in me je zelo uspešno operiral," je povedala Slava Sabol iz Ljubljane.

V zvezi z dr. Pavlinom je poklicala še Osolnikova iz Ljubljane, ki je ravno tako kot njena predhodnica prizadeta ob pisanju o njem, saj meni, da je zelo dober zdravnik. "Moja hči je njegova pacientka. V Ljubljani je naletela na nerazumevanje in celo napačno diagnozo, dr. Pavlin pa jo je operiral in pozdravil. Je izreden zdravnik. Ne poznam razmer v novomeški bolnišnici, toda naše izkušnje z njim in ostalim osebjem so zelo pozitivne."

Novega nakupovalnega centra KZ Krka v Žabji vasi je vesel tamkajšnji krajan, ki je zadovoljen s ponudbo in novim izgledom trgovine, pogreša pa poštni nabiralnik, ki je pri stari trgovini bil. Upa, da ga bodo tja znova postavili, pa tudi, da bo pot iz Novega mesta preko Gorjancev bolj čista. "Moti me, da je ob cesti kar naprej vse polno smeti, odvrženih konzerv, in nekdo je gotovo pristojen, da bo poskrbel za to." No mi smo te dni pred trgovino opazili velik rumen poštni nabiralnik, kar gotovo ni ostalo skrito tudi klicatelju.

Kritično pripombo je sporočil tudi Franc iz okolice Krškega, in sicer v zvezi z Zadrugišnim sejmom na Grabnu pretekli konec tedna. "Vsako leto se ga udeležim in tokrat sem bil res razočaran. Taka reklama za sejmo, potem pa ni bilo kaj videti. Premalo razstavljavcev, skratka tudi to kaže sliko našega kmetijstva."

Bralec iz Žužemberka je bil ob nedavnem obisku Novega mesta

• Koliko bi šele bilo lakote, če bi kuhanje doma in v gostilni bilo tako drago kot politična kuhinja.

1. svetovni festival praznega krompirja

MOKRONOG - "Društvo za priznanje praznega krompirja kot samostojne jedi", ki ima doma in v tujini (ZDA, Češka, Danska, Hrvaška, Srbija) že več kot 500 "udov", se je odločilo, da se bo v nedeljo, 23. septembra, v Mokronogu zgodil 1. svetovni festival praznega krompirja, tako zaradi popularizacije praznega krompirja kot tipične slovenske jedi kakor tudi zavoljo prijetnega, nevsakdanjega druženja. Prazen krompir bodo na festivalu pripravljali kuharji iz znanih slovenskih gostiln in restavracij. Za glavno prilogo bodo postregli z volom na raznju. Večino udeležencev bo iz Ljubljane pripeljal na festival muzejski vlak ob 10.48, poskrbeli pa so tudi za prevoz do prireditvenega prostora pred mokronoškim gasilskim domom. Prireditev bo ob vsa-

MLATIČI - Na petem vozu so prebivalci iz Dolenje Straže prikazali mlatenje žita. (Foto: M. R.)

Halo, tukaj DOLENJSKI LIST

Novinarji Dolenjskega lista si želimo še več sodelovanja z bralci. Vemo, da je težko pisati, zato pa je lažje telefonirati. Če vas kaj žuli, če bi radi kaj spremenili, morda koga pohvaliti, ali pa le opozoriti na zanimiv dogodek iz domačih krajev - pokličite nas! Pristihnilni vam bomo, zapisali, morda dali kakšen nasvet in po možnosti poiskali odgovor na vaše vprašanje. Na telefonski številki 07/ 39 30 522 vas čakamo vsak četrtek med 20. in 21. uro. Dežurni novinar vam bo pozorno pristihnil.